Remgro
Beperk

Jaarverslag
2008

INHOUD

BELEGGINGSFILOSOFIE 1

Remgro se beleggingsfilosofie

GROEPPROFIEL 1

Opsomming van die besigheid van die maatskappy en sy belangrikste beleggings

GROEPSTRUKTUUR 2

Skematiese uiteensetting van die belangrikste beleggings van die groep

FINANSIËLE HOOFTREKKE 6

Wesensverdienste per aandeel
Dividende per aandeel
Netto batewaarde per aandeel
Wisselkoerse
Beurspryse

AANDELESTATISTIEK 7

Inligting met betrekking tot transaksies op die JSE Beperk

GEKONSOLIDEERDE FINANSIËLE STATISTIEK

Sewejaar gekonsolideerde inkomstestate 8

Sewejaar gekonsolideerde balansstate en kontantvloeistate 9

DIREKSIE 10

Nie-uitvoerende en uitvoerende direkteure

ALGEMENE VERSLAG

Finansiële oorsig 12

Kommentaar op die groep se resultate

Beleggingsoorsig 17

Kort oorsig van die resultate van individuele beleggings

INTRINSIEKE NETTO BATEWAARDE 29

Samestelling van die intrinsieke netto batewaarde

KORPORATIEWE BESTUUR 30

VOLHOUBAARHEIDSVERSLAG 38

Verhoudinge met belanghebbendes
Groepetiek
Veiligheid en die omgewing
MIV/vigs-beleid
Werknemers
Pandemies
Diensbillikheid
BBSEB – breë-basis swart ekonomiese bemagtiging
Sosiale belegging

FINANSIËLE VERSLAG 2008

Statutêre gekonsolideerde finansiële jaarstate van die groep met inhoudsopgawe 48

MAATSKAPPY-INLIGTING 114

AANDEELHOUERSINLIGTING 114

KENNISGEWING AAN AANDEELHOUERS 118

VERDUIDELIKENDE NOTAS BY DIE KENNISGEWING AAN AANDEELHOUERS 122

VOLMAGVORM *aangeheg*

REMGRO BEPERK
Geïnkorporeer in die Republiek van Suid-Afrika Registrasienommer 1968/006415/06 ISIN ZAE000026480 Aandelekode REM

www.remgro.com

Remgro

Beperk

BELEGGINGSFILOSOFIE

REMGRO belê in ondernemings wat voortreflike groei in verdienste en dividende oor die lang termyn kan voorsien. Dit behels die verkryging van betekenisvolle belange in maatskappye wat goeie bestuur het en wat oor die vermoë beskik om sterk kontantopbrengste en groei voort te bring. Remgro gaan strategiese verbintenisse op 'n vennootskapsgrondslag aan en beywer hom om, waar moontlik, waarde toe te voeg. Die doel is om uitmuntende opbrengste in die vorm van dividendvloei en kapitaalgroei vir aandeelhouers te verseker.

GROEPPROFIEL

REMGRO BEPERK is 'n beleggingshouermaatskappy wat in sy huidige vorm op 1 April 2000 tot stand gekom het na die herstrukturering van die voormalige Rembrandt Groep Beperk. Die belange van die groep bestaan uit beleggings in onder andere tabakprodukte, bankwese en finansiële dienste, drukwerk en verpakking, motorkomponente, glasprodukte, mediese dienste, mynwese, petroleumprodukte, voedsel, wyn en spiritualieë en verskeie ander handelsmerkprodukte.

Die maatskappy is hoofsaaklik toegespits op beleggingsbestuur en die verskaffing van strategiese insette eerder as op die dag-tot-dag-bestuur van besigheidseenhede van die maatskappye waarin belê is.

Filiale wat nie ten volle besit word nie, is meesal genoteerde maatskappye met onafhanklike direksies, waar hierdie maatskappy op nie-uitvoerende vlak verteenwoordig word. Beleggings in nie-filiale sluit genoteerde en ongenoteerde maatskappye in wat nie deur hierdie maatskappy beheer word nie en meesal as geassosieerde maatskappye beskou word op grond van beduidende invloed en direksieverteenwoordiging.

Remgro
Beperk

GEASSOSIEERDE MAATSKAPPYE EN ANDER

TABAKBELANGE

British American Tobacco	10.6%

FINANSIËLE DIENSTE

RMB Holdings	25.0%
FirstRand	9.3%

NYWERHEIDSBELANGE

Air Products SA	50.0%
Distell	29.4%
Dorbyl	41.4%
Kagiso Trust Investments	41.8%
Medi-Clinic	45.9%
Nampak	13.3%
PGSI	28.5%
Total South Africa	24.9%
Unilever South Africa Holdings	25.8%

MYNBELANGE

Trans Hex	28.5%
Implats	4.4%

ANDER BELANGE

Business Partners	21.1%
Xiocom	44.4%

FILIAALMAATSKAPPYE

NYWERHEIDSBELANGE

Tsb Sugar	100.0%
Wispeco	100.0%
Rainbow	74.0%

KORPORATIEF EN ANDER BELANGE

Remgro Finansieringskorporasie	100.0%
M&I Groepsdienste	100.0%
Remgro Investments – Jersey	100.0%

Persentasies verteenwoordig die direkte belange gehou.
Bylae A en B gee meer besonderhede van filiaalmaatskappye en beleggings.

GEASSOSIEERDE MAATSKAPPYE EN ANDER

TABAKBELANGE

British American Tobacco

EFFEKTIEWE BELANG: 10.6%

- Genoteer op die Londense Aandelebeurs.
- Hoofuitvoerende beampte: P Adams
- Vervaardig hoë kwaliteit tabakprodukte vir 'n diverse, wêreldwye mark. Die maatskappy is betrokke vanaf die verbouingstadium tot die bemarking van sy produkte.
- Belang word verteenwoordig deur 'n eenderde belang in die gewone aandele en 'n 100%-belang in die "2005" deelnemende sekuriteite van R&R Holdings SA (R&R). Die ander twee-derdes belang in R&R word gehou deur Compagnie Financière Richemont SA.
- R&R hou 'n belang van 30% in BAT.
- Markkapitalisasie op 31 Maart 2008: £38 126 miljoen
- Webwerf: www.bat.com

FINANSIËLE DIENSTE

RMB Holdings

EFFEKTIEWE BELANG: 25.0%

- Genoteer op die JSE Beperk.
- Bedryfshoof: P Cooper
- RMBH se belange is:
  - FirstRand Beperk (33%)
  - RMB Structured Insurance Beperk (81%)
  - OUTsurance Beperk (62%)
  - Glenrand M.I.B Beperk (16%)
  - Discovery Holdings Beperk (27%)
- Markkapitalisasie op 31 Maart 2008: R29 623 miljoen
- Webwerf: www.rmbh.co.za

FirstRand

EFFEKTIEWE BELANG: 9.3%

(uitgesluit indirekte belang gehou deur RMB Holdings)

- Genoteer op die JSE Beperk.
- Hoofuitvoerende beampte: P K Harris
- Die FirstRand groep van maatskappye doen sake in die finansiëledienste-sektor insluitende kleinhandel, korporatief, beleggings en aksepbanksake, korttermynversekering, lewensversekering, werknemervoordele en batebestuur.
- Die bank- en versekeringsaktiwiteite word verteenwoordig deur die volfiliale FirstRand Bank Holdings Beperk en Momentum Groep Beperk onderskeidelik.
- Markkapitalisasie op 31 Maart 2008: R90 192 miljoen
- Webwerf: www.firstrand.co.za

MYNBELANGE

Trans Hex

EFFEKTIEWE BELANG: 28.5%

- Genoteer op die JSE Beperk.
- Hoofuitvoerende beampte: L Delport
- Eksplorasie vir, en myn en bemarking van, land- en mariene diamante.
- Markkapitalisasie op 31 Maart 2008: R1 113 miljoen
- Webwerf: www.transhex.co.za

Implats – Distinctly Platinum

EFFEKTIEWE BELANG: 4.4%

- Genoteer op die JSE Beperk.
- Hoofuitvoerende beampte: D H Brown
- Implats is 'n ten volle geïntegreerde mynbou- en metallurgiese organisasie, wat suiwer platinumgroep-metale internasionaal bemark en is een van die wêreld se grootste platinumherwinners.
- Markkapitalisasie op 31 Maart 2008: R197 684 miljoen
- Webwerf: www.implats.co.za

GEASSOSIEERDE MAATSKAPPYE EN ANDER

NYWERHEIDSBELANGE

AIR PRODUCTS

EFFEKTIEWE BELANG: 50.0%

- Ongenoteer
- Hoofuitvoerende beampte: M Hellyar
- Air Products SA produseer suurstof, stikstof, argon, waterstof en koolstofdioksied vir verkoop in gasvorm deur middel van pypleidings ingevolge langtermynkontrakte aan groot industriële gebruikers asook die verkoop en verspreiding van industriële gasse en chemikalieë, saam met die toepaslike toerusting, aan die algemene handelsmark.
- Die ander 50% van die gewone aandele word gehou deur Air Products and Chemicals Incorporated, 'n VSA-maatskappy.
- Webwerf: www.airproducts.co.za

MEDI-CLINIC

EFFEKTIEWE BELANG: 45.9%

- Genoteer op die JSE Beperk.
- Hoofuitvoerende beampte: L J Alberts
- Medi-Clinic se besigheid behels die voorsiening van omvattende, hoëgehalte hospitaaldienste op 'n kostedoeltreffende grondslag in Suidelike Afrika, die Verenigde Arabiese Emirate en Switserland.
- Markkapitalisasie op 31 Maart 2008: R11 682 miljoen
- Webwerf: www.mediclinic.co.za

Dorbyl Limited

EFFEKTIEWE BELANG: 41.4%

- Genoteer op die JSE Beperk.
- Hoofuitvoerende beampte: R F Röhrs
- Dorbyl is 'n industriële groep in die outomobiel ingenieursbedryf. Die maatskappy spesialiseer in die vervaardiging en montering van 'n wye reeks motorkomponente.
- Markkapitalisasie op 31 Maart 2008: R273 miljoen
- Webwerf: www.dorbyl.co.za

DISTELL

EFFEKTIEWE BELANG: 29.4%

- Genoteer op die JSE Beperk.
- Hoofuitvoerende beampte: J J Scannell
- Distell produseer en bemark gehaltewyne, spiritualieë en gegeurde alkoholiese drank in Suid-Afrika met 'n toenemend internasionale profiel.
- Belang word verteenwoordig deur 'n 50%-belang in Remgro-KWV Beleggings Beperk wat op 31 Maart 2008 'n belang van 59% in Distell gehou het.
- Markkapitalisasie op 31 Maart 2008: R10 234 miljoen
- Webwerf: www.distell.co.za

KAGISO

EFFEKTIEWE BELANG: 41.8%

- Ongenoteer
- Hoofuitvoerende beampte: J J Njeke
- Kagiso Trust Investments ("Kagiso") is 'n gevestigde swart ekonomies beheerde maatskappy met 'n fokus op beleggingsbankdienste, media- en strategiese beleggings. Kagiso beskik oor 'n beleggingsportefeulje en -strategie wat aanvullend is tot dié van Remgro.
- Webwerf: www.kagiso.com

TOTAL

EFFEKTIEWE BELANG: 24.9%

- Ongenoteer
- Hoofuitvoerende beampte: J Royére
- Filiaal van Total (Frankryk). Die besigheid van Total South Africa is die raffinering en bemarking van petroleum en petroleumprodukte in Suid-Afrika. Versprei ook aan die aangrensende NBLS-lande en het 'n 36%-belang in National Petroleum Refiners of S.A. (Edms) Beperk (Natref).
- Webwerf: www.total.co.za

Nampak packaging excellence

EFFEKTIEWE BELANG: 13.3%

- Genoteer op die JSE Beperk.
- Hoofuitvoerende beampte: G E Bortolan
- Nampak is die grootste en mees gediversifiseerde verpakkingsvervaardiger in Afrika met bedrywighede in die Verenigde Koninkryk en Europa. Dit produseer verpakkingsprodukte van metaal, papier, plastiek en glas en is die grootste vervaardiger en verspreider van "tissue"-produkte.
- Markkapitalisasie op 31 Maart 2008: R10 785 miljoen
- Webwerf: www.nampak.com

Unilever

EFFEKTIEWE BELANG: 25.8%

- Ongenoteer
- Hoofuitvoerende beampte: Mev G A Klintworth
- Die Unilever-onderneming vervaardig en bemark 'n wye reeks voedsel- en huishoudelike en persoonlike produkte. Unilever geniet markleierskap in die meeste van sy hoofkategorieë. Bekende handelsmerke sluit die volgende in: *Robertsons, Rama, Flora, Lipton, Joko, Mrs Ball's, Sunlight, Omo, Surf, Vaseline* en *Lux*.
- Webwerf: www.unilever.co.za

PGSI
PGSI Limited

EFFEKTIEWE BELANG: 28.5%

- Ongenoteer
- Hoofuitvoerende beampte: S Jennings
- PGSI hou 'n belang van 100% in PG Groep.
- Die PG Groep is Suid-Afrika se leier in die geïntegreerde glasbedryf wat hoë kwaliteit motor- en konstruksieglasprodukte vervaardig, versprei en installeer.
- Webwerf: www.pggroup.co.za

GEASSOSIEERDE MAATSKAPPYE EN ANDER

ANDER BELANGE

Business Partners — Investing in Entrepreneurs

EFFEKTIEWE BELANG: 21.1%

- Ongenoteer
- Hoofuitvoerende beampte: J Schwenke
- Business Partners is 'n spesialis beleggings-maatskappy wat doelgemaakte en geïntegreerde beleggings, mentorskap en eiendomsbestuursdienste aan klein en medium ondernemings in Suid-Afrika beskikbaar stel.
- Webwerf: www.businesspartners.co.za

xiocom wireless

EFFEKTIEWE BELANG: 44.4%

- Ongenoteer
- Hoofuitvoerende beampte: J D Spence
- Xiocom is 'n nuut gestigte maatskappy, gebaseer in die VSA, wat spesialiseer in die ontplooiing en bedryf van draadlose breëband netwerke.
- Webwerf: www.xiocom.com

FILIAALMAATSKAPPYE

NYWERHEIDSBELANGE

Tsb Sugar

EFFEKTIEWE BELANG: 100.0%

- Ongenoteer
- Hoofuitvoerende beampte: H Snyman
- Tsb Sugar is betrokke by die suikerrietbedryf en die produksie, vervoer en bemarking van suiker, asook veevoere. Sitrus word ook op plase van die maatskappy verbou.
- Webwerf: www.tsb.co.za

WISPECO Aluminium

EFFEKTIEWE BELANG: 100.0%

- Ongenoteer
- Besturende direkteur: H Rolfes
- Wispeco se hoofbesigheid is die vervaardiging van aluminiumprodukte vir gebruik in die geboue-, ingenieurs- en duursamegoedere-sektore.
- Webwerf: www.wispeco.co.za

RAINBOW™

EFFEKTIEWE BELANG: 74.0%

- Genoteer op die JSE Beperk.
- Hoofuitvoerende beampte: M Dally
- Rainbow is die houermaatskappy van een hoofbedryfsfiliaal wat 'n vertikaal geïntegreerde hoenderprodusent is.
- Markkapitalisasie op 31 Maart 2008: R4 234 miljoen
- Webwerf: www.rainbowchicken.co.za

KORPORATIEF EN ANDER BELANGE

Remgro Finansieringskorporasie Beperk, M&I Groepsdienste Beperk *en* Remgro Investments Limited – Jersey

EFFEKTIEWE BELANG: 100.0%

- Ongenoteerde maatskappye
- Verantwoordelik vir Remgro se sentrale tesourie-funksie sowel as bestuurs- en ondersteunende dienste.

Remgro Beperk

FINANSIËLE HOOFTREKKE

	2008	2007	% verandering
WESENSVERDIENSTE PER AANDEEL – nie-herhalende gedeelte van SEB-koste uitgesluit	**1 700.7c**	1 453.6c	*17.0*
WESENSVERDIENSTE PER AANDEEL	**1 692.8c**	1 453.6c	*16.5*
VERDIENSTE PER AANDEEL	**2 095.7c**	1 464.2c	*43.1*
WESENSVERDIENSTE – nie-herhalende gedeelte van SEB-koste uitgesluit	**R8 028m**	R6 892m	*16.5*
WESENSVERDIENSTE	**R7 991m**	R6 892m	*15.9*
VERDIENSTE – netto wins vir die jaar	**R9 893m**	R6 942m	*42.5*
Dividende per aandeel			
Gewoon	**510.00c**	434.00c	*17.5*
– Tussen	**180.00c**	153.00c	*17.6*
– Finaal	**330.00c**	281.00c	*17.4*
Netto batewaarde per aandeel (toeskryfbaar aan eie lede)			
– teen intrinsieke waarde	**R253.67**	R221.00	*14.8*
Tabakbelange	**R146.07**	R110.56	*32.1*
Ander beleggings	**R107.60**	R110.44	*(2.6)*
Wisselkoerse			
SA rand/pond sterling-wisselkoers			
– geweegde gemiddelde vir die finansiële jaar	**14.2882**	13.2898	
– op 31 Maart	**16.0290**	14.3449	
Beurspryse			
Sluitingsprys per aandeel op 31 Maart	**R195.93**	R181.00	*8.2*

DIVIDENDDEKKING

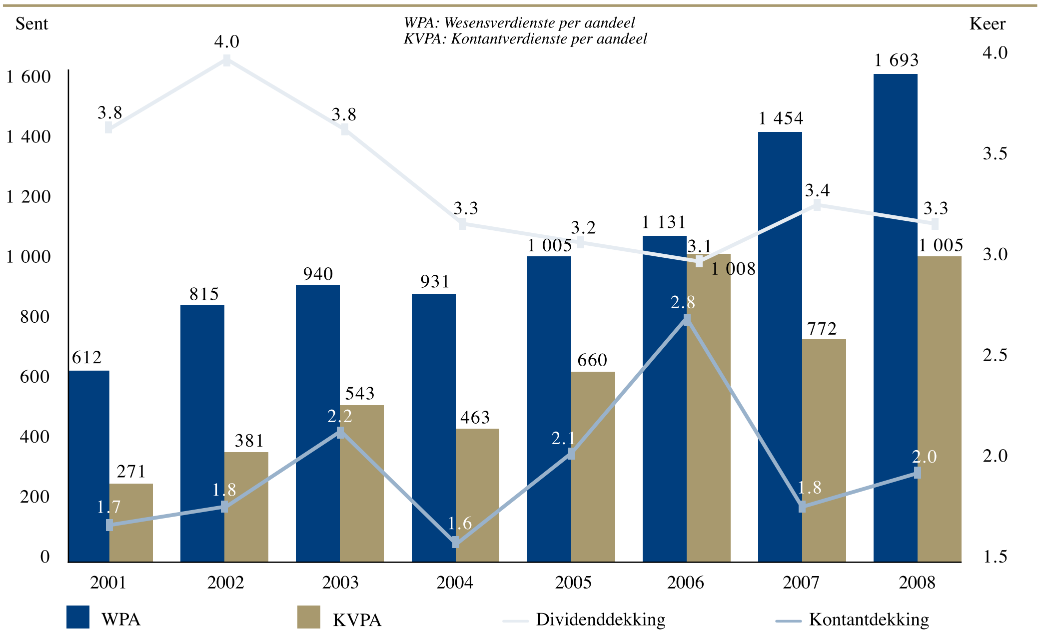

AANDELESTATISTIEK

JSE Beperk	**2008**	2007	2006	2005	2004	2003
Geweegde aantal Remgro gewone aandele uitgereik – ongenoteerde B-gewone aandele uitgesluit ('000)	**436 547**	438 617	447 648	461 786	467 774	481 011
Markkapitalisasie op 31 Maart (R miljoen) – Alleenlik gewone aandele	**87 973**	81 233	60 588	45 633	35 028	25 030
Prys (sent per aandeel)						
– 31 Maart	**19 593**	18 100	13 500	9 380	7 200	5 145
– Hoogste	**20 700**	18 294	13 800	9 701	7 495	7 399
– Laagste	**17 200**	12 200	9 150	6 980	5 150	5 145
Aantal aandele verhandel ('000)	**289 937**	236 577	284 396	187 389	187 231	216 082
Waarde van aandele verhandel (R miljoen)	**53 841**	35 509	32 732	15 553	11 785	14 105
Aandele verhandel/ geweegde aantal gewone aandele (%)	**66.4**	53.9	63.5	40.6	40.0	44.9
Aantal transaksies	**201 515**	126 747	100 309	64 707	54 055	58 873

REMGRO-AANDEELPRYS

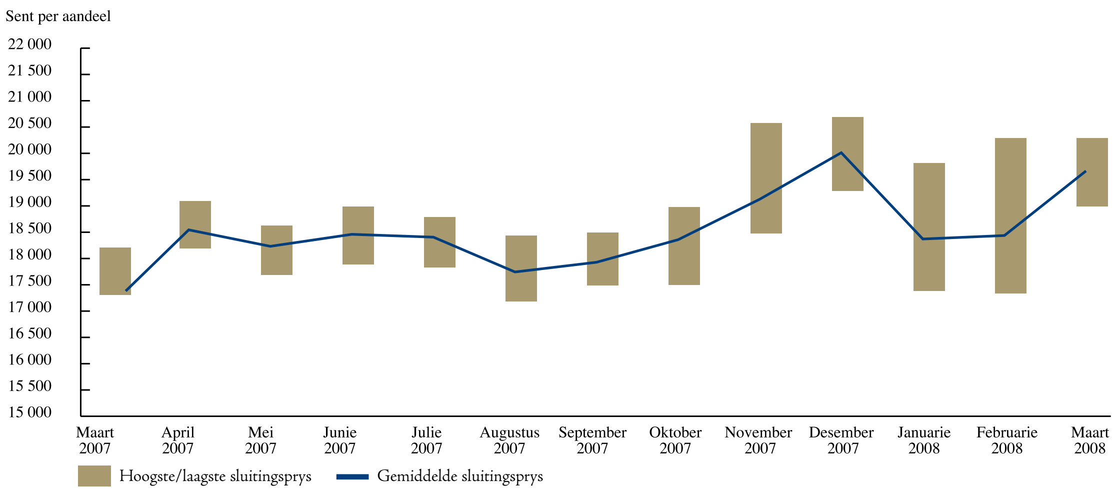

R miljoen	**2008**	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Wins voor inagname van die onderstaande	**1 578**	1 476	1 938	1 384	1 292	1 209	734
Nie-herhalende en kapitale items en waardedalings	**1 684**	51	3 165	2 216	(132)	1 055	(158)
Gekonsolideerde wins voor belasting	**3 262**	1 527	5 103	3 600	1 160	2 264	576
Belasting	**(419)**	(403)	(857)	(417)	(397)	(394)	(173)
Gekonsolideerde wins na belasting	**2 843**	1 124	4 246	3 183	763	1 870	403
Belang in na-belaste wins van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings	**7 210**	6 003	4 354	5 742	3 177	7 262	3 255
Wins voor inagname van die onderstaande	**7 086**	5 995	4 428	4 514	4 164	4 421	3 881
Nie-herhalende en kapitale items en waardedalings	**124**	8	(74)	1 228	(987)	2 841	(626)
Netto wins na belasting	**10 053**	7 127	8 600	8 925	3 940	9 132	3 658
Minderheidsbelang	**(160)**	(185)	(398)	(407)	(335)	(446)	(151)
Toeskryfbare netto wins vir die jaar	**9 893**	6 942	8 202	8 518	3 605	8 686	3 507
Wesensverdienste	**7 991**	6 892	5 084	4 998	4 687	4 856	4 252
Wesensverdienste per aandeel (sent)	**1 692.8**	1 453.6	1 052.3	1 005.0	931.3	940.1	814.5
Wesensverdienste per aandeel – nie-herhalende gedeelte van SEB-koste uitgesluit (sent)*	**1 700.7**	1 453.6	1 130.9	1 005.0	931.3	940.1	814.5
Verdienste per aandeel (sent)	**2 095.7**	1 464.2	1 697.6	1 712.9	716.3	1 681.6	671.8
Dividende per aandeel (sent)							
– Gewoon	**510.00**	434.00	361.00	314.00	285.00	248.00	206.00
– Spesiaal			400.00	600.00	200.00		100.00

Die syfers vir 2005 hierbo is hersaamgestel ingevolge IFRS. Syfers vir die jare voor 2005 is nie aangepas nie.

* *Gedurende die 2006 finansiële jaar het verskeie maatskappye in die groep swart ekonomiese bemagtigings (SEB)-transaksies aangegaan. Weens die wesentlike uitwerking wat die rekeningkundige verantwoording van hierdie transaksies op Remgro se resultate gehad het, is wesensverdienste per aandeel in die 2006 finansiële jaar ook aangebied met uitsluiting van die nie-herhalende gedeelte van SEB-koste. Gedurende die jaar onder oorsig het Rainbow Chicken Beperk ook 'n SEB-transaksie aangegaan en gevolglik word wesensverdienste per aandeel weer aangebied met uitsluiting van die nie-herhalende gedeelte van SEB-koste.*

REMGRO SE RELATIEWE AANDELEVERTONING (GEBASEER OP INDEKS VAN 100 SOOS OP 26 SEPTEMBER 2000)

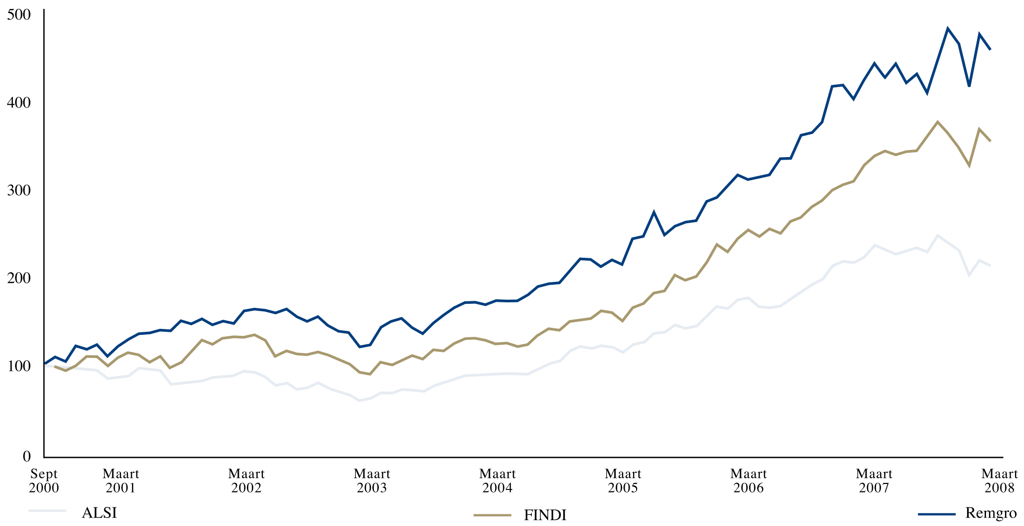

R miljoen	**2008**	2007	2006	2005	2004	2003	2002
BALANSSTATE							
Eiendom, aanleg en toerusting	**2 668**	2 564	2 444	4 120	3 515	3 253	2 083
Beleggings – Geassosieerde maatskappye	**43 175**	33 033	26 098	28 201	22 737	19 844	16 984
Ander nie-bedryfsbates	**9 039**	6 802	4 584	2 645	2 106	3 607	2 831
Bedryfsbates	**6 945**	7 460	8 210	4 773	5 372	4 079	4 435
Totale bates	**61 827**	49 859	41 336	39 739	33 730	30 783	26 333
Totale ekwiteit	**57 875**	46 427	38 090	36 844	31 411	28 981	24 991
Nie-bedryfslaste	**1 872**	1 580	1 144	866	685	472	244
Bedryfslaste	**2 080**	1 852	2 102	2 029	1 634	1 330	1 098
Totale ekwiteit en laste	**61 827**	49 859	41 336	39 739	33 730	30 783	26 333
Netto batewaarde per aandeel (Rand) (toeskryfbaar aan eie lede)							
– teen boekwaarde	**121.11**	96.69	78.14	71.51	59.26	54.19	46.10
– teen intrinsieke waarde	**253.67**	221.00	157.59	119.97	100.36	77.23	89.50
KONTANTVLOEISTATE							
Kontant uit bedrywighede voortgebring	**1 232**	1 666	1 474	1 566	1 383	1 055	618
Kontantvloei voortgebring uit beleggingsopbrengste	**3 801**	3 040	4 200	2 670	2 013	2 542	1 697
Belasting betaal	**(497)**	(676)	(369)	(546)	(363)	(220)	(111)
Kontant beskikbaar uit bedryfsaktiwiteite	**4 536**	4 030	5 305	3 690	3 033	3 377	2 204
Dividende betaal	**(2 252)**	(3 813)	(4 676)	(2 642)	(1 438)	(1 765)	(968)
Kontantvloei van bedryfsaktiwiteite	**2 284**	217	629	1 048	1 595	1 612	1 236
Netto beleggingsaktiwiteite	**(3 438)**	(1 725)	3 364	(2 203)	(528)	(1 943)	(201)
Netto finansieringsaktiwiteite	**84**	70	99	9	62	(82)	(158)
Netto toename/(afname) in kontant en kontantekwivalente	**(1 070)**	(1 438)	4 092	(1 146)	1 129	(413)	877

Die syfers vir 2005 hierbo is hersaamgestel ingevolge IFRS. Syfers vir die jare voor 2005 is nie aangepas nie.

KONTANTBEWEGING BY DIE HOUERMAATSKAPPY ("KONTANT BY DIE KERN") (R MILJOEN)

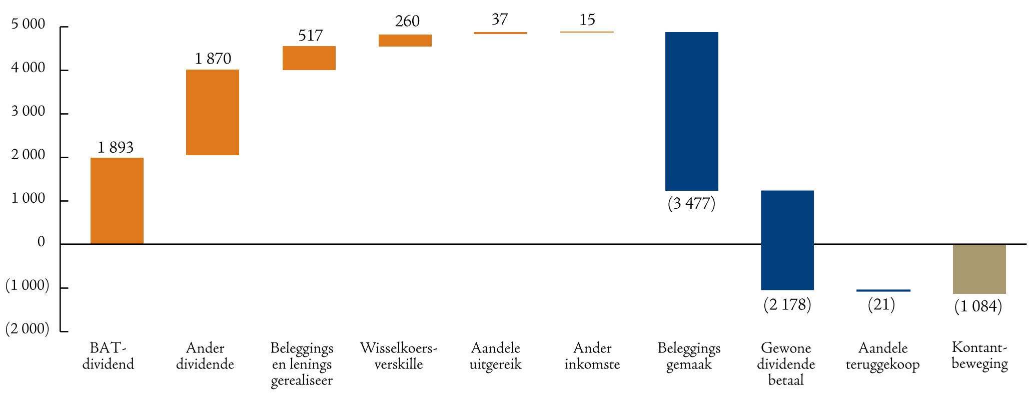

DIREKSIE

EN LEDE VAN KOMITEES

NIE-UITVOERENDE DIREKTEURE

J P Rupert (58)
Voorsitter

Direkteurskappe: *Uitvoerende voorsitter van Compagnie Financière Richemont SA en Richemont Société Anonyme en nie-uitvoerende voorsitter van VenFin Beperk en voorsitter van Business Partners Beperk.*

E de la H Hertzog (58)
Ondervoorsitter

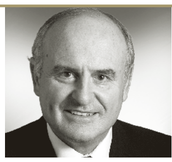

Direkteurskappe: *Voorsitter van Medi-Clinic Korporasie Beperk. Dien in die direksies van Distell Groep Beperk, Total South Africa (Edms) Beperk en Trans Hex Groep Beperk.*

P E Beyers (58)

Direkteurskappe: *Distell Groep Beperk, Unilever South Africa Holdings (Edms) Beperk en Sports Science Institute of South Africa.*

J W Dreyer (57)

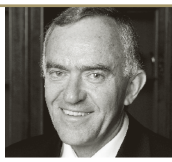

Direkteurskap: *RMB Holdings Beperk.*

J Malherbe (52)

Direkteurskappe: *Uitvoerende ondervoorsitter van VenFin Beperk. Dien in die direksies van Dimension Data Holdings Plc, Datacraft Asia Limited, e.tv (Edms) Beperk, Psitek (Edms) Beperk, Xiocom Wireless, Inc. en Specpharm Holdings (Edms) Beperk.*

UITVOERENDE DIREKTEURE

M H Visser (54)
Hoofuitvoerende beampte
Kwalifikasie: *BComm (Hons), GR(SA)*
Diensjare by die groep: *28*

Direkteurskappe: *British American Tobacco Plc, Distell Groep Beperk, Kagiso Trust Investments (Edms) Beperk, Nampak Beperk, Medi-Clinic Korporasie Beperk, Unilever South Africa Holdings (Edms) Beperk, PGSI Beperk en voorsitter van Rainbow Chicken Beperk.*

W E Bührmann (53)
Beleggings
Kwalifikasie: *BComm, GR(SA)*
Diensjare by die groep: *21*

D M Falck (62)
Groepfinansies
Kwalifikasie: *GR(SA)*
Diensjare by die groep: *36*
Afgetree: 18 Junie 2008

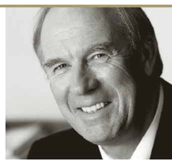

Direkteurskappe: *RMB Holdings Beperk, FirstRand Beperk, FirstRand Bank Holdings Beperk, Total South Africa (Edms) Beperk en Trans Hex Groep Beperk.*

L Crouse (55)
Groepfinansies
Kwalifikasie: *GR(SA)*
Aangestel: 18 Junie 2008

J A Preller (Mev) (58)
Korporatiewe sake
Kwalifikasie: *BEcon*
Diensjare by die groep: *36*

T van Wyk (60)
Beleggings
Kwalifikasie: *BComm, LLB, LLM, H Dip Tax*
Diensjare by die groep: *18*

Direkteurskappe: *Air Products SA (Edms) Beperk, Dorbyl Beperk, Kagiso Trust Investments (Edms) Beperk, Momentum Groep Beperk, Tsb Sugar Holdings (Edms) Beperk, voorsitter van Wispeco Holdings Beperk en ondervoorsitter van Business Partners Beperk.*

ONAFHANKLIKE NIE-UITVOERENDE DIREKTEURE

G D de Jager (57)

Direkteurskappe: *Anglo Suisse Investment Holdings Beperk en Sharp Interpack Beperk.*

P K Harris (58)

Direkteurskappe: *Hoofuitvoerende beampte van FirstRand Beperk en direkteur van RMB Holdings Beperk en Momentum Groep Beperk.*

M M Morobe (51)

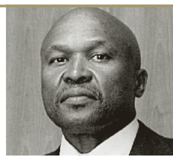

Direkteurskappe: *Hoofuitvoerende beampte van Kagiso Media Beperk en direkteur van Kagiso Media Beperk groep van maatskappye, City Year South Africa, Johannesburg Housing Company, Resolve Group (Edms) Beperk en Tokiso Commercial (Edms) Beperk.*

D Prins (60)

M Ramos (Mej) (49)

Direkteurskappe: *Hoofuitvoerende beampte van Transnet Beperk en direkteur van SABMiller plc en Sanlam Beperk.*

F Robertson (53)

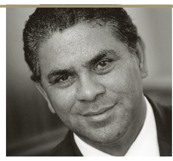

Direkteurskappe: *Uitvoerende ondervoorsitter van Brimstone Investment Corporation Beperk en voorsitter van Lion of Africa Insurance Company Beperk en Lion of Africa Life Assurance Company Beperk.*

LEDE VAN KOMITEES

UITVOERENDE KOMITEE

M H Visser (Voorsitter)
W E Bührmann
D M Falck (tot 18 Junie 2008)
L Crouse (vanaf 18 Junie 2008)
J A Preller
T van Wyk

OUDIT-EN-RISIKOKOMITEE

D Prins (Voorsitter)
G D de Jager
F Robertson

VERGOEDINGS-EN-NOMINASIEKOMITEE

J P Rupert (Voorsitter)
G D de Jager
P K Harris
F Robertson

INLEIDING

Die Suid-Afrikaanse ekonomie het 'n groeikoers van 5.1% in reële BBP in 2007 behaal, wat in ooreenstemming is met die gemiddelde groeitempo wat sedert 2004 ondervind is. 'n Besondere bemoedigende ontwikkeling in 2007 was die sterk momentum van vaste investering in die ekonomie, beide in die private en publieke sektor. Buite die residensiële sektor het private vaste investering met nie minder nie as 16% in die laaste kwartaal van 2007 toegeneem.

Aan die ander kant van die skaal was dit duidelik dat huishoudelike begrotings teen die einde van die jaar onder druk gekom het weens die gesamentlike uitwerking van hoër inflasie en rentekoerse as wat in 2006 gegeld het. Die verbruikersopbloei in die tydperk 2004-07, toe reële huishoudelike verbruiksbesteding jaarliks gemiddeld met 7-8% gegroei het, het waarskynlik tot 'n einde gekom. Hierdie sektor het 'n tydperk van sikliese aanpassing binnegegaan.

Die sikliese verlangsaming in die ekonomie word weerspieël deur die laer sake- en verbruikersvertrouensvlakke. Vertroue het veral 'n terugslag in die eerste kwartaal van 2008 ondervind, nie alleen as gevolg van die sterker verlangsaming in die ekonomie nie, maar weens drie eksterne faktore. Eerstens het die wêreldwye ekonomiese inkrimping wat deur die VSA se subprima finansiële krisis veroorsaak is, oorgespoel in drastiese hoër kommoditeitspryse (voedsel, olie en nywerheidsgrondstowwe). Tweedens word 'n elektrisiteitsverskaffingskrisis plaaslik beleef, wat teen die einde van Januarie volle intensiteit bereik het toe Suid-Afrikaanse myne vir vyf dae moes sluit om die netwerk te stabiliseer. Die ekonomiese lewe in die land is tans besig om by geskeduleerde beurtkrag en kragrantsoenering aan te pas en huishoudings, nywerhede en die handel staar skerp stygings in elektrisiteitspryse in die gesig. Derdens is daar die politieke onsekerheid wat gevolg het op die ANC se nasionale konferensie in Polokwane, waar die ANC-leierskap radikale veranderinge ondergaan het.

Die sake-omgewing het dus met aansienlik groter uitdagings te doen. Terwyl die VSA vermoedelik 'n resessie binnegaan, lyk dit of die wêreldekonomie 'n resessie kan vryspring, hoofsaaklik as gevolg van die ekonomiese veerkragtigheid in Europa en in 'n mindere mate in Japan, asook die volgehoue groei in opkomende ekonomieë, met China op die voorpunt. Plaaslik het inflasie vroeg in 2008 dubbelsyfers bereik ondanks die feit dat rentekoerse met 450 basispunte tussen Junie 2006 en April 2008 gestyg het. Dit weerspieël die impak van die verskaffingskok op inflasie, wat deur verhoogde voedsel- en energiepryse aangedryf is. Dit is 'n wêreldverskynsel en 'n belangrike uitdaging vir sentrale banke. Dis moontlik dat plaaslike rentekoerse verder kan styg namate die aanslae op inflasie in inflasieverwagtinge omskep word, wat 'n groot bedreiging vir inflasievooruitsigte en langtermyn ekonomiese groei inhou.

As gevolg van die traer plaaslike groeimomentum en groter onsekerhede, tesame met toenemende risikovermyding deur internasionale beleggers weens wêreldwye finansiële onstabiliteit, het die rand ook onder druk gekom. Die tekort op die lopende rekening van die betalingsbalans het verlede jaar tot 7.3% van BBP vergroot. Terwyl die depresiasie van die rand tot inflasiedruk bygedra het, dra dit by tot 'n herstel in uitvoere en 'n afplatting in invoere. 'n Beter balans tussen uitvoer- en invoergroei, wat reeds in 2007 sigbaar was, saam met sterk vaste investering in openbaresektor-infrastruktuur, kan belangrike stutte vir gemiddelde reële BBP-groei wees in 'n tyd dat die plaaslike mark onder aansienlike druk verkeer.

Gegewe hierdie agtergrond, sal 'n afname in die gemiddelde reële BBP-groeikoers tot 3-3½% oor die kort termyn (2008/09) nie katastrofies wees nie, maar moet dit eerder gesien word as 'n geleentheid om 'n nuwe ewewig te vind, oormatige skuldvlakke te verminder, produktiwiteit te verhoog en aandag te skenk aan die infrastruktuurknelpunte in die Suid-Afrikaanse ekonomie.

WESENSVERDIENSTE

Totale wesensverdienste vir die jaar tot 31 Maart 2008 het met 15.9% vanaf R6 892 miljoen tot R7 991 miljoen toegeneem. Wesensverdienste per aandeel het egter met 16.5% vanaf 1 453.6 sent tot 1 692.8 sent toegeneem vanweë die gunstige uitwerking van die aandeleterugkoopprogram in die vorige jaar. Gedurende die jaar onder oorsig het Rainbow Chicken Beperk 'n swart ekonomiese bemagtigings (SEB)-transaksie aangegaan. Die rekeningkundige verantwoording van dié transaksie het 'n nie-herhalende koste van R37 miljoen (Remgro se deel), of 7.9 sent per aandeel, op wesensverdienste vir die jaar onder oorsig gehad. Weens dié rede word wesensverdienste per aandeel, en die jaar-op-jaar-vergelyking, ook aangebied met uitsluiting van die nie-herhalende gedeelte van SEB-koste.

Uitgesluit Remgro se deel van die nie-herhalende gedeelte van SEB-koste, het wesensverdienste en wesensverdienste per aandeel met onderskeidelik 16.5% en 17.0% toegeneem.

BYDRAE TOT WESENSVERDIENSTE

	Jaar geëindig 31 Maart				
	Nie-herhalende gedeelte van SEB-koste ingesluit		Nie-herhalende gedeelte van SEB-koste uitgesluit		
	2008 R miljoen	% verandering	**2008 R miljoen**	% verandering	2007 R miljoen
Tabakbelange	**3 579**	20.7	**3 579**	20.7	2 964
Finansiële dienste	**2 120**	35.2	**2 120**	35.2	1 568
Nywerheidsbelange	**1 895**	(1.5)	**1 932**	0.4	1 924
Mynbelange	**264**	70.3	**264**	70.3	155
Korporatiewe finansies en ander belange	**133**	(52.7)	**133**	(52.7)	281
	7 991	15.9	**8 028**	16.5	6 892

In 2007 is wesensverdienste gunstig beïnvloed deur buitelandse valutawinste ten bedrae van R65 miljoen ten opsigte van intergroepsaldo's, sowel as die rekeningkundige verantwoording van 'n pensioenfondssurplus ten bedrae van R70 miljoen na die afhandeling van 'n surplusverdelingsproses. Uitgesluit hierdie items, sowel as Remgro se deel van die nie-herhalende gedeelte van SEB-koste wat gedurende die jaar onder oorsig verantwoord is, het Remgro se wesensverdienste en wesensverdienste per aandeel met onderskeidelik 18.8% en 19.3% toegeneem.

Die kommentaar wat hierop volg, wat die resultate met dié van die vorige jaar vergelyk, is gebaseer op wesensverdienste, uitgesluit die nie-herhalende gedeelte van SEB-koste.

Die bydrae van die tabakbelange, wat 44.6% (2007: 43.0%) van wesensverdienste verteenwoordig, het met 20.7% toegeneem. In sterling, het R&R Holdings SA, Luxembourg (R&R) se bydrae met 12.6% toegeneem.

Wisselkoersbewegings het steeds 'n wesentlike invloed op die tabakbelange se bydrae tot die groep se verdienste gehad. Weens die swakker rand was die gunstige wisselkoersuitwerking met die omskakeling van R&R se bydrae tot wesensverdienste (wat hoofsaaklik uit geëkwiteerde inkomste vanaf BAT bestaan) R250 miljoen gedurende die jaar onder oorsig, vergeleke met R420 miljoen in 2007, soos in die tabel hieronder uiteengesit.

	Jaar geëindig 31 Maart	
	2008	2007
Gemiddelde wisselkoers (R/£)	**14.2882**	13.2898
Sluitingswisselkoers (R/£)	**16.0290**	14.3449
R&R se bydrae (£'m)	**251**	223
R&R se bydrae (R'm)	**3 579**	2 964
Gunstige wisselkoersuitwerking (R'm)	**250**	420

FirstRand en RMBH se gesamentlike bydrae tot Remgro se wesensverdienste uit finansiële dienste het R2 120 miljoen (2007: R1 568 miljoen) bedra. Die toename van 35.2% kan hoofsaaklik toegeskryf word aan goeie vertonings in die kleinhandels-, korporatiewe en beleggingsbank segmente gedurende die twaalf maande geeïndig 31 Desember 2007.

Die bydrae van die nywerheidsbelange tot wesensverdienste het met 0.4% tot R1 932 miljoen toegeneem (2007: R1 924 miljoen). Kagiso Trust Investments (KTI) het laer resultate gerapporteer, met 'n bydrae tot wesensverdienste van R88 miljoen (2007: R307 miljoen). Gedurende die vorige finansiële jaar is KTI se resultate gunstig beïnvloed deur 'n billike waarde aanpassing wat verband hou met sy aandeelhouding in Metropolitan Holdings Beperk voorkeuraandele, ten bedrae van R390 miljoen, sowel as sekere nie-herhalende winste. Gedurende die jaar onder oorsig het KTI se billike waarde aanpassing waarna hierbo verwys word slegs R38 miljoen bedra. Rainbow se bydrae tot Remgro se wesensverdienste het vanaf R293 miljoen in 2007 tot R414 miljoen toegeneem. Dié toename kan toegeskryf word aan verdienstegroei deur Rainbow, sowel as Remgro se verhoogde aandeelhouding in Rainbow as gevolg van die aanbod aan Rainbow minderhede wat gedurende Junie 2007 afgehandel is. Distell het goeie resultate gerapporteer met 'n bydrae tot wesensverdienste ten bedrae van R261 miljoen (2007: R210 miljoen), terwyl Nampak verbeterde resultate gerapporteer het met 'n bydrae tot wesensverdienste ten bedrae van R163 miljoen (2007: R125 miljoen). Medi-Clinic se bydrae tot Remgro se wesensverdienste was R285 miljoen (2007: R278 miljoen) terwyl die Plate Glass groep R22 miljoen tot wesensverdienste bygedra het vir die vyf maande sedert verkryging.

Mynbelange se bydrae tot wesensverdienste het met 70.3% tot R264 miljoen (2007: R155 miljoen) toegeneem. Dividende wat van Implats ontvang is, het R267 miljoen (2007: R147 miljoen) bedra. Trans Hex het 'n wesensverlies van R8 miljoen vir die jaar onder oorsig gerapporteer (2007: R23 miljoen wins). Remgro se deel van hierdie verlies bedra R3 miljoen (2007: R8 miljoen wins).

VERDIENSTE

Totale verdienste het met 42.5% tot R9 893 miljoen (2007: R6 942 miljoen) toegeneem, hoofsaaklik as gevolg van 'n kapitaalsurplus ten bedrae van R1 167 miljoen gerealiseer met die herstrukturering van Remgro se belang in Unilever, sowel as die verdienstegroei van die onderliggende beleggings.

KONTANTVERDIENSTE

Die toeskryfbare kontantverdienste (wat die groep se belang in die netto inkomste deur geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings behou, uitsluit), voor waardedalings en nie-herhalende en kapitale items, het met 29.6% toegeneem van R3 660 miljoen tot R4 743 miljoen, hoofsaaklik as gevolg van 'n toename in dividende wat van geassosieerde maatskappye ontvang is. Laasgenoemde het R3 380 miljoen bedra, vergeleke met R2 580 miljoen in 2007. Hierdie toename was hoofsaaklik as gevolg van hoër dividende vanaf R&R.

TERUGKOOP VAN REMGRO-AANDELE

Op 31 Maart 2008 word 8 554 019 Remgro gewone aandele (1.9%) as tesourie-aandele gehou (31 Maart 2007: 8 554 019 aandele). Geen aandele is in die jaar onder oorsig deur die maatskappy of enige volfiliaalmaatskappy teruggekoop nie.

Die Remgro Aandeletrust het gedurende die jaar onder oorsig 150 566 (2007: 563 000) Remgro gewone aandele teen 'n gemiddelde prys van R189.19 (2007: R132.68), vir 'n totale bedrag van R28.5 miljoen (2007: R74.7 miljoen) aangekoop, terwyl 126 383 (2007: 262 016) aandele aan deelnemers gelewer is teen betaling van die koopprys.

DIVIDENDE

Gewone dividende van 510.00 sent per aandeel is vir die jaar verklaar, vergeleke met 434.00 sent die vorige jaar. Dit verteenwoordig 'n toename van 17.5%. Die dividende is 3.3 keer deur wesensverdienste gedek en 2.0 keer deur kontantverdienste teenoor 3.4 keer en 1.8 keer onderskeidelik die vorige jaar.

INTRINSIEKE WAARDE

Die intrinsieke netto batewaarde van die groep sluit waardasies in van alle beleggings, insluitende filiaal-, geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings, teen óf genoteerde markwaarde óf, soos in die geval van ongenoteerde beleggings, teen direkteurswaardasie. Die netto bates van volfiliaal nie-beleggingsmaatskappye, wat hoofsaaklik uit monetêre items bestaan, word teen boekwaarde ingesluit.

Die volgende faktore word in ag geneem ten einde die direkteurswaardasie van ongenoteerde beleggings te bepaal:

- Markwaarde en verdienste-opbrengste van soortgelyke genoteerde aandele, met inagneming van die feit dat die ongenoteerde beleggings se bemarkbaarheid beperk is en, in sommige gevalle, ook die verhandelbaarheid daarvan
- Groeipotensiaal en risiko
- Onderliggende batewaarde
- Winsgeskiedenis en
- Kontantvloeivooruitskattings

Die intrinsieke netto batewaarde het aan die einde van Maart 2008 R253.67 per aandeel bedra. 'n Skedule wat die ontleding van intrinsieke netto batewaarde per aandeel op 31 Maart 2008 en 2007 uiteensit, is aan die einde van die beleggingsoorsig ingesluit.

Die kontant by die kern verskil van die kontant in die balansstaat. Eersgenoemde is soos volg saamgestel:

	2008 **R miljoen**	2007 R miljoen
Per balansstaat	**3 934**	5 004
Min: Kontant van ander bedryfsfiliale	**(661)**	(647)
Kontant by die kern	**3 273**	4 357
– Plaaslik	**619**	1 220
– Buiteland	**2 654**	3 137

Kontant by geassosieerde maatskappye is nie hierby ingesluit nie. Ter inligting, R&R se kontant en kontantekwivalente toeskryfbaar aan Remgro op 31 Maart 2008 bedra £152 miljoen of R2 433 miljoen (2007: £150 miljoen of R2 151 miljoen).

Die onderstaande tabelle gee 'n vergelyking van die relatiewe vertoning van Remgro se intrinsieke netto batewaarde per aandeel teenoor sekere gekose JSE-indekse. Dividende wat op Remgro-aandele betaal is, is nie in aanmerking geneem nie.

	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Intrinsieke netto batewaarde – Rand per aandeel	**253.67**	221.00	157.59	119.97	100.36	77.23
JSE – Alle aandele-indeks	**29 588**	27 267	20 352	13 299	10 693	7 680
– Fin & Ind 30-indeks	**23 868**	24 960	19 491	13 477	9 953	6 682
– Finansiële 15-indeks	**7 424**	9 345	7 616	5 258	3 782	2 744
– Hulpbronne 20-indeks	**64 543**	50 018	34 923	21 585	19 961	15 763
Remgro-aandeelprys (Rand)	**195.93**	181.00	135.00	93.80	72.00	51.45

Relatiewe vertoning	**1 jaar tot 31 Maart 2008 (% jaar op jaar)**	**5 jaar tot 31 Maart 2008 (% saamgestel per jaar)**
Intrinsieke netto batewaarde	**14.8**	**26.8**
JSE – Alle aandele-indeks	**8.5**	**30.9**
– Fin & Ind 30-indeks	**(4.4)**	**29.0**
– Finansiële 15-indeks	**(20.5)**	**22.0**
– Hulpbronne 20-indeks	**29.0**	**32.5**
Remgro-aandeelprys	**8.2**	**30.6**

Die onderstaande tabel gee 'n vergelyking van Remgro se interne opbrengskoers (IOK) teenoor sekere gekose JSE-indekse. Vir hierdie doel word daar aanvaar dat dividende óf in Remgro-aandele óf in die betrokke indeks herbelê word, na gelang van die geval.

	IOK Vanaf 26 September 2000 tot 31 Maart 2008 (% saamgestel per jaar)
JSE – Alle aandele-indeks	**22.54**
– Fin & Ind 30-indeks	**13.77**
– Finansiële 15-indeks	**13.51**
– Hulpbronne 20-indeks	**31.58**
Remgro-aandeel	**29.50**

(Let wel: Slegs beperkte kommentaar word gelewer oor genoteerde maatskappye aangesien die inligting algemeen beskikbaar is. Die ongenoteerde beleggings word in meer besonderhede behandel.)

TABAKBELANGE

BYDRAE TOT WESENSVERDIENSTE

	2008 **R miljoen**	2007 R miljoen
R&R Holdings	**3 579**	2 964

R&R Holdings

Remgro se belang in British American Tobacco Plc (BAT) word verteenwoordig deur sy belang van een-derde van die gewone aandele en al die "2005" deelnemende sekuriteite wat deur R&R uitgereik is. Dit gee Remgro 'n effektiewe belang van 10.6% in BAT, soos op 31 Maart 2008 (2007: 10.4%). Die balans van die gewone aandelekapitaal van R&R word deur Compagnie Financière Richemont SA gehou.

Daar was nie 'n verandering in die aantal BAT-aandele wat R&R hou nie. Die positiewe uitwerking van BAT se volgehoue aandeleterugkoopprogram het egter R&R se belang in BAT tot 30.0% op 31 Maart 2008 laat toeneem (2007: 29.4%).

R&R se belang in BAT se verdienste vir die twaalf maande tot 31 Maart 2008 is gebaseer op BAT se resultate vir die jaar geëindig 31 Desember 2007 plus die resultate vir die kwartaal tot 31 Maart 2008 minus die resultate vir die kwartaal tot 31 Maart 2007.

Remgro se deel van R&R se wesensverdienste bestaan uit 35.46% van R&R se deel van die toeskryfbare inkomste van BAT en sy belang in R&R se nie-BAT wins (dit sluit inkomste toeskryfbaar aan sy belegging in die "2006" deelnemende sekuriteite wat gedurende Maart 2006 deur R&R uitgereik is in).

	2008 **£ miljoen**	2007 £ miljoen
Toeskryfbare inkomste van BAT voor nie-herhalende en kapitale items	**2 275**	2 077
R&R se deel van die toeskryfbare inkomste van BAT:		
– 29.62% tot 29.97% (2007: 29.06% tot 29.40%)	**679**	607
R&R se nie-BAT inkomste	**12**	9
R&R se wesensverdienste vir die jaar geëindig 31 Maart	**691**	616
Remgro se belang daarin:		
– 35.46% van R&R se deel van die toeskryfbare inkomste van BAT	**241**	215
– deel van R&R se nie-BAT inkomste	**10**	8
	251	223
	R miljoen	R miljoen
Omgereken teen 'n gemiddelde R/£-koers van 14.2882 (2007: 13.2898)	**3 579**	2 964

BAT se finansiële jaar eindig op 31 Desember en rapporteer op 'n kwartaallikse grondslag aan aandeelhouers. Die kommentaar wat hierop volg, is 'n uittreksel uit BAT se jaarverslag vir die jaar geëindig 31 Desember 2007. Verdere inligting oor BAT, insluitende die jaarverslag en kwartaalverslae, is op BAT se webwerf (www.bat.com) beskikbaar.

BAT se aangesuiwerde verwaterde verdienste per aandeel, wat 'n goeie aanwyser van sy onderliggende vertoning is, het met 11% tot 108.53 pennies per aandeel toegeneem hoofsaaklik as gevolg van die sterk groei in bedryfswins. Dit is gedeeltelik teengewerk deur die negatiewe uitwerking van wisselkoersbewegings. Die basiese verdienste per aandeel was 105.19 pennies vergeleke met 92.08 pennies die vorige jaar.

Sigaretverkoopvolumes van BAT se filiale het in die jaar tot 31 Desember 2007 met 1% gedaal tot 684 miljard, hoofsaaklik as gevolg van die hoë vlak van handelsaankope in sommige markte teen die einde van 2006, ontwrigtings in die verskaffingsketting in die Midde-Ooste en die verlies van StiX in Duitsland. BAT se netto verkope het met 3% tot £10 018 miljoen gestyg, maar teen vergelykbare wisselkoerse sou dit met 5% gegroei het vanweë prysverhogings en 'n verbeterde produkmengsel.

BAT se bedryfswins was 11% hoër op £2 905 miljoen, of 7% hoër as uitsonderlike items uitgesluit word. Teen vergelykbare wisselkoerse, en met die uitsluiting van uitsonderlike items, sou die wins uit bedrywighede, waartoe alle streke bygedra het, egter 11% hoër gewees het.

In Europa was die wins £61 miljoen, of 8%, hoër op £842 miljoen teen beide huidige en vergelykbare wisselkoerse veral danksy hoër marges in Rusland, Roemenië, Hongarye en Spanje, wat meer as voldoende was om die effek van laer volumes in verskeie markte teen te werk.

In die Asië-Stille Oseaangebied het die wins met £56 miljoen tot £672 miljoen gestyg, hoofsaaklik vanweë die sterk vertonings deur Australasië, Viëtnam, Pakistan en Bangladesj en ondanks die negatiewe effek van wisselkoerse. Teen vergelykbare wisselkoerse sou die wins met £66 miljoen, of 11%, gestyg het.

Winste in Latyns-Amerika het met £69 miljoen tot £680 miljoen toegeneem danksy die goeie vertonings in sleutelmarkte soos Brasilië en Venezuela, wat deels geneutraliseer is deur laer winste in Mexiko en die ongunstige uitwerking van sommige swakker plaaslike geldeenhede. Teen vergelykbare wisselkoerse sou die wins met £86 miljoen, of 14%, gestyg het.

In die Afrika- en Midde-Oostestreek was die wins slegs £2 miljoen hoër op £470 miljoen as gevolg van wisselkoersbewegings. Op 'n vergelykbare wisselkoersgrondslag sou die wins egter met £53 miljoen, of 11%, gestyg het, met sterk vertonings deur Suid-Afrika en Nigerië.

Die wins in die Amerikaanse Pasifiese streek het met £22 miljoen tot £446 miljoen toegeneem vanweë hoër winste in plaaslike geldeenhede in Japan en Kanada, wat deels teengewerk is deur die uitwerking van swakker wisselkoerse. Teen vergelykbare wisselkoerse sou die wins met £45 miljoen, of 11%, gestyg het.

BAT se geassosieerde maatskappye sluit Reynolds American, ITC en Skandinavisk Tobakskompagni in. Met inagneming van belasting van £246 miljoen, het BAT se aandeel in die na-belaste resultate van hierdie maatskappye met £11 miljoen, of 3%, tot £442 miljoen toegeneem. As uitsonderlike items buite rekening gelaat word, het BAT se aandeel in die na-belaste resultate van geassosieerdes £449 miljoen bedra. BAT se aandeel in hierdie resultate is egter veral beïnvloed deur die verswakking van die gemiddelde VSA-dollar van 1.844 tot 2.001 teenoor sterling. Teen vergelykbare wisselkoerse sou die styging 11% gewees het.

BAT het onlangs 'n ooreenkoms aangekondig waarvolgens 100% van Skandinavisk Tobakskompagni (ST) se sigaret- en snusbesigheid bekom word in ruil vir sy 32.25%-belang in ST en die betaling van DKK11 384 miljoen in kontant. Die transaksie is onderhewig aan goedkeuring deur die Europese Kommissie. ST het 'n markaandeel van meer as 60% van sigaretverkope in Skandinawië. Daarby het BAT, met 'n aanbod van VSA $1 720 miljoen (£860 miljoen), die openbare tender gewen om die sigaretbates te bekom van Tekel, wat deur die Turkse staat besit word. Wanneer die verkryging, wat onderhewig is aan regulatoriese goedkeuring, na verwagting later vanjaar voltooi word, sal dit BAT se markaandeel in Turkye, die agtste grootste sigaretmark ter wêreld, tot sowat 36% verhoog, teenoor net meer as 7% voor die verkryging.

FINANSIËLE DIENSTE

BYDRAE TOT WESENSVERDIENSTE

	2008 R miljoen	%	% Verandering	2007 R miljoen	%
FirstRand	*1 090*	*51*	*30*	*836*	*53*
RMBH	*1 030*	*49*	*41*	*732*	*47*
	2 120	*100*	*35*	*1 568*	*100*

Beide FirstRand Beperk ("FirstRand") en RMB Holdings Beperk ("RMBH") het Junie-jaareindes en gevolglik is hul resultate vir die twaalf maande tot 31 Desember 2007 in Remgro se resultate vir die tydperk onder oorsig geëkwiteer.

FirstRand – Genoteerd

FirstRand se bydrae tot Remgro se wesensverdienste, soos in die tabel hierbo aangedui, verteenwoordig slegs Remgro se direkte belang van 9.3% in FirstRand en sluit nie die indirekte bydrae van FirstRand deur Remgro se belegging in RMBH in nie.

Vir FirstRand se jongste gerapporteerde ses maande geëindig 31 Desember 2007 het wesensverdienste met 17% tot R5 702 miljoen (2006: R4 877 miljoen) toegeneem. Hierdie resultate is behaal te midde van voortslepende onbestendigheid op internasionale en plaaslike ekwiteitsmarkte, gepaardgaande met toenemende inflasiedruk en verhoogde rentekoerse.

Die kommersiële bank, ENB, het verdienstegroei van 25% behaal. Wesbank, die afbetalings-finansieringsbesigheid, se groei in kleinhandelbates het verder verlangsaam en 'n wesentlike toename in slegte skuld is ondervind. Alhoewel Wesbank se korporatiewe verkope toegeneem het, het verdienste met 14% afgeneem. RMB, die beleggingsbank, se verdienste het met 8% gegroei ten spyte van 'n verlies van R760 miljoen in die ekwiteitshandeldivisie. Momentum se versekeringsaktiwiteite het voortgesette sterk groei gelewer in nuwe besigheidsvolumes wat bygedra het tot verdienstegroei van 19%.

FirstRand het gewaarsku dat die vooruitsigte wat betref die tweede helfte van sy finansiële jaar geëindig 30 Junie 2008, moeilik gaan wees as gevolg van 'n verslegtende makro-ekonomiese omgewing, beide plaaslik en internasionaal. Verhoogde rentekoerse sowel as voedsel- en brandstofinflasie het 'n negatiewe uitwerking op verbruikers se bekostigbaarheidsvlakke gehad, veral in die middelinkomstemarksegment. Alhoewel die onderliggende groei in transaksionele aktiwiteit sterk bly, is die kleinhandelsaktiwiteite aan die afneem en afskrywings aan die toeneem wat 'n negatiewe

impak op die FirstRand Groep se verdienste vir die finansiële jaar geëindig 30 Junie 2008 gaan hê. FirstRand verwag dat die verwaterde verdienste per aandeel teen dieselfde vlakke as die van die finansiële jaar geëindig 30 Junie 2007 gaan wees.

RMBH – Genoteerd

Vir die ses maande geëindig 31 Desember 2007 was 86.3% (2006: 87.7%) van RMBH se wesensverdienste van R2 120 miljoen afkomstig van FirstRand, terwyl 13.7% (2006: 12.3%) deur die ander belange bygedra is. RMBH se ander belange sluit in OUTsurance Beperk, RMB Structured Insurance Beperk, Glenrand M.I.B Beperk en Discovery Holdings Beperk, waarin RMBH 'n 25%-belang in November 2007 verkry het as gevolg van die ontbondeling van Discovery deur FirstRand.

OUTsurance het vir die ses maande tot 31 Desember 2007 uitstekende resultate behaal met netto verdiende premie-inkomste wat met 25% tot R1.6 miljard toegeneem het. Verder het 'n toename in nuwe besigheidsvolumes en 'n sterk vertoning deur sy beleggingsportefeulje OUTsurance se wesensverdienste vir die sesmaande-tydperk met 31% tot R282 miljoen (2006: R216 miljoen) laat toeneem. RMB Structured Insurance het beskeie groei van 10% in wesensverdienste getoon terwyl Glenrand M.I.B, wat die einde van 'n herstruktureringsproses nader, 'n verlies te midde van uitdagende marktoestande getoon het. Discovery het 'n 14% jaar-op-jaar-toename in tussentydse wesensverdienste gerapporteer waarvan R29 miljoen ingesluit is in die resultate van FirstRand vir die ses maande geëindig 31 Desember 2007.

NYWERHEIDSBELANGE

BYDRAE TOT WESENSVERDIENSTE

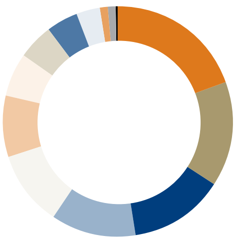

	2008 R miljoen	%	% Verandering	2007 R miljoen	%
Rainbow	377	20	29	293	15
Medi-Clinic	285	15	3	278	15
Distell	261	14	24	210	11
Unilever	229	12	9	210	11
Total	207	11	(16)	246	13
Nampak	163	9	30	125	6
TSB Sugar	121	6	5	115	6
Air Products	94	5	31	72	4
KTI	88	5	(71)	307	16
Wispeco	64	3	2	63	3
PGSI	22	1	–	–	–
Dorbyl	(20)	(1)	(2 100)	1	–
Ander	4	–	–	4	–
	1 895	100	(2)	1 924	100

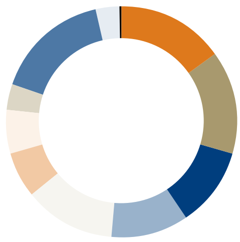

Rainbow Chicken Beperk ("Rainbow") – Genoteerd

Vir die die jaar geëindig 31 Maart 2008 het Rainbow se wesensverdienste met 10.7% van R477.0 miljoen tot R528.1 miljoen toegeneem, maar met 15.1% indien die inkomste van 'n voerbesmettingseis van R28.4 miljoen en die SEB-koste van R49.4 miljoen uitgesluit word van wesensverdienste. Dit is 'n prysenswaardige resultaat gegewe die huidige ekonomiese omstandighede.

Rainbow se totale omset het met 25.9% toegeneem, ondersteun deur groei van 21.5% in hoenderomset wat 77% van die totale omset verteenwoordig. Algeheel het hoenderverkoopsvolumes met 6.5% toegeneem, terwyl prysverhogings die maatskappy in staat gestel het om die toename in produksiekostes gedeeltelik te verhaal. Hoenderverkoopsvolumes in die Suid-Afrikaanse mark het met 'n beraamde 6.0% toegeneem.

Op 18 Maart 2008 het die Rainbow-aandeelhouers 'n breëbasis SEB-transaksie goedgekeur waarvolgens die SEB-vennote 'n effektiewe belang van 15% in Rainbow se totale uitgereikte aandelekapitaal vir R915.6 miljoen verkry het. Die koste van die SEB-transaksie vir Rainbow se aandeelhouers word bereken op R79.3 miljoen waarvan R49.4 miljoen gedurende die jaar onder oorsig gerealiseer het. Die SEB-aandele is onderhewig aan beperkings met vervreemdings en beswarings vir 'n tydperk van 10 jaar.

Verbruikersbesteding gaan na verwagting in die volgende ses maande afneem as gevolg van die hoër inflasie en rentekoers-omgewing. Mielies- en sojaboonpryse gaan waarskynlik op die huidige hoër vlakke verhandel wat voerinsetkoste gaan verhoog. Ander kostes soos brandstof, gas, steenkool, elektrisiteit en verpakking word ook aansienlik deur die inflasionêre en verskaffingsprysdruk beïnvloed. Soos in die jaar onder oorsig is dit onwaarskynlik dat die verwagte produksiekostetoename ten volle deur verkope verhaal sal word.

Rainbow bly gefokus op sleutel strategiese inisiatiewe gesentreer rondom sy verbruikers en kliënte. Rainbow het deurlopend sy handelsmerke ondersteun deur investering in televisie-advertensies en verbruikersgerigte veldtogte. Die *Farmer Brown*-handelsmerk is nuwe lewe gegee deur 'n onlangse nasionale televisie-advertensie.

Rainbow se fokus op innovasie, differensiasie en kommunikasie is deurlopend suksesvol. Daar word beplan dat die vlak van innovasie in die 2009 finansiële jaar gaan toeneem, met die fokus op hoër- en middelklasinkomstegroepe.

Medi-Clinic Korporasie Beperk ("Medi-Clinic") – Genoteerd

Medi-Clinic se omset het gedurende die jaar onder oorsig met 79% tot R9 579 miljoen (2007: R5 364 miljoen) toegeneem, terwyl die wesensverdienste met 5% tot R608 miljoen (2007: R581 miljoen) toegeneem het. As gevolg van die verskeie verkrygings gedurende 2007/08 en die verwante finansiering daarvan is Medi-Clinic se resultate nie direk vergelykbaar met die vorige tydperk nie.

Effektief 26 Oktober 2007 is 'n belang van 100% in Hirslanden Finanz AG ("Hirslanden"), die houermaatskappy van die grootste privaat hospitaalgroep in Switserland, verkry. Hirslanden is die leier in privaathospitaalsorg in Switserland met 13 intensiewe versorgingsfasiliteite (1 301 beddens). Die aankoopkoste van CHF2 556 miljoen is gefinansier deur nuwe skuld ten bedrae van CHF2 450 miljoen te bekom asook deur 'n regte-uitgifte van R4 500 miljoen. R500 miljoen van die opbrengs van die regte-uitgifte gaan aangewend word vir uitbreidingsgeleenthede van Medi-Clinic se bedrywighede in Suidelike Afrika. Sedert die effektiewe datum van aankoop is Hirslanden se omset van R3 041 miljoen en bedryfswins voor rente, belasting, waardevermindering en amortisasie ("EBITDA") van R708 miljoen, ingesluit in die resultate van Medi-Clinic.

Op 27 Maart 2007 het Medi-Clinic se verkryging van 'n beherende belang (50% plus een aandeel) in Emirates Healthcare Holdings Limited onvoorwaardelik geword. Emirates Healthcare besit en bedryf die Welcare Hospitaal (120 beddens) en daar is begin met die bou van die City Hospitaal met 210 beddens wat in die derde kwartaal van 2008 in gebruik gestel behoort te word. Emirates Healthcare het ook die reg om 'n verdere hospitaal te ontwikkel. Hiermee sal Emirates Healthcare die grootste privaat gesondheidsverskaffer in Dubai word. Omset vanaf die Verenigde Arabiese Emirate het R482 miljoen beloop en wesensverdienste het R18 miljoen tot Medi-Clinic se resultate bygedra.

Verkrygings van bedrywighede in Suidelike Afrika gedurende die jaar onder oorsig, sluit in 'n 51%-belang in die 200-bed Protector Groep asook 'n 49%-belang in Tshwane Privaat Hospitale. Omset in Suidelike Afrika het met 13% tot R6 056 miljoen (2007: R5 364 miljoen) toegeneem en EBITDA was 13% hoër op R1 302 miljoen (2007: R1 151 miljoen). Met uitsluiting van die toename in kapasiteit, het Medi-Clinic se omset uit bedrywighede in Suidelike Afrika met 12% (2007: 11%) gegroei, deels deur 'n toename in beide bedbesetting en gemiddelde inkomste per beddag asook 'n klein verandering in die profiel van pasiënte wat behandel is.

In die komende finansiële jaar gaan meer as 50% van Medi-Clinic se omset en EBITDA uit buitelandse bedrywighede kom.

Distell Groep Beperk ("Distell") – Genoteerd

Aangesien Distell se finansiële jaareinde 30 Junie is, word die maatskappy se resultate vir die twaalf maande geëindig 31 Desember 2007 in Remgro se wesensverdienste ingesluit.

Distell se omset het in die jongste gerapporteerde sesmaande-tydperk geëindig 31 Desember 2007 met 12.9% (2006: 16.6%) tot R4.8 miljard (2006: R4.3 miljard) toegeneem, terwyl verkoopsvolume met 7.6% gestyg het. Verkoopsvolumes in Suid-Afrika het met 5.4% (2006: 11.9%) toegeneem. Internasionale verkoopsvolume, met uitsluiting van Afrika, was 17.7% (2006: 3.3%) hoër en het gelei tot 'n 20.7%-toename in internasionale omset. Omset in Afrika, met uitsluiting van Suid-Afrika, het met 23.8% (2006: 16.3%) toegeneem, terwyl verkoopsvolume met 19.7% gestyg het.

Die toename van 17.9% (2006: 30.2%) in Distell se wesensverdienste vir die sesmaande-tydperk tot R542 miljoen (2006: R460 miljoen), was hoofsaaklik vanweë volgehoue produktiwiteitsverbeteringe en effektiewe bemarkingsveldtogte.

Unilever South Africa Holdings (Edms) Beperk ("Unilever Suid-Afrika") – Ongenoteerd

Unilever het sy Suid-Afrikaanse besigheid op 1 Oktober 2007 herstruktureer deur die Voedsel-, Roomys- en Huishoudelike en Persoonlike Sorg-besighede in een entiteit, Unilever Suid-Afrika, saam te voeg. As deel van die herstrukturering het Remgro se aandeelhouding verander van 41% in Unilever Bestfoods Robertsons (Holdings) Limited LLC ("UBR") tot 'n belang van 25.75% in Unilever Suid-Afrika. Effektiewelik het Remgro 'n belang van 15.25% in die Suid-Afrikaanse Voedselbesigheid en sy 41%-belang in die Israel besigheid verkoop en in ruil daarvoor 'n 25.75%-belang bekom in die Huishoudelike en Persoonlike Sorg-besighede, wat nou deel van Unilever Suid-Afrika is. Op 30 September 2007 het Unilever Suid-Afrika sy uitvoerbesigheid as deel van bogenoemde herstrukturering, Unilever Market Development South Africa (Edms) Beperk, vir 'n wins van R54 miljoen verkoop.

Vir die twaalf maande geëindig 31 Maart 2008 het Remgro in sy wesensverdienste R228.5 miljoen (2007: R210 miljoen) van die verdienste van Unilever ingesluit.

Die gekombineerde omset van die besighede het toegeneem met 12% vir die jaar geëindig 31 Maart 2008. Hierdie groei is hoofsaaklik voortgebring deur prysstrategie deurdat pryse in die tweede helfte van 2007 verhoog is om te vergoed vir toenemende insetkoste. Die toename in insetkoste is veral gevoel ten opsigte van margarien, seep en waspoeiers, synde die kategorieë wat die hoogste proporsie olie-gebaseerde materiale gebruik en waar die grootste inflasionêre druk ervaar is. Hierdie toename in koste is verder vererger deur die depresiasie van die rand aangesien olies hoofsaaklik in VSA-dollar aangekoop word.

Die sterkste groei in omset het gekom van die kategorieë vir Geurmiddels en Slaaisouse ("S&D"), Smeermiddels, Kaas- en Kookprodukte ("SCC") en Velsorgmiddels. S&D het voortgebou op goeie vertonings deur die hoofhandelsmerke *Knorrox* en *Robertsons* en hoewel die vertoning effens bederf is in Desember 2007 en Januarie 2008 as gevolg van 'n wegbly-aksie by verspreiders, is hierdie agterstand nou grootliks uitgewis. Die groei in SCC was hoofsaaklik prysgedrewe, met volumes wat konstant was teenoor die vorige jaar. Die wassery-besigheid het onder druk gekom as gevolg van toenemende kompetisie, wat aanleiding gegee het tot 'n verlies in markaandeel.

Total South Africa (Edms) Beperk ("Total") – Ongenoteerd

Aangesien Total se finansiële jaareinde 31 Desember is, is die maatskappy se resultate vir die twaalf maande geëindig 31 Desember 2007 ingesluit in Remgro se wesensverdienste. Total se bydrae tot Remgro se wesensverdienste vir die tydperk onder oorsig was R207 miljoen (2007: R246 miljoen).

Total se Suid-Afrikaanse markaandeel van hoofbrandstowwe het effens afgeneem gedurende die jaar tot Desember 2007, alhoewel verkoopsvolumes met 5% toegeneem het en bruto wins in lyn met verkoopsvolumes gegroei het.

Raffinering se bruto wins in Natref, waarin Total 'n 36%-belang het, was meer as 10% laer as gevolg van laer raffineringsmarges en die verstewiging van die rand teenoor die VSA dollar. Natref was vanaf Mei 2007 vir ses weke gesluit vir beplande onderhoud, waarna 'n aantal onbeplande sluitings ook plaasgevind het. Die verminderde bruto wins uit raffinering is vergoed deur 'n toename in die bemarkingsmarge.

Bedryfswins was effens laer as gevolg van 'n styging in oorhoofse kostes. Finansieringskoste is hoër as gevolg van die toename in bedryfskapitaalbehoeftes wat veroorsaak het dat netto wins na belasting met 14% teenoor die ooreenstemmende tydperk gedaal het.

Nampak Beperk ("Nampak") – Genoteerd

Nampak het 'n September-jaareinde. Nampak se bydrae tot Remgro se wesensverdienste het betrekking op sy resultate vir die twaalf maande tot 31 Maart 2008.

Vir die ses maande geëindig 31 Maart 2008 het Nampak gerapporteer dat omset met slegs 4% toegeneem het as gevolg van laer verkoopsvolumes in Suid-Afrika. Bedryfswins het toegeneem met 5.5% tot R824 miljoen (2007: R781 miljoen). As gevolg van die positiewe impak van etlike nie-herhalende items in dieselfde tydperk, het Nampak 'n toename in wesensverdienste per aandeel van 25.4% tot 109.9 sent (2007: 87.6 sent) gerapporteer, terwyl verdienste met 39.7% toegeneem het vanaf R462.2 miljoen tot R645.9 miljoen.

Tsb Sugar (Edms) Beperk ("Tsb Sugar") – Ongenoteerd

Tsb Sugar is hoofsaaklik betrokke by die verbouing van suikerriet en die produksie, vervoer en bemarking van geraffineerde suiker, bruinsuiker en veevoer. Bedrywighede vind hoofsaaklik in die Nkomazi-streek van die Mpumalanga Laeveld plaas. Suikerprodukte word bemark onder die gevestigde *Selati*-handelsmerk, wat markleierskap in sy teikenmarkte (Gauteng, Mpumalanga, Noordwes en Limpopo) geniet terwyl die onlangse uitbreiding na ander geografiese markte suksesvol was. Tsb Sugar se twee suikermeulens is naby Malelane en Komatipoort geleë. Tsb Sugar het ook 'n 27.3%-belang in Royal Swaziland Sugar Corporation Limited, wat gesetel is in Swaziland en twee suikermeulens in Swaziland besit en bedryf. Tsb Sugar het ook 'n effektiewe belang van 63.7% in Mananga Sugar Packers, 'n suikerverpakking-en-bemarkingsmaatskappy gesetel in Swaziland, wat suiker onder die *First*-handelsmerk verpak en in Swaziland en Suid-Afrika bemark.

Die wesensverdienste het met 4.4% tot R120.6 miljoen (2007: R115.5 miljoen) toegeneem terwyl omset, hoofsaaklik vanweë 'n toename in volumes, met 7.9% tot R2 509 miljoen (2007: R2 324 miljoen) toegeneem het. 'n Stagnante suikerprys en 'n verhoging in produksiekostes het druk geplaas op die wesensverdienstegroei. Suiker, sitrus en veevoer maak onderskeidelik 77%, 9% en 9% van omset uit (2007: 81%, 8% and 6%).

Die Suid-Afrikaanse suikerbedryf se totale suikerproduksie het in 2007/08 met 2.1% gestyg. Tsb Sugar se rusuikerproduksie het egter met 12.7% toegeneem, hoofsaaklik as gevolg van die beter klimaatstoestande in Tsb Sugar se wateropvanggebied en die gevolglike toename in besproeiingswater. Die voordele van die verhoogde suikerproduksie is egter teengewerk deur die laer eindprodukpryse.

Tsb Sugar se twee suikermeulens het 3.952 miljoen ton suikerriet (2007: 3.629 miljoen ton) gedurende die seisoen verwerk, met 'n produksie van 475 452 ton ru suiker (2007: 421 632 ton). Die rusuiker-tot-rietverhouding van 8.3 vergelyk gunstig met die Suid-Afrikaanse bedryfsgemiddelde van 8.6, wat op goeie produksiedoeltreffendheid by beide meulens dui. Tsb Sugar bedryf 'n raffinadery by die Malelane Meulekompleks en ru suiker wat van die maatskappy se suikermeulens ontvang word, word vir beide die binnelandse en uitvoermark geraffineer. Die raffinadery het 333 762 ton (2007: 314 432 ton) geraffineerde suiker gedurende die jaar geproduseer.

Tsb Sugar se veevoerbedrywigheid, Molatek, vervaardig 'n verskeidenheid veevoerprodukte. Die hoofgrondstowwe (molasse en bagasse) wat in die produksieproses gebruik word, is byprodukte van suikerproduksie. Molatek het 'n rekordjaar gehad en het produksievolumes met 15.9% verhoog.

Tsb Sugar belê ook in sitrus deur sy 51%-belang in Golden Frontiers Citrus ("GFC"). GFC besit drie sitrusplase waar pomelo's en lemoene vir die uitvoermark verbou, geoes en verpak word. Sitrusbemarking word deur Komati Fruits, 'n vennootskap tussen verskeie sitrusprodusente, onderneem. GFC het 47 000 ton pomelo's en 25 000 ton lemoene geoes. Die toename in uitvoere tot 68% (2007: 63%) van produksie het tesame met 'n verhoging in pryse 'n rekordjaar vir GFC tot gevolg gehad.

Tsb Sugar ondersoek tans etanol-produksie wêreldwyd met suikerriet as grondstof, deur middel van Resource Energy, 'n Nederlandse maatskappy waarin Tsb Sugar 'n 25%-belang hou. Daar word verwag dat Resource Energy binnekort sy eerste belegging in 'n produksiefasiliteit kan maak.

Die afhandeling van die grondeise wat op Tsb Sugar se plase geregistreer is, vorder goed en die Tenbosch-grondeis is reeds gedurende die jaar afgehandel. Gesamentlike bestuursondernemings met die grondeisers is gestig om die bestuur van die grond wat oorgedra is, te behartig. Onderhandelinge ten opsigte van die oorblywende eise is in 'n gevorderde stadium en die verwagting is dat die grondeise vroeg in die komende finansiële jaar afgehandel sal word.

Vir 2008/09 word verwag dat Tsb Sugar se bedryfsresultate positief beïnvloed sal word deur 'n verhoging in suikerproduksie en 'n verwagte herstel in die wêreld suikerprys.

Air Products South Africa (Edms) Beperk ("Air Products") – Ongenoteerd

Air Products het 'n September-jaareinde. Vir die twaalf maande geëindig 31 Maart 2008 het Air Products se omset met 15.3% (2007: 22.4%) van R873.4 miljoen tot R1 006.6 miljoen toegeneem. Remgro se deel van wesensverdienste het met 30.5% (2007: 13.5%) van R72.2 miljoen tot R94.2 miljoen toegeneem. Ongeveer 40% van die huidige jaar se groei in wesensverdienste is die direkte gevolg van die gunstige effek van 'n verandering in rekeningkundige standpunte vir ooreenkomste wat veronderstelde huurreëlings insluit.

Air Products is die grootste vervaardiger van industriële gas in Suidelike Afrika. Air Products is ook 'n invoerder en verspreider van 'n verskeidenheid spesialiteitsgasse en chemiese produkte wat gelewer word aan 'n wye reeks industrieë wat insluit staal, chemikalieë, olieraffinering, hulpbronminerale, glas, pulp en papier, voedselverpakking asook algemene vervaardiging, fabriekswese en sweiswerke.

Die maatskappy bedryf 'n aantal groot aanlegte in Suidelike Afrika wat koste-effektiewe gasverskaffingsgeriewe bied aan groot maatskappye via pyplyne of grootmaat vloeibare gasse per pad afgelewer deur tenkwaens. 'n Aantal kleiner kliënte word voorsien van 'n verskeidenheid produkte in silinders of minitenkwaens. Verskeie kliënte word bygestaan in die gebruik van hierdie produkte deur innoverende tegnologieë verskaf deur Air Products.

'n Lugskeidingsaanleg is onlangs in die Zambiese koperstreek in bedryf gestel. Die maatskappy se kapitaaluitbreidingsprogramme vir die komende jaar sluit in die inbedryfstelling van 'n nuwe lugskeidingsaanleg in Newcastle asook aansienlike investering in verspreidingstoerusting om in die voortgesette sterk groei in die vraag na grootmaat vloeibare- en silindergasprodukte te voorsien.

Kagiso Trust Investments (Edms) Beperk ("KTI") – Ongenoteerd

KTI is 'n swart ekonomies beheerde beleggingshouermaatskappy. Sy beleggings is oorwegend in die finansiëledienste-, media- en mynwesesektore. Sy twee grootste beleggings volgens waarde is 'n 4%-belang in Metropolitan Holdings Beperk en 'n 48%-belang in Kagiso Media Beperk.

Aangesien KTI se finansiële jaareinde 30 Junie is, word die maatskappy se resultate vir die twaalf maande geëindig 31 Desember 2007 in Remgro se wesensverdienste ingesluit.

KTI het heelwat laer verdienste vir die twaalf maande geëindig 31 Desember 2007 gerapporteer met wesensverdienste van R211 miljoen teenoor R733 miljoen in die vergelykende twaalfmaande-tydperk. Die afname in wesensverdienste is hoofsaaklik vanweë die verkoop van belange in Kagiso Property Holdings gedurende Julie 2007 en Sanitech gedurende April 2007, asook billike waarde winste ten bedrae van R38 miljoen op die opsiekomponent van die omskepbare voorkeuraandeel-belegging in Metropolitan Holdings Beperk wat wesentlik laer is as die billike waarde wins van R390 miljoen ingesluit in die resultate vir Desember 2006. Die veerkragtige platinumprys het gesorg vir 'n wesentlike toename van R76 miljoen in die wesensverdienste vanaf die bedrywighede van die Kagiso Platinum gesamentlike onderneming.

KTI het onlangs 'n transaksie gesluit waarvolgens 25% van sy belegging in Matrix Vehicle Tracking (Edms) Beperk geruil is vir 'n 12.5%-belang in Telimatrix Beperk, 'n genoteerde maatskappy. Die wins van R69.3 miljoen wat op hierdie transaksie gerealiseer is, is by KTI se bedryfswins ingesluit, maar nie by wesensverdienste nie.

Wispeco Holdings Beperk ("Wispeco") – Ongenoteerd

Vir die twaalf maande onder oorsig was Wispeco se wesensverdienste ingesluit in Remgro se resultate R63.9 miljoen (2007: R62.6 miljoen).

Wispeco se finansiële prestasie vir die jaar onder oorsig is beïnvloed deur groei in verkoopsvolumes, nou winsmarges en wisselvalligheid in aluminiumpryse. Verkoopsvolumes het met 8% (2007: 8%) toegeneem terwyl omset met 14% (2007: 36%) toegeneem het. Wisselvallige aluminiumpryse het gereelde voorraadherwaardasies veroorsaak. Die netto effek hiervan het die bedryfswins op jaareinde met R2.7 miljoen verhoog.

Sedert die voltooiing van wesentlike kapitaaluitbreidingsprogramme gedurende die afgelope twee jaar het die fokus geskuif na die optimalisering van effektiwiteit en operasionele doeltreffendheid by hierdie aanlegte. Die maatskappy het vertikaal uitgebrei na die prosessering van aluminiumafval en 'n nuwe afsetpunt is ook in Port Elizabeth geopen. Verdere kapasiteitsuitbreidingsprogramme by die maatskappy se nuwe perseel in Vereeniging is in die beplanningsfase.

Die maatskappy gaan voort om opleiding en vaardigheidsontwikkeling in die aluminium-ekstrusie-nywerheid te verskaf. Gedurende die jaar onder oorsig het altesaam 400 mense tegniese opleiding in die vervaardiging van aluminiumprodukte ontvang. In die nuwe jaar het 31 leerders, wat tans deel is van die "New Venture Creation Learnership" (in aluminiumvervaardiging), die praktiese fase van die besigheidsontwikkelingsproses betree. Tien gehoorgestremde leerders het ook in 2008 vir die "Aluminium Fabrication Learnership" geregistreer.

PGSI Beperk ("PGSI") – Ongenoteerd

PGSI se finansiële jaareinde is 31 Desember. Remgro het egter eers op 31 Julie 2007 sy belang van 28.5% in PGSI verkry en dus word slegs die wesensverdienste vir die vyf maande tot 31 Desember 2007 by Remgro se resultate ingesluit.

Vir die jaar geëindig 31 Desember 2007 het PGSI se omset toegeneem met 15% tot R2 574 miljoen en sy wesensverdienste met 55.6% tot R136 miljoen. PGSI se bydrae tot Remgro se wesensverdienste vir die tydperk onder oorsig is R22.3 miljoen.

PGSI, deur sy volfiliaal PG Group (Edms) Beperk, is die grootste vervaardiger van plaatglas in Afrika. Produkte word gelewer aan industrieë soos konstruksie, residensiële verbeteringe, meubels, sonkrag, nuwevoertuig-vervaardiging, motorglasvervanging en spoorweë. Die groep vervaardig hoëgehalte deursigtige en getinte dryf- en rolglas by sy smeltoonde in Springs, Gauteng. Die onverwerkte glas word hoofsaaklik veredel in sy eie konstruksie- en motor-glas-vervaardigingsaanlegte asook deur onafhanklike kliënte.

Die Shatterprufe-divisie het drie motorglasaanlegte wat ruitskerms en syglaspanele van hoë gehalte vervaardig. Die Glas Suid-Afrika-divisie verskaf nasionale verpakkings- en verspreidingsfasiliteite deur sy 40 persele. Die PG Glas-divisie, met 120 eie en agentskapverkoopsentra, lewer herstel- en vervangingsfasiliteite vir konstruksie- en motorglaskliënte. Primador en Widney-filiale vervaardig hoëgehalte aluminium glaseringsisteme vir die residensiële en kommersiële bou-industrie, asook die vervoerindustrie. PGSI is ook 'n wesentlike uitvoerder van konstruksie en motorglas klaarprodukte na Afrika, Europa en die VSA, met 17% van die omset afkomstig van uitvoere.

Gedurende April 2007 het die groep 'n nuwe dryfglasaanleg in Springs teen 'n koste van R800 miljoen in bedryf gestel. Die addisionele kapasiteit het tydige verwerkingskapasiteit verskaf ten einde te voldoen aan die hoë vraag in die kontruksieglas- en nuwevoertuig-vervaardigingsnywerhede. Shatterprufe het ook 'n aantal kapitaalprojekte onderneem om sy infrastruktuur te verbeter ten einde te voldoen aan nuwevoertuig-vervaardigingstandaarde. Kapitaaluitgawes vir die volgende jaar sluit in die beplanning en voorbereiding vir die herstel en opgradering van die bestaande dryfglasaanleg wat vir Mei 2009 beplan is.

Dorbyl Beperk ("Dorbyl") – Genoteerd

Vir die finansiële jaar geëindig 31 Maart 2008 het Dorbyl se omset met 1.8% vanaf R962.0 miljoen in die vergelykende tydperk tot R944.6 miljoen afgeneem, terwyl bedryfsverliese oor dieselfde tydperk toegeneem het vanaf R12.6 miljoen tot R83.2 miljoen. Wesensverdienste per aandeel het ook afgeneem van 7.3 sent in 2007 tot 'n wesensverlies van 143.9 sent per aandeel.

Die toenemende globale prysdruk op die industrie en die stygende insetkoste wat nie ten volle van kliënte verhaal kan word nie, het bruto wins-marges en winsgewendheid by die meeste afdelings negatief beïnvloed. Daar word verwag dat die moeilike marktoestande in die komende finansiële jaar gaan voortduur.

MYNBELANGE

BYDRAE TOT WESENSVERDIENSTE

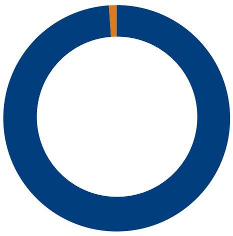

	2008 R miljoen	%	% Verandering	2007 R miljoen	%
Implats	267	101	82	147	95
Trans Hex	(3)	(1)	(138)	8	5
	264	100	70	155	100

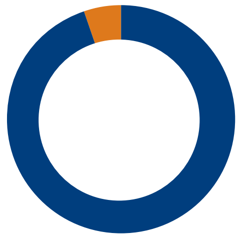

Implats Beperk ("Implats") – Genoteerd

Remgro se belang in Implats is 4.4% en slegs dividendinkomste word verantwoord. Dividendinkomste van R267 miljoen (2007: R147 miljoen) het jaar op jaar met 82% toegeneem.

Trans Hex Groep Beperk ("Trans Hex") – Genoteerd

Trans Hex het 'n verlies van R18.5 miljoen (2007: R41.7 miljoen wins) vir die jaar geëindig 31 Maart 2008 gerapporteer. Die bedrywighede van twee diepsee-mynvaartuie is teen die einde van die finansiële jaar beëindig, welke bedrywighede R17.0 miljoen bygedra het tot die totale verlies van R18.5 miljoen.

Wesensverdienste per aandeel het van 21.7 sent in 2007 tot 'n wesensverlies van 7.5 sent per aandeel in die huidige jaar afgeneem. Oor dieselfde tydperk het wesensverdienste uit voorgesette bedrywighede gedaal van 31.2 sent tot 8.6 sent per aandeel.

Die afname in verdienste uit voortgesette bedrywighede was hoofsaaklik die gevolg van die tydelike sluiting van die Bloeddrif-aanleg wat intussen weer suksesvol in bedryf gestel is, asook die laergraad-diamante wat in die laaste kwartaal by Baken ontgin is en wat nou weer na verwagte vlakke teruggekeer het.

Totale ru-diamantverkope vir die finansiële jaar het met 12% (2007: 12%) afgeneem en die omset in rand was 11% (2007: 5%) laer op R881 miljoen.

KORPORATIEWE FINANSIES EN ANDER BELANGE

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Sentrale tesourie	**180**	266
Netto korporatiewe koste	**(56)**	(61)
Pensioenfondssurplus	**–**	70
Ander belange	**9**	6
	133	281

Korporatief

Die sentrale tesourie-afdeling se bydrae het van R266 miljoen tot R180 miljoen afgeneem. Hierdie afname kan hoofsaaklik toegeskryf word aan nie-herhalende buitelandse valutawinste ten bedrae van R65 miljoen ten opsigte van intergroepsaldo's wat in die vergelykende jaar verantwoord is, sowel as laer gemiddelde kontantsaldo's vergeleke met 2007.

Die netto na-belaste korporatiewe koste wat salarisse, donasies en die koste van die aandele-aansporingskema insluit, het met R5 miljoen van R61 miljoen in 2007 tot R56 miljoen in 2008 afgeneem.

In 2007 is wesensverdienste ook gunstig beïnvloed deur die rekeningkundige verantwoording van 'n pensioenfondssurplus ten bedrae van R70 miljoen na die afhandeling van 'n surplusverdelingsproses.

ERKENNING

Mnr Denis Falck, ons finansiële direkteur, het op 18 Junie 2008 afgetree na 'n dienstermyn van nagenoeg 37 jaar, die helfte daarvan as direkteur van die groep. Deur sy toewyding en integriteit het hy 'n reuse bydrae gelewer tot die ontwikkeling en sukses van die groep. Ons gun hom sy aftrede en wens hom alle voorspoed toe vir die toekoms.

Ons verwelkom graag vir mnr Leon Crouse wat op 18 Junie 2008 as finansiële direkteur tot die direksie toegetree het.

Aan almal wat die afgelope jaar tot die sukses van die groep bygedra het, dra ons ons hartlike dank oor: aan die aandeelhouers vir hul volgehoue vertroue; die besturende direkteure en alle kollegas in die onderskeie groepmaatskappye vir hul samewerking en ondersteuning; alle ander direkteure, amptenare en werknemers vir hul toewyding en ander belanghebbendes vir dienste gelewer.

Johann Rupert

Thys Visser

Stellenbosch
18 Junie 2008

INTRINSIEKE NETTO BATEWAARDE

OP 31 MAART 2008

	Aantekeninge	Aandele gehou miljoen	Beurs-sluitings-prys	£ miljoen	Wissel-koers	31 Maart 2008 R miljoen	31 Maart 2007 R miljoen
Tabakbelange							
R&R Holdings				4 305.8	16.0290	69 018	52 229
– BAT-gewone aandele	1	214.3	1 891	4 052.4			
– Kontant en kontantekwivalente				151.8			
– Dividende ontvangbaar				102.0			
– Ander netto bates/(laste)				(0.4)			
Finansiële dienste							
FirstRand		481.1	1 600			7 698	11 836
RMB Holdings		302.3	2 450			7 406	10 111
Nywerheidsbelange							
Medi-Clinic Korporasie		257.3	1 970			5 070	4 295
Distell Groep		58.7	5 100			2 992	3 054
Unilever SA Holdings						3 663	3 020
Rainbow Chicken		214.6	1 460			3 133	2 778
Total South Africa						2 620	2 226
Tsb Sugar						2 097	1 980
Nampak		78.1	1 640			1 281	1 735
Kagiso Trust Investments						1 432	1 312
Air Products South Africa						1 538	910
PGSI						773	–
Wispeco						447	421
Dorbyl		14.1	800			112	211
Caxton		7.8	1 450			113	130
Mynbelange							
Implats		26.7	31 300			8 353	6 085
Trans Hex Groep		30.2	1 050			317	438
Ander							
Diverse beleggings en lenings						344	220
Uitgestelde belastingbate/ (-aanspreeklikheid)						(1 027)	(738)
Ander netto bates/(laste)						441	506
Kontant by die kern	2						
Plaaslik						619	1 220
Buiteland						2 654	3 137
– Sterling				164.8	16.0290	2 641	3 137
– Rand						13	–
Intrinsieke netto batewaarde						121 094	107 116
Potensiële KWB-aanspreeklikheid	3					(1 233)	(2 714)
Intrinsieke netto batewaarde na belasting						119 861	104 402
Uitgereikte aandele na aftrekking van aandele teruggekoop en aandele in Die Remgro Aandeletrust (miljoen)						472.5	472.4
INTRINSIEKE WAARDE PER AANDEEL						R253.67	R221.00

Aantekeninge

1. Dit verteenwoordig Remgro se effektiewe belang van 10.6% in BAT Plc.
2. Kontant by die kern sluit uit kontant gehou deur filiale en geassosieerde maatskappye wat afsonderlik hierbo gewaardeer is.
3. Die potensiële kapitaalwinsbelasting (KWB)-aanspreeklikheid, wat ongeouditeer is, is bereken op die spesifieke-identifikasiemetode deur gebruik te maak van die voordeligste berekening vir beleggings wat voor 1 Oktober 2001 verkry is en die korporatiewe vrystellingsbepalings word ook in ag geneem. Uitgestelde KWB op beleggings beskikbaar vir verkoop (Implats en Caxton) is onder "Ander" hierbo ingesluit.
4. Ongenoteerde beleggings word teen direkteurswaardasie aangetoon. Genoteerde beleggings word teen beurspryse aangetoon.

Remgro Beperk ("Remgro") onderskryf die waardes van, en is ten volle verbind tot, die King II-verslag se Kode van Korporatiewe Praktyke en Gedrag. Die raad is ook 'n voorstander van goeie korporatiewe bestuur by al die ondernemings waarin die maatskappy belê en al die maatskappy se genoteerde filiale en geassosieerde maatskappye onderskryf die Kode van Korporatiewe Praktyke en Gedrag waar toepaslik.

Remgro is 'n beleggingshouermaatskappy. Verwysing na "die groep" beteken in hierdie konteks die maatskappy en sy volfiliale. Elke onderneming waarin die maatskappy belê, het sy eie bestuurstruktuur. Effektiewe korporatiewe bestuur vorm deel van die beoordelingskriteria van die groep se beleggingsplan wat verder gemonitor word deur middel van nie-uitvoerende direksie-verteenwoordiging in daardie direksies.

Die "Global Reporting Initiative (GRI) Boundary Protocol" is gebruik as riglyn vir die opstel van hierdie verslag. Openbaarmaking is beperk tot ondernemings wat 'n wesentlike invloed op die groep se volhoubaarheidsprestasie kan hê en ondernemings waar Remgro beheer uitoefen oor finansiële en bedryfsaangeleenthede, tensy daardie ondernemings self die relevante inligting in hul jaarverslae publiseer.

Om sy verantwoordelikheid ten opsigte van risikobestuur na te kom, het die groep 'n deurlopende hersieningsprogram vir risikobestuur geïmplementeer en in stand gehou ten einde 'n samehangende benadering in die groep te verseker.

Hieronder volg die vernaamste aspekte van die groep se korporatiewe bestuur.

DIREKSIE-HANDVES

Die direksie het 'n formele handves aanvaar en geïmplementeer om:

- die verantwoordelikhede, funksies en samestelling van die direksie te identifiseer, te omskryf en te boekstaaf, en
- as verwysing te dien vir nuwe direkteure.

Die handves word deur alle direkteure van Remgro onderskryf en is by die geregistreerde adres beskikbaar ter insae.

Na besinning oor die onderstaande is die direksie tevrede dat die vereiste handelinge, soos vervat in die handves, in die jaar onder oorsig uitgevoer is.

SAMESTELLING VAN DIREKSIE

Remgro het 'n ten volle funksionele direksie wat die groep lei en beheer. Op 31 Maart 2008 het die direksie uit vyf uitvoerende en elf nie-uitvoerende direkteure, waarvan ses onafhanklik is, bestaan.

Die funksies van die voorsitter en die hoofuitvoerende beampte is geskei. Die voorsitter is 'n nie-uitvoerende direkteur, maar is nie onafhanklik nie.

'n Lys van direkteure verskyn op bladsy 10 en 11.

ROL EN VERANTWOORDELIKHEID VAN DIREKSIE

Die direksie is uiteindelik verantwoordelik vir die strategiese rigting, risiko-aptyt, prestasie en sake van die maatskappy. In sy rigtinggewende funksie aan die groep verskaf die direksie leierskap, integriteit en oordeel, gegrond op billikheid, aanspreeklikheid, verantwoordelikheid en deursigtigheid, ten einde die volhoubare voorspoed van die groep te verseker.

Na die goedkeuring van bedryfs- en beleggingsplanne en strategieë, bemagtig die direksie die uitvoerende bestuur om dit te implementeer en tydige, akkurate en toepaslike terugvoering te gee oor die vordering wat gemaak word.

Die direksie bly aanspreeklik vir die algehele sukses van goedgekeurde strategieë, gegrond op waardes, doelwitte en die vereistes van belanghebbendes en vir die prosesse en beleide wat die effektiwiteit van risikobestuur en interne beheer verseker. Die direksie is die sentrale punt van die groep se korporatiewe bestuur en dit is sy verantwoordelikheid om toe te sien dat aan alle toepaslike wette, regulasies en kodes van beste sakepraktyke voldoen word.

Die direksie is verantwoordelik vir die monitering van die groep se bedryfs- en beleggingsprestasie, wat finansiële en nie-finansiële aspekte insluit. Dit is ook verantwoordelik om toe te sien dat prosedures en praktyke in plek is om te verseker dat die groep se bates en reputasie beskerm word deur middel van akkurate en deursigtige rapportering.

Die direksie het die volgende subkomitees daargestel om hom te help om sy pligte en verantwoordelikhede na te kom:

- **Die vergoedings-en-nominasiekomitee** bestaan uit vier nie-uitvoerende direkteure en adviseer die direksie oor die vergoedingsfilosofieë en diensterme van alle direkteure en senior bestuurslede en is verantwoordelik vir opvolgbeplanning. Die komitee is ook verantwoordelik vir die benoeming van direkteure vir aanstelling en neem jaarliks deel aan die evaluering van uitvoerende en nie-uitvoerende direkteure. Direkteure het nie langtermynkontrakte of buitengewone voordele verbonde aan die beëindiging van hul diens nie. Die voorsitter van die direksie is voorsitter van hierdie komitee. Die hoofuitvoerende beampte woon vergaderings op uitnodiging by.

  Die komitee het 'n formele mandaat en sy doeltreffendheid word daarvolgens deur die direksie beoordeel.

- **Die oudit-en-risikokomitee**, bestaande uit drie nie-uitvoerende direkteure, beoordeel die geskiktheid en doeltreffendheid van die finansiële verslaggewingsproses; die stelsel van interne beheer; die bestuur van finansiële, beleggings-, tegnologiese en bedryfsrisiko's; risikobefondsing; rekeningkundige beleid; tussen- en finansiële jaarverslae; die interne en eksterne ouditprosesse; die maatskappy se proses waarvolgens nakoming van wette en regulasies gemonitor word; sy eie kode van sakeoptrede; en prosedures wat ingestel word om die maatskappy se bates te beskerm. Die komitee evalueer ook die doeltreffendheid van die tesouriekomitee en keur die aanstelling van die eksterne ouditeur en eksterne ouditeursfooie vir ouditdienste en nie-ouditdienste goed.

  'n Onafhanklike nie-uitvoerende direkteur is voorsitter van die komitee. Die komitee het 'n formele mandaat en sy doeltreffendheid word daarvolgens deur die direksie beoordeel.

- **Die uitvoerende komitee** bestaan uit al vyf uitvoerende direkteure en vergader gereeld tussen direksievergaderings om sake te hanteer wat deur die direksie gedelegeer is.

Die direksie is verantwoordelik vir die aanstelling en oriëntering van nuwe direkteure. Nie-uitvoerende direkteure word aangestel op grond van hul wyer kennis en ondervinding en van hulle word verwag om effektief aan besluitneming en die formulering van strategieë en beleid deel te neem.

Uitvoerende direkteure dra hul insig van die dag-tot-dag-bedrywighede by, wat die direksie in staat stel om doelwitte te identifiseer, rigting te gee en die lewensvatbaarheid te bepaal van strategieë wat voorgestel word. Hierdie direkteure is oor die algemeen verantwoordelik vir die implementering van alle bedryfsbesluite.

VERGADERINGS EN KWORUM

Die statute van die maatskappy vereis dat drie direkteure 'n kworum vorm vir direksievergaderings. 'n Meerderheid van lede, met verkieslik 'n beduidende teenwoordigheid van nie-uitvoerende direkteure, word vereis vir komiteevergaderings.

Die direksie vergader minstens ses keer per jaar. Die oudit-en-risikokomitee kom minstens vier keer per jaar bymekaar, terwyl die vergoedings-en-nominasiekomitee minstens een keer per jaar vergader.

WESENTLIKHEID EN GOEDKEURINGSRAAMWERK

Sake van wesentlike of strategiese aard, wat 'n invloed op die reputasie en prestasie van die groep mag hê, word na die direksie verwys. Ander sake word, soos opgedra deur die direksie, op senior bestuursvlak aangespreek.

Die notules van al die komiteevergaderings word aan direksielede gestuur. Sake wat die direksie se aandag moet geniet of 'n direksiebesluit vereis, word uitgelig en as agendapunte vir die volgende direksievergadering ingesluit.

VERGOEDINGSBEGINSELS

Die maatskappy se beleid, wat as riglyn dien vir die vergoeding van alle direkteure en senior bestuur, het die volgende ten doel:

- Die behoud van die dienste van bestaande direkteure en senior bestuur
- Die werwing van potensiële direkteure en senior bestuurders
- Die verskaffing van vergoeding wat billik en regverdig is aan direkteure en senior bestuur
- Om te verseker dat geen diskriminasie plaasvind nie
- Die erkenning en aanmoediging van prestasie wat buitengewoon is en waarde toevoeg
- Om te verseker dat vergoedingstrukture in ooreenstemming is met die maatskappy se langtermynbehoeftes
- Beskerming van die maatskappy se regte deur dienskontrakvoorwaardes

In ooreenstemming met hierdie doelwitte evalueer die vergoedings-en-nominasiekomitee jaarliks die bydrae van elke direkteur en senior bestuurslid en word jaarlikse salarisaanpassings daarvolgens bepaal. Vir hierdie doel word ook salarisopnames wat deur onafhanklike organisasies gemaak is, in ag geneem.

PLIGTE VAN DIREKTEURE

Die Maatskappywet lê direkteure sekere verpligtinge op en bepaal dat hulle die nodige omsigtigheid en vaardigheid moet aanwend in die uitvoering van hul pligte. Om te verseker dat dit gebeur, word bestepraktyk-beginsels, soos vervat in die King II-verslag oor Korporatiewe Bestuur vir Suid-Afrika, toegepas.

Die direksie is ook verantwoordelik vir die formulering van die maatskappy se kommunikasiebeleid en om seker te maak dat woordvoerders van die maatskappy dit nakom. Hierdie verantwoordelikheid

sluit duidelike, deursigtige, gebalanseerde en waarheidsgetroue kommunikasie aan aandeelhouers en relevante belanghebbendes in.

Na evaluasie van hul prestasie ingevolge die onderskeie handveste is die direkteure van mening dat die raad en sy subkomitees alle verantwoordelikhede nagekom het.

KONFLIKTE

Meganismes is in plek om enige potensiële belangebotsing raak te sien, daarop te reageer en dit te bestuur. Direkteure onderteken minstens een keer per jaar 'n verklaring dat hulle nie bewus is van enige onverklaarde botsing van belange wat mag bestaan vanweë hulle belang in, of verbintenis met enige ander maatskappy nie. Daarbenewens verklaar die direkteure hul belange in kontrakte wat vir die groep se besigheid van belang is en neem hulle nie deel aan die stemproses oor die aangeleenthede nie.

Alle inligting wat direkteure in die uitvoering van hulle pligte bekom en wat nie openbaar gemaak word nie, word as vertroulik beskou en direkteure mag nie sulke inligting gebruik, of skyn te gebruik, vir persoonlike gewin of tot voordeel van derde partye nie.

Van alle direkteure van die maatskappy word verwag om die Remgro Gedragskode en die voorskrifte van die JSE Beperk (JSE) insake binne-inligting, transaksies en die openbaarmaking van transaksies na te kom.

MAATSKAPPYSEKRETARIS EN PROFESSIONELE ADVIES

Alle direkteure is geregtig daarop om onafhanklike professionele advies oor die sake van die groep te bekom op koste van die maatskappy.

Alle direkteure het onbeperkte toegang tot die dienste van die maatskappysekretaris wat moet toesien dat behoorlike korporatiewe bestuursbeginsels nagekom word en is daarvoor aan die direksie verantwoordelik. Direksie-oriëntering of -opleiding word gedoen, soos nodig geag.

LOPENDE SAAK

Die direksie oorweeg minstens een keer per jaar die lopendesaak-status van die groep aan die hand van die volgende:

- Netto beskikbare fondse en die likiditeit daarvan
- Die groep se restante risikoprofiel
- Wêreldekonomiese gebeure
- Die volgende jaar se strategiese sakeplan, begrotings en kontantvloeiberamings
- Die groep se huidige finansiële posisie

DIENSMAATSKAPPY

'n Filiaal van Remgro, naamlik M&I Groepsdienste Beperk (M&I), lewer bestuurs- en ondersteunende dienste aan Remgro en sy groepslede. M&I verhaal sy kostes by wyse van fooie vanaf maatskappye aan wie dienste gelewer word. 'n Ooreenkoms is ook met VenFin Beperk aangegaan waarvolgens sekere ondersteunende en administrasiedienste aan die VenFin groep van maatskappye gelewer word teen fooie wat jaarliks beding word. Die netto koste van M&I maak deel uit van die korporatiewe koste van Remgro. Verwys ook aantekening 26 by die finansiële jaarstate.

RISIKOBESTUUR EN INTERNE BEHEER

In die bepaling van strategiese doelwitte het die direksie seker gemaak dat al die risiko's verstaan word wat geïdentifiseer is in die groep se beleggingsportefeulje met die oog daarop om volhoubare winste en groei te maksimaliseer. Hierdie risiko's word voortdurend gemeet aan die risiko-aptyt, soos deur die direksie bepaal.

Die geïdentifiseerde risikokategorieë is in breë trekke soos volg:

- **Prestasierisiko's** wat verband hou met risiko's wat deur die direksie bestuur word sluit strategiese risiko, geleentheidsrisiko, reputasierisiko, likiditeitsrisiko, asook risiko's ten opsigte van korporatiewe bestuur, sosiale verantwoordelikheid en die verhouding met belanghebbendes in.

- **Beleggingsrisiko** verwys na risiko's wat verband hou met bestaande beleggings. Die direksie het die verantwoordelikheid vir beleggingsrisikobestuur aan die direksies van die onderskeie maatskappye waarin belê word, gedelegeer. Die Remgro-direksie monitor dat hierdie gedelegeerde verantwoordelikhede nagekom word.

- **Bedryfsrisiko's** sluit in bedryfsdoeltreffendheid, die beveiliging van bates, nakoming van relevante wette en regulasies, betroubaarheid van verslae, effektiewe bedryfsrisikobestuur, menslike hulpbronne-risiko, tegnologierisiko, sakevoortsetting en risikobefondsing.

Die direksie het 'n omvattende risikobestuurstelsel opgestel en geïmplementeer wat voorsiening maak vir volgehoue risikovasstelling en -beoordeling en die vaslegging van interne beheer.

Die ondernemingswye risikobestuurstelsel van toepassing op die groep sluit die volgende in:

- **Groeprisiko-analise**
  Die doel van die groeprisiko-analise is om die groep se gekonsolideerde risikoprofiel te herbevestig en op datum te hou. Dit verseker dat die risikoprofiel, per individuele belegging en in die geheel, binne die risiko-toleransie bly wat die direksie bepaal het en dat tydig op nuwe risiko's en geleenthede gereageer word.

- **Aktiwiteitsrisikowaardering**
  Die aktiwiteitsrisikowaardering verfyn verder die groep se risikowaardering op hoofaktiwiteitsvlak met die oog daarop om gedetailleerde doelwitte te bereik en toe te sien dat risikobestuursinisiatiewe voldoende voorrang geniet en toepaslik befonds word.

- **Bedryfsrisikobestuur**
  Die direksie beïnvloed die beheeromgewing deur die daarstelling van etiese waardes en 'n organisasiekultuur en sien toe dat bestuurstyle, gedelegeerde magte, sakeplanne en bestuursbevoegdheid voldoende en doeltreffend is.

  Bedryfsrisiko's word hoofsaaklik deur effektiewe interne beheer bestuur wat ontwerp is om redelike gerusstelling te verskaf ten opsigte van die konstante bereiking van organisasie-doelwitte en die beperking van verlies of wanvoorstelling binne aanvaarbare perke.

  Bestuurstrukture is daargestel om na sekere hoofrisiko-aktiwiteite om te sien, insluitende tesourie, veiligheid, gesondheid, omgewing, batebeskerming, belasting en risikobefondsing.

- **Tesourie**
  Gegewe sy aard en die wesentlike hoeveelheid kontantbestuur binne die groep, word die beheer van tesourie-risiko as uiters belangrik beskou. Die sentrale tesourie-afdeling se verantwoordelikheid is om, ooreenkomstig 'n geskrewe mandaat, die risiko's verbonde aan opbrengskoerse en nakomingsvereistes, likiditeit, beleggings-, finansierings- en valutatransaksies te bestuur.

  'n Tesouriekomitee, saamgestel uit genomineerde lede van senior bestuur, is verantwoordelik vir die daarstelling van beleid en prosedures, toepassing van toepaslike bestuursbevoegdheidsvlakke en gereelde terugvoering aan die direksie via die oudit-en-risikokomitee. Die tesouriebeleid verseker ook dat 'n maksimum opbrengs op kontantreserwes verdien word met inagneming van beleggings- en kredietrisiko's en die groep se likiditeitsvereistes.

  V&R Management Services (V&R), 'n maatskappy geregistreer en bestuur in Switserland, lewer tesouriedienste vir buitelandse kontanthouding aan R&R Holdings ('n 33.3% geassosieerde maatskappy) en Remgro Investments (Jersey) ('n volfiliaal). Die maatskappye het dienskontrakte wat V&R se pligte en verantwoordelikhede uitspel met verwysing na tesouriebeleide wat deur hulle onderskeie direksies goedgekeur is en deur hulle gemonitor word. V&R se aktiwiteite en risikobestuurspraktyke word jaarliks onderwerp aan onafhanklike oudits. Remgro en VenFin hou elkeen 'n 50%-belang in V&R.

- **Risikobefondsing**
  Waar resrisiko's belangrik geag word, of in die geval van risiko's met 'n lae moontlikheid van voorkoms, maar met 'n potensiaal vir aansienlike impak, word toepaslike versekeringsdekking bekom of na geskikte verskansingstrategieë gekyk.

- **Geïntegreerde gerusstelling**
  Die direksie maak nie alleen staat op die interne beheerde neergelegde proses nie, maar ontvang en oorweeg ook gereeld verslae oor die doeltreffendheid van risikobestuursfunksies. Die oudit-en-risikokomitee verseker dat die gerusstellingsfunksies van bestuur, asook interne en eksterne oudit, voldoende geïntegreer is.

  Die onderskeie verskaffers van geïntegreerde gerusstelling aan die direksie sluit die volgende in:

  - Die uitvoerende komitee en senior bestuur oorweeg die maatskappy se risikostrategie en -beleid en die doeltreffendheid daarvan.

  - Die oudit-en-risikokomitee oorweeg die geskiktheid van risikobestuurstrategieë, stelsels van interne beheer, risikoprofiel, wetsvoldoening, interne en eksterne ouditverslae en beoordeel ook die onafhanklikheid van die ouditeure, die omvang en aard van hulle verbintenisse, omvang van werk en bevindinge. Hierdie komitee kyk ook na die vlak van openbaarmaking in die finansiële jaarverslae en die toepaslikheid van rekeningkundige beleid deur bestuur aanvaar, die etiekregister en ander gerapporteerde verliessituasies. Die direksie beoordeel die prestasie van die oudit-en-risikokomitee aan die hand van sy handves.

Interne oudit

Die groep se interne ouditafdeling is 'n effektiewe, onafhanklike waarderingsfunksie wat 'n risikogebaseerde ouditbenadering volg in ooreenstemming met die Instituut vir Interne Ouditeure (IIO) se definisie van interne oudit en wat vervat is in 'n handves deur die direksie goedgekeur. Die hoof van hierdie afdeling het direkte toegang tot die voorsitter van die oudit-en-risikokomitee, sowel as die voorsitter van die groep.

Eksterne oudit

Die maatskappy se eksterne ouditeur woon alle vergaderings van die oudit-en-risikokomitee by en het direkte toegang tot die voorsitter van die oudit-en-risikokomitee en die voorsitter van die groep. Die omvang van die eksterne oudit is voldoende geïntegreer met die interne ouditfunksie sonder dat die omvang daarvan enigsins beperk word.

Ander dienste wat deur die eksterne ouditeur verskaf word, sluit hoofsaaklik belasting-aangeleenthede in en dit word hanteer deur 'n afdeling wat onafhanklik van die ouditvennote is. Onafhanklikheid word verder verseker deur die aanstellingsterme.

In die nakoming van sy breër verantwoordelikhede ingevolge die Korporatiewe Wetswysigingswet, 24 van 2006, is die volgende toegevoeg tot die selfbeoordelingsmetodiek wat die doeltreffendheid van die oudit-en-risikokomitee monitor:

- Goedkeuring van die eksterne ouditeur se aanstellingsterme, die ouditbenadering en fooie (insluitende nie-ouditfooie)
- Versekering van die eksterne ouditeur se onafhanklikheid
- Goedkeuring van die eksterne ouditeur se aanstelling vir die daaropvolgende finansiële jaar
- Voorafgoedkeuring van alle fooie wat aan die eksterne ouditeur betaal word vir nie-ouditdienste

Waar vereis, stel die oudit-en-risikokomitee prosedures in om sy besluitnemingsprosesse te rig en dit te notuleer.

Die direkteure is van mening dat, op grond van navrae wat gedoen is en die verslae wat van die interne en eksterne ouditeure ontvang is, die risikobestuursprogramme en interne beheerstelsels van die maatskappy en sy afhanklike filiale in die tydperk onder oorsig doeltreffend was. In hierdie verband word Tsb Sugar, Rainbow Chicken en Wispeco as onafhanklik beskou en daarom word daar nie oor hulle gerapporteer nie.

Die oudit-en-risikokomitee is tevrede dat die ouditkomitees van die maatskappy se onafhanklike filiale, gesamentlike ondernemings en geassosieerde maatskappye behoorlik funksioneer.

VERHANDELINGS IN SEKURITEITE

Ingevolge die noteringsvereistes van die JSE het die maatskappy 'n gedragskode met betrekking tot binnehandel aanvaar. Gedurende 'n geslote tydperk word direkteure en aangewese werknemers verbied om handel te dryf in die maatskappy se aandele. Buite geslote tydperke mag direkteure en aangewese werknemers slegs met toestemming van die voorsitter of besturende direkteur in die maatskappy se aandele handel dryf. Die geslote tydperk duur vanaf die sluiting van die finansiële verslagtydperk tot die publikasie van die resultate vir daardie tydperk. Bykomende geslote tydperke mag van tyd tot tyd verklaar word indien omstandighede dit vereis.

BYWONING VAN VERGADERINGS

	Direksie	Oudit-en-risiko-komitee	Vergoedings-en-nominasie-komitee
Aantal vergaderings gehou	7	4	1
Bywoning deur direkteure			
J P Rupert	7		1
M H Visser	7		
P E Beyers	7		
W E Bührmann	7		
G D de Jager	7	3	1
J W Dreyer	7		
D M Falck[(1)]	7	4	
P K Harris	6		1
E de la H Hertzog	6		
J Malherbe	7		
M M Morobe[(2)]	5		
J A Preller (mev)	7		
D Prins	7	4	
M Ramos (mej)	5		
F Robertson	7	3	1
T van Wyk	7		

(1) *Mnr D M Falck het op 30 Januarie 2008 as lid van die oudit-en-risikokomitee uitgetree en woon voortaan die vergaderings op uitnodiging by.*

(2) *Mnr M M Morobe is op 18 Junie 2007 as direkteur van die maatskappy aangestel en het eers vanaf Augustus 2007 direksievergaderings bygewoon.*

Aangesien Remgro 'n beleggingshouermaatskappy is, word openbaarmaking ten opsigte van volhoubaarheid beperk tot die maatskappy self en sy volfiliale, insluitende Wispeco en Tsb Sugar. Sosiale en volhoubaarheidsverslaggewing deur genoteerde entiteite waarin beleggings gehou word, verskyn in die jaarverslae van daardie ondernemings.

Die belangrikste aspekte om te rapporteer, is soos volg:

VERHOUDINGE MET BELANGHEBBENDES

Die volgende word as belanghebbendes van die maatskappy erken:

- Aandeelhouers en leners as verskaffers van kapitaal
- Die staat as beleidmaker en reguleerder
- Die beleggingspubliek as 'n belangegroep
- Die gemeenskap, vanweë die skep van werkgeleenthede, as gedeeltelike begunstigde van die belasting wat winsgewende organisasies betaal en as ontvanger van sosiale bydraes

Die direksie hersien gereeld sy strategieë, met inagneming van die behoeftes van belanghebbendes, om ewewigtige langtermyngroei, en die lewensvatbaarheid van die maatskappy en die omgewing waarin hy funksioneer, te verseker.

GROEPETIEK

Dr Anton Rupert, stigter van die groep wat vandag Remgro Beperk insluit, het meer as 40 jaar gelede riglyne opgestel vir die suksesvolle bedryf van sake. Hierdie riglyne het ontwikkel in wat vandag Remgro se waardes is. Die maatskappy glo dat die gees waarin dit streef om 'n goeie korporatiewe burger te wees, in hierdie waardes beliggaam is. Dit glo verder dat etiese gedrag spruit uit die waardesisteem wat deur die direksie gekommunikeer en gedemonstreer word.

Remgro se verbintenis tot etiese gedrag is in die volgende gedokumenteer:

- Etiese kode
- Geskenkebeleid
- Rekenaar: Aanvaarbare gebruikskode
- Dissiplinêre kode

VEILIGHEID EN DIE OMGEWING

Die maatskappy het 'n gesondheid-en-veiligheidskomitee wat saamgestel is ingevolge die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid. Die komitee help die direksie om seker te maak dat die maatskappy 'n veilige, gesonde en risikovrye omgewing vir sy personeel en besoekers bied en sien toe dat beheermaatreëls om risiko's te beperk doeltreffend is en toegepas word.

Die meeste van die maatskappy se kernbedrywighede word as van 'n lae impak beskou sover dit die uitwerking daarvan op die omgewing betref.

Die maatskappy meet sy huidige omgewingspraktyke aan die norme wat deur die "Global Reporting Initiative™"(GRI)-raamwerk gestel word. Dit sluit die volgende in:

- Materiale
- Energie
- Water
- Biodiversiteit
- Uitlatings, uitvloeisels en afval
- Verskaffers
- Produkte en dienste
- Voldoening
- Vervoer

Waar nodig geag, word gebruik en impak gekwantifiseer en aan beste praktyke gemeet. Indien toepaslik, word die nakoming van veiligheids-, gesondheids- en omgewingstelsels teen formele standaarde, soos ISO, gemeet en aan onafhanklike oorsig onderwerp. Remgro neem tans aan die openbaarmakingsprojek vir koolstofuitlating (CDP 6) deel.

Tsb Sugar het prestasiedoelwitte gestel om sy omgewingsimpak te beperk, soos byvoorbeeld bagasse, 'n neweproduk van die suikerproduksieproses, wat gebruik word om elektrisiteit op te wek. Ongeveer 60% van Tsb Sugar se elektrisiteitsbehoeftes word opgewek deur middel van bagasse. Surplus elektrisiteit word teruggeplaas in die Eskom nasionale netwerk.

MIV/VIGS-BELEID

Uit 'n beleggingshouermaatskappy se perspektief bestaan die risiko verbonde aan MIV/vigs uit twee elemente, naamlik:

Groeprisiko

Gegewe die potensiële uitwerking van MIV/vigs op markte, menslike kapitaal, die koste van indiensneming en die bedryfsprosesse van ondernemings waarin belê is, word hierdie risiko bestuur binne die strukture van die onderskeie maatskappye waarin belê word.

Die vordering van hierdie beleid en strategieë word aan die hand van bestepraktyk-standaarde gemonitor.

Maatskappyrisiko

Remgro het 'n formele MIV/vigs-beleid en is verbind tot daadwerklike stappe om die pandemie, en die besigheidsrisiko's daaraan verbonde, te bestuur. Die beleid maak onder andere vir die volgende voorsiening:

- Dat alle wetlike verpligtinge met betrekking tot MIV/vigs nagekom word
- Dat daar op geen wyse teen werknemers of potensiële werknemers gediskrimineer word op grond van hul MIV-status nie
- Dat inligting oor die MIV-status van werknemers streng vertroulik gehanteer word
- Dat algemene maatreëls ingestel en bestuur word om toevallige besmetting te voorkom

Remedi Mediese Hulpskema, waaraan die meeste Remgro-personeel behoort, beskik oor 'n bestuursplan vir MIV/vigs waaraan werknemers volgens hul keuse deelneem. Alle personeel van Remgro is in diens van M&I, 'n gespesialiseerde diensmaatskappy.

WERKNEMERS

Opsomming van die werknemers van bedryfsfiliale

	2008	2007
Rainbow Chicken	**7 653**	7 223
Wispeco	**1 039**	963
Tsb Sugar (kontrakwerkers uitgesluit)	**3 010**	2 533
Ander	**11**	14
	11 713	10 733
M&I	**172**	172
	11 885	10 905

Die direksies van die onderskeie bedryfsfiliale is verantwoordelik vir hul eie strategie met betrekking tot diensbillikheid, MIV/vigs, opleiding en ander personeelaangeleenthede.

PANDEMIES

As deel van die groep se bewustheid van gemeenskapsrisiko word pandemiese risiko's gemonitor en sal toepaslike stappe geneem word waar nodig.

DIENSBILLIKHEID

Remgro streef daarna om, in ooreenstemming met die Wet op Gelyke Indiensneming, aan alle werknemers die geleentheid te bied om hulle volle potensiaal te verwesenlik.

Remgro se bestuur en personeel is deurlopend betrokke by die bepaling van opleidings- en ontwikkelingsbehoeftes, asook by die implementering en monitering van 'n arbeidsplan. Aandag word veral gegee aan dié groepe wat om historiese redes 'n agterstand mag hê.

In ooreenstemming met die vereistes van die Wet op Gelyke Indiensneming dien M&I, namens Remgro, jaarliks 'n arbeidsplan by die Departement van Arbeid in.

Vanweë die gespesialiseerde aard van sy werksaamhede, word Remgro se arbeidsmag deur die volgende gekenmerk:

- 'n Hoë vlak van kundigheid in die topstruktuur van die organisasie en in die onderskeie gespesialiseerde afdelings
- 'n Jongwerknemersprofiel, veral wat bestuur betref
- 'n Lae arbeidsomset wat beperkte geleenthede vir nuwe aanstellings meebring

Remgro glo dat die gehalte van sy personeel 'n belangrike, volhoubare, mededingende voordeel is. Daarom glo hy dat sy sukses nie in die eenvormigheid van sy personeel lê nie, maar in die verskeidenheid en die ontwikkeling van hul kollektiewe vaardighede. Daarvoor sal altyd ruimte en geleenthede geskep word.

Menslike hulpbronne-beleid en -prosedures spreek ook die aangeleenthede van nie-diskriminasie, kinderarbeid, dissiplinêre praktyke, menseregte, ens. aan.

BBSEB – BREË-BASIS SWART EKONOMIESE BEMAGTIGING

Die direksie glo dat BBSEB 'n sosiale, politieke en ekonomiese noodsaaklikheid is en die maatskappy se filiale en geassosieerde maatskappye se inisiatiewe in hierdie verband word ondersteun en aangemoedig. In die mate wat Remgro se filiale en geassosieerde maatskappye BBSEB implementeer, neem Remgro se aandeelhouers ook effektiewelik deel aan BBSEB en die uitwerking en sukses daarvan. Hoewel die ideaal is om alle persone te ondersteun om hul volle potensiaal te verwesenlik, is besondere fokus nodig op diegene wat weens historiese redes agterstande het. Die doel is om hulle toe te rus om op meriete in die mark te kan meeding. Ons sien uit na die dag wanneer alle Suid-Afrikaners, veral al ons kinders, op 'n nie-rassige en gelyke grondslag ten volle aan ons ekonomie kan deelneem.

SOSIALE BELEGGING

Korporatiewe burgerskap, naamlik die verbintenis van 'n maatskappy om op 'n volhoubare wyse tot ekonomiese ontwikkeling by te dra, onderskryf die beginsel dat geen besigheid in isolasie bestaan nie, maar onmiskenbaar deel is van die omgewing waarin sake gedoen word. In sy verhoudinge met alle belanghebbendes (kliënte, personeel en die gemeenskap) streef Remgro daarna om 'n waardevennoot te wees.

Die klem van die maatskappy se donasieprogram val veral op die ontwikkeling van jongmense uit benadeelde gemeenskappe om aan hulle 'n gevoel van selfwaarde te gee. Dit word gedoen in die geloof dat sodanige beleggings tot ver in die toekoms goeie dividende sal oplewer.

Skenkings aan verdienstelike instansies word meesal oor termyne gemaak en strek oor 'n taamlike breë spektrum. Daar word egter geen skenkings aan politieke partye gemaak nie. Die maatskappy respekteer die individu se reg om volgens eie keuse by hierdie organisasies betrokke te raak, maar oefen nie self 'n keuse uit nie.

Die afgelope jaar was die maatskappy onder andere by die volgende projekte en instansies betrokke:

Entrepreneurskap en opleiding

Tsiba – die Tersiêre Skool in Besigheidsadministrasie (Tsiba) is in 2004 in Kaapstad gestig met die doel om jongmense met potensiaal deur middel van 'n B-graad in Besigheidsadministrasie voor te berei vir die sakewêreld. Die kursus, wat oor vier jaar strek, word ten volle geborg en daar word probeer om 'n inspirerende omgewing te skep waar studente, personeel en vrywilligers saamwerk om kennisoordrag sinvol te integreer met die werklikhede van die gemeenskap waarbinne dit geskied.

Leierskap en entrepreneurskap maak 'n belangrike deel van die kurrikulum uit en studente word tydens die kursus blootgestel aan verskillende praktiese elemente van kampusbestuur en gemeenskapsdiens. Tsiba-studente betaal nie hul studiebeurse terug nie, maar word aangemoedig om dit "vooruit" te betaal deur aktief aan gemeenskapsinisiatiewe deel te neem en sodoende die land se mensebronne te verryk.

Tsiba is by die Departement van Onderwys en die Raad vir Hoër Onderwys geakkrediteer en het elke jaar sedert sy ontstaan sowat 80 studente ingeneem, waarvan die eerste groep aan die einde van 2008 sal gradueer. Remgro het hom verbind om Tsiba vir 'n volle studentesiklus van vier jaar te ondersteun.

Shalamuka-Stigting – hierdie stigting het in 2006 tot stand gekom om langtermynbefondsing te bekom vir die hoog aangeskrewe Penreach-program waardeur gekwalifiseerde en ongekwalifiseerde onderwysers in Mpumalanga en omliggende gebiede ondersteun word.

Selfs na 14 jaar van demokrasie bestaan daar steeds groot ongelykhede in skoolonderrig in Suid-Afrika. Penreach probeer hierdie gaping oorbrug deur weekliks vaardigheidswerkwinkels aan te bied vir onderwysers, skoolbeheer- en -bestuursliggame en leerders in graad 11 en 12. Heelwat klem word op wiskunde-, wetenskap- en ook sokkerontwikkeling gelê.

Van 'n beskeie begin toe 40 onderwysers en 10 skole in 1994 betrek is, het Penreach gegroei tot 'n organisasie wat tans jaarliks sowat 2 200 onderwysers van 900 skole bereik. Na raming word meer as 350 000 leerders in plattelandse gebiede jaarliks deur dié program bevoordeel. Shalamuka benut SEB-transaksies en ander beleggingsgeleenthede om volhoubare fondse te verseker sodat die Penreach-program uitgebrei kan word en al hoe meer jongmense die vaardighede bekom wat die land so nodig het.

Beyers Naudé-Skoolontwikkelingsprogram (BNSOP) – die Kagiso Trust het enkele jare gelede die behoefte aan geriewe en hulpbronne van afgeleë skole in hoofsaaklik die Limpopo-provinsie raakgesien en 'n program geloods om gesonde, lewenskragtige en volhoubare skoolgemeenskappe in dié gebied te bevorder.

Aandag word veral gegee aan die infrastruktuur van skole wat aan die BNSOP deelneem. Remgro het hom vir drie jaar tot die program verbind en het die afgelope jaar gehelp met die finansiering van 'n wetenskap- en rekenaarlaboratorium by die Hoërskool Gwamasenga in Limpopo, terwyl 'n bydrae ook by twee skole in Noordwes-provinsie gelewer is.

SciMathUS – aanpassings moes aan hierdie postmatriekprogram van die Universiteit van Stellenbosch gemaak word aangesien daar tans heelwat meer roetes is waarlangs leerders, met laer punte as wat vroeër gegeld het, toegang tot hoër onderwys kan verkry.

Vir SciMathUS, wat ten doel het om talentvolle swart studente uit benadeelde gemeenskappe met toegang tot hoofstroom tersiêre opleiding te help, het dit die gevolg dat werwing gedoen moet word onder leerders met heelwat laer graad 12-punte as in onlangse jare. Hierdie uitdaging is die afgelope jaar aanvaar en die meeste doelwitte kon bereik word, waaronder dat 'n minimum van 80% van SciMathUS-studente na die oorbruggingsjaar inskryf vir graadkursusse in natuurwetenskap, toegepaste wetenskap of ekonomiese en bestuurswetenskap.

Vyftig studente is in 2007 tot die kursus toegelaat, 31 van die Wes-Kaap en die res van sewe ander provinsies. Van hierdie studente het 45 die finale eksamen in die hoër graad geskryf, waaronder 15 wat wiskunde in 2006 op standaardgraad geneem het. 'n Slaagsyfer van 83% is in wiskunde behaal, 98% in natuurwetenskap en 80% in die nuwe spesiale rekeningkundekursus.

SciMathUS gee deurlopend aandag aan sy kurrikulum met die doel om studente van gehalte te lewer – studente wat nie alleen afgerig word om hul graad 12-simbole te verbeter nie, maar studente wat hoër onderwys suksesvol kan aandurf omdat hulle denk-, analitiese en probleemoplossingsvaardighede aangeleer het.

Paul Roos Akademie – toe die eerste groep van 61 graad 7-leerders uit agtergeblewe skole in April 2003 tot die Akademie toegelaat is, was daar 'n gevoel dat die ekstra onderrig tydens skoolvakansies die leerders sou kon help om hulle vir die oorgang na die hoër grade voor te berei. Daar is gehoop dat die leerders vir minstens drie jaar, dus tot die einde van graad 9, deel van die program sou bly.

Uiteindelik is met dieselfde leerders tot in graad 11 voortgegaan toe 21 van die oorspronklike klas in 2007 hul sertifikate ontvang het. Aan die einde van 2008 sal hulle hul finale eksamen skryf en dan sal daar uit 'n akademiese oogpunt beoordeel kan word wat die Akademie se tussenkoms werklik beteken het. Met sekerheid kan nou reeds gesê word dat hulle op die gebied van selfstandigheid en die ontwikkeling van ander vaardighede met rasse skrede gevorder het.

In 2007 het 280 leerders bykomende onderrig aan die Akademie ontvang. Daar word beplan om die getal mettertyd tot 200 te verminder sodat meer op meriete gekonsentreer kan word. Naas die akademiese fokus word leerders ook aan opvoedkundige uitstappies blootgestel. Die afgelope jaar het dit besoeke aan die Jonkershoek-natuurreservaat, die Waterfront-akwarium en die MTN-wetenskapsentrum by Canal Walk ingesluit.

Rally to Read – baie arm skole in plattelandse gebiede wat die ergste ly onder die gebrekkige verskaffing van noodsaaklike hulpmiddele, sou heeltemal vergete gewees het as dit nie vir Rally to Read se geletterdheidsprogram was nie.

In die eerste tien jaar van hierdie program is meer as R26 miljoen belê in geletterdheidsmateriaal vir arm skole, en saam met vanjaar se bydrae sal dié bedrag die R30 miljoen-kerf oorskry. Die begin in 1998 was heel beskeie, met 25 viertrekvoertuie wat R100 000 se boeke by 13 skole in KwaZulu-Natal afgelewer het. Tydens vanjaar se 11de saamtrek het 450 voertuie deelgeneem en is skole in agt provinsies besoek.

Naas boeke, en die befondsing van 'n onderwysontwikkelingsprogram, word wetenskapstelle, skryfbehoeftes, sporttoerusting en ander nuttige items aan behoeftige skole geskenk. Remgro is een van sowat 100 borge van dié projek.

Equip – na die probleme wat die vorige jaar ondervind is, is goeie vordering gemaak by die vyf skole in die Stellenbosch-omgewing wat Remgro as deel van dié ontwikkelingsprogram van die Nasionale Besigheidsinisiatief ondersteun. Verblydend veral was die vordering by die skole wat die grootste uitdagings gebied het, naamlik Laerskool Ikaya, Hoërskool Kayamandi en Hoërskool Stellenzicht.

Die Equip-program fokus veral op skoolverbeteringsprogramme; leerkragontwikkeling en mentorskap; bou van verhoudinge, veral tussen skoolbestuursliggame en onderwysers; leierskap- en bestuursintervensies; en leerdermotivering.

ORT SEED – Remgro het 'n vennootskapsooreenkoms met ORT-Tech en die distrikskantoor van die Wes-Kaapse Onderwysdepartement aangegaan om deur middel van die ORT SEED-program gespesialiseerde opleiding en kurrikulumontwikkeling by twee Stellenbosse skole te doen vir implementering in die onderrig van wiskunde, natuurwetenskap, tegnologie en geletterdheid.

ORT-Tech sal die kurrikulumontwikkeling ter plaatse by die laerskole Idasvallei en Rietenbosch doen. Hierdie skole, wat as ankerskole bekend sal staan, sal ondersteunende hulp en ander hulpbronne ontvang en van hierdie basis sal na 15 omliggende laerskole uitgereik word.

Omgewing

WWF Suid-Afrika (WWF-SA) – Remgro is 'n ondersteuner van Suid-Afrika se grootste bewaringsorganisasie sedert die stigting daarvan 40 jaar gelede. Die afgelope vier dekades het WWF-SA sy betrokkenheid uitgebrei van 'n natuurlewe-fokus na 'n veel wyer bewaringsfokus, waar daar gestreef word om die mens in harmonie met die natuur te laat lewe.

Deur middel van die Eko-skoleprogram, 'n gesamentlike inisiatief met Wessa, is besondere sukses die laaste jaar behaal met bewaringsonderrig. Die program, wat reeds vyf jaar bestaan en waarby 887 skole vanjaar geregistreer het, skakel bewaringsonderrig by die skoolleerplan in. Daarbenewens het die ses leerders wat beurse by SABOT (Suid-Afrikaanse Bewaringsopvoedkundige Trust) ontvang het, hul studies suksesvol by die SA Natuurlewekollege in 2007 voltooi.

Die gebiedsuitbreidingsprogram vir swartrenosters het 11 swartrenosters vrygelaat in die Somkhanda-reservaat, 'n stuk grond wat onlangs deur die Gumbi-gemeenskap teruggeëis is. Die gemeenskap het homself daartoe verbind dat sy grond vir bewaringsdoeleindes gebruik mag word.

Kulturele ontwikkeling

Klein Karoo Nasionale Kunstefees (KKNK) – Remgro se bydrae aan die fees word aangewend vir kunste-ontwikkeling, waaronder die beskikbaarstelling van 'n beurs om 'n loopbaan in die kunste te ontwikkel, werkwinkels tydens die fees en 'n gehoorontwikkelingsprojek waardeur dit vir kuns-, kultuur- en skoolgroepe moontlik gemaak word om produksies by te woon.

Die Remgro/VenFin-beurs is vanjaar toegeken aan 'n jong pianis van Oudtshoorn, wat tans 'n eerstejaarstudent aan die SA College for Music in Kaapstad is. Die beurs is bemark by skole en biblioteke in die Eden-Distriksmunisipaliteit.

'n Nuwe projek wat by die borgskap baat gevind het, is die Klein Karoo Kunste-Akademie, wat die fees as geleentheid benut om vaardighede op kunsgebied – van kunsdissiplines, tegniese kundigheid tot kunstebestuur – aan jonger feesgangers in die streek oor te dra. Vyf gratis sessies is aangebied en van die temas het gewissel van sang- en ritmiese musiekuitvoerings tot gemeenskapskuns en -kultuurbestuur.

Veldorkesstigting – 'n kombinasie van onvoldoende onderwys, neerdrukkende sosio-ekonomiese omstandighede en lae indiensnemingsvooruitsigte veroorsaak dat jongmense in die agtergeblewe gebiede van Suid-Afrika toenemend kwesbaar is en vatbaar raak vir versoekings soos misdaad en dwelms.

Sedert sy totstandkoming elf jaar gelede het die stigting iets hieraan probeer doen. Met inagneming van die histories gebrekkige onderwysstelsel in Suid-Afrika, is daar van die standpunt uitgegaan dat die volhoubare ontwikkeling van jongmense slegs moontlik gaan wees indien hulle verantwoordelikheid vir hulle eie onderrig en ontwikkeling aanvaar.

Deur musiek maak die Veldorkesstigting jongmense bewus van hulle talente en ontwikkelingsvermoë. Terwyl die oordra van kennis en vaardighede noodsaaklik is, is selfs belangriker nog die ontwikkeling van selfvertroue. Wat die stigting reeds vermag het, kan as 'n morele heropbouprogram bestempel word wat jongmense bemagtig en hulle help om positiewe keuses uit te oefen onder moeilike omstandighede.

WAT – tydens sy 80-jarige vieringe in 2006 het die Woordeboek van die Afrikaanse Taal (WAT) homself ten doel gestel om sowat R20 miljoen in te samel om die WAT-reeks suksesvol af te handel. Goeie vordering na hierdie mikpunt word gemaak en Remgro het hom verbind om die WAT vir 'n tweede termyn van drie jaar te ondersteun.

Die WAT hou hom in hoofsaak besig met die dokumentering van die Afrikaanse woordeskat in sy wydste omvang. Daarby is dit die kroonjuweel van Afrikaanse woordeboeke, is dit op die internet toeganklik vir 300 000 studente aan Suid-Afrikaanse universiteite en word dit as elektroniese hulpmiddel gebruik in die onderrig van Afrikaans op skool.

Children's Art Festival (CAF) – tydens die jaarlikse kunstefees op Grahamstad word spesiale werkwinkels aangebied waar kinders aan verskillende handvaardighede blootgestel word. Dit geskied op 'n baie praktiese vlak en deur items te maak wat vir eie sak verkoop kan word, leer die kinders vaardighede waarmee 'n inkomste verdien kan word.

Die kinders wat die werkwinkels bywoon, kom meesal uit 'n behoeftige agtergrond en sou nie andersins die geleentheid gehad het om hul skeppende vermoëns te ontdek nie. Danksy Remgro se borgskap kon die omvang van die werkwinkels uitgebrei en van beter toerusting en meer gesofistikeerde tegnieke gebruik gemaak word. Een van die hoogtepunte van die vorige fees was 'n werkwinkel oor Afrika-musiek. Die kinders het nie alleen kennis gemaak met 'n groot verskeidenheid instrumente nie, maar is selfs die kans gegee om hul eie tromme te bou.

Sportontwikkeling

SA Gholfontwikkelingsraad (SAGOR) – stel homself hoofsaaklik ten doel om gholf toeganklik te maak vir duisende jong Suid-Afrikaners wat andersins nie die geleentheid sou gehad het nie. Gehalte-afrigting word regoor die land verskaf aan gholfspelers uit minder gegoede gebiede met die oog daarop om hulle so gou moontlik in die hoofstroom van junior gholf te bring.

Om die vaardighede van die spel oor te dra, is egter nie die enigste faset van SAGOR se aktiwiteite nie. Die besondere waardes van die spel word ook gebruik om lewenskwaliteite soos integriteit, selfvertroue en respek by jong spelers in te skerp.

'n Belangrike ontwikkeling vanjaar is die samewerking tussen die Vereniging vir Beroepsgholfspelers (PGA) en SAGOR om 'n mentorskapsprogram daar te stel waarvolgens die PGA se voorste afrigters sessies hou om kundigheid aan ontwikkelingsafrigters oor te dra. Dit beloof om die gehalte van afrigting in die land aansienlik te verhoog en te verseker dat jong spelers uit die staanspoor die regte tegnieke geleer word.

Wes-Kaapse Krieketakademie – 'n belegging in jong talent wat besondere dividende gelewer het, is die Wes-Kaapse Krieketakademie. In die nasionale oefengroep is daar tans vyf voormalige Akademiespelers, terwyl nog vyf die SA span vroeër verteenwoordig het. Daarby bestaan die huidige span van die Cobras (WP/Boland) uit nie minder nie as 14 gewese Akademielede.

In net 'n bietjie meer as 'n dekade het die Akademie 'n belangrike katalisator vir krieketontwikkeling in die land geword. Nasionale en provinsiale spanne wemel letterlik van spelers wat hul talente by die Akademie geslyp het. Eers was dit net manskrieket wat hierby baat gevind het. Nou is vrouekrieket geleidelik besig om dieselfde pad te loop. Vyf vroue het Suid-Afrika reeds verteenwoordig, terwyl die kaptein van die SA 0.19-span na Nieu-Seeland en Sri Lanka ook uit die Akademie gekom het.

Die Universiteit van die Wes-Kaap, wat as borgfasiliteerder vir die Akademie optree, vind ook baat by Remgro se jaarlikse skenking en kon die afgelope jaar sy geriewe sodanig uitbrei dat die Akademie oefensessies daar kan hou.

Gemeenskapsontwikkeling

Ikamva Labantu – het sy ontstaan 45 jaar gelede as 'n "ongevalle-afdeling" vir swart stedelike gemeenskappe in die Wes-Kaap gehad. Vandag dien dit as vroedvrou en laboratorium vir gemeenskapsinisiatiewe en het dit 'n model geword van hoe wanhoop in hoop kan verander.

Die afgelope jaar het sowat 30 000 voorskoolse kinders, 1 000 weeskinders, 750 bejaardes en 6 000 jongmense voordeel getrek uit Ikamva se programme. Voedingsdienste word aan alle programme verskaf en maaltye wat deel vorm van hierdie programme, word uit Ikamva se 50 stedelike voedseltuine aangevul.

In die gesinsdienstesektor is Remgro se loodsprojek 'n belangrike fokuspunt. Toegang tot pleegsorg, skole en staatstoelaes vorm deel van die projek en die afgelope jaar is 271 kinders uit 73 huishoudings hiermee gehelp. Alle "Remgro"-kinders ontvang psigo-maatskaplike ondersteuning, asook materiaal, insluitende voedselpakkies, skryfbehoeftes, skooluniforms en skoolgeld.

Ikamva en Remgro het bogenoemde model geëvalueer en is van voorneme om dit elders in die land te herhaal aangesien daar bo alle twyfel bevind is dat dit 'n suksesvolle stelsel is om kwesbare kinders te help op die pad na selfversorging.

u Mephi – is 'n intensiewe versorgingsprogram wat na weeskinders, asook mishandelde en gemolesteerde kinders omsien. Pleks van hulle in tehuise te versorg, word die kinders in huise in die gemeenskap geplaas. Daar is tans 27 sulke satelliethuise. Die doel is om so vroeg moontlik by kinders betrokke te raak voordat hulle misbruik word of op straat beland.

'n Ander hooffaset van u Mephi se kinderversorgingsprogram is die plasing van babas wat deur swangerskap-krisissentra na hulle verwys word. Vir die doel is 19 halfweghuise in die groter stede van die land ingeruim. Die eerste prys is altyd om die kinders terug by hul moeders of die uitgebreide familie te kry. Indien dit nie moontlik is nie, is die volgende opsie aanneming. Slegs in uitsonderlike gevalle word pleegsorgtehuise oorweeg.

u Mephi het reeds meer as 2 500 babas onder sy sorg geneem en die volgende mikpunt is 'n deurvloei van minstens 10 000 kinders teen 2010.

Stellenbosch-Gemeenskapsontwikkelingsprogram (SGOP) – een van die belangrikste oogmerke van hierdie program is om na die voedingsbehoeftes van die Laerskool Ikaya in Kayamandi, Stellenbosch, om te sien. Sowat 900 kinders word daagliks gevoed. Vroeër is melding gemaak dat Remgro deur die ORT-SEED-program ook by ander fasette van hierdie skool se ontwikkeling betrokke is.

Ander programme van die SGOP sluit in naskoolse sorg vir kinders wat aan wanvoeding ly, asook diegene in die oorgewigkategorie, hulp aan werklose moeders deur middel van die groentetuin- en handvaardigheidsprojek, asook 'n betrokkenheid by onderwysers en die gemeenskap ten opsigte van die higiëne en dissipline van kinders.

Gesondheidsorg

Wits/Donald Gordon-Mediese Sentrum (WDGMS) – die afgelope jaar het die akademiese program aansienlike vordering gemaak op die gebied van subspesialis-opleiding. Die eerste genoot (subspesialis in opleiding) is in die departement Pedriatiese Onkologie aangestel, terwyl die departemente Interne Medisyne en Anestesiologie by die akademiese opleidingsprogram ingeskakel is deur die aanstelling van drie registrateurs.

In Maart 2007 is die departement Geriatrie by die hospitaal gestig met die aanstelling van 'n konsultant ('n gekwalifiseerde subspesialis) in geriatriese medisyne. Geriatrie vorm nou vir die eerste keer deel van Wits se Fakulteit vir Gesondheidswetenskap.

Die integrering van die WDGMS as 'n volwaardige opleidingshospitaal is nou goed onderweg. Die positiewe effek hiervan is reeds sigbaar in die fakulteit en word ook as sodanig ervaar deur pasiënte wat die fakulteit besoek. Die skep van sulke akademiese poste in die privaatsektor het die verdere positiewe gevolg dat bekwame mediese personeel vir Suid-Afrika behoue bly.

Stigting vir Orgaanskenkers van SA – die beskikbaarheid van lewensonderhoudende organe is letterlik 'n saak van lewe en dood. Die Stigting vir Orgaanskenkers beywer hom om die oorgang van skenker na ontvanger so glad moontlik te laat verloop. Daar is baie dankbare mense wat vandag kan getuig dat hulle danksy die stigting se onvermoeide pogings 'n kans op 'n nuwe lewe gegun is.

Remgro ondersteun hierdie humanistiese poging deur jaarliks vier vlugte te borg vir die vervoer van noodsaaklike organe. Falconair se personeel speel 'n onmisbare rol in dié verband, waarvoor daar groot waardering is.

Finansiële verslag

2008

INHOUD

VERKLARING VAN VERANTWOORDELIKHEID DEUR DIE RAAD VAN DIREKTEURE	49
VERKLARING DEUR DIE MAATSKAPPYSEKRETARIS	49
VERSLAG VAN DIE ONAFHANKLIKE OUDITEUR	50
VERSLAG VAN DIE RAAD VAN DIREKTEURE	51
REKENINGKUNDIGE BELEID	59
BALANSSTATE	72
INKOMSTESTATE	73
STATE VAN VERANDERINGE IN EKWITEIT	74
KONTANTVLOEISTATE	75
AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE	76
BYLAAG A – BELANGRIKSTE FILIAALMAATSKAPPYE	108
BYLAAG B – BELANGRIKSTE BELEGGINGS	109
BYLAAG C – BEDUIDENDE GEASSOSIEERDE MAATSKAPPYE	110
BYLAAG D – INLIGTING OOR SAKE- EN GEOGRAFIESE SEGMENTE	112
MAATSKAPPY-INLIGTING	114
AANDEELHOUERSINLIGTING	114
KENNISGEWING AAN AANDEELHOUERS	118
VERDUIDELIKENDE NOTAS BY DIE KENNISGEWING AAN AANDEELHOUERS	122
VOLMAGVORM	*aangeheg*

VERKLARING VAN VERANTWOORDELIKHEID

DEUR DIE RAAD VAN DIREKTEURE

Die direkteure is verantwoordelik vir die byhou van geskikte rekeningkundige rekords en vir die voorbereiding en die integriteit van die finansiële jaarstate wat in hierdie jaarverslag verskyn.

Die finansiële jaarstate is ooreenkomstig Internasionale Finansiële Rapporteringstandaarde (IFRS) en die vereistes van die Suid-Afrikaanse Maatskappywet, op die lopendesaak-grondslag opgestel en inkorporeer volledige en verantwoordelike openbaarmaking. Die finansiële jaarstate is gegrond op toepaslike rekeningkundige beleid en word deur redelike en omsigtige oordeel en beramings ondersteun.

Die direkteure is tevrede dat die inligting soos vervat in die finansiële state 'n redelike weergawe is van die groep se resultate van bedrywighede vir die jaar en die finansiële stand van die groep soos op jaareinde. Die akkuraatheid van die ander inligting wat by die jaarverslag ingesluit is, is deur die direkteure oorweeg en hulle is tevrede dat dit strook met die finansiële state.

Die direkteure is ook verantwoordelik vir die maatskappy se stelsel van interne finansiële beheer. Die stelsel is ontwerp om redelike, maar nie absolute versekering nie, te verskaf rakende die betroubaarheid van die finansiële state, die beskerming van bates, en om wanvoorstelling en verliese te verhoed en op te spoor.

Die direkteure is van mening dat die groep in die toekoms as 'n lopende saak sal voortbestaan.

Die finansiële state is deur die onafhanklike ouditeur, PricewaterhouseCoopers Ing. geouditeer, aan wie onbeperkte toegang verleen is tot alle finansiële rekords en verwante inligting. Die direkteure is voorts van mening dat alle verklarings wat aan die ouditeur gemaak is in die loop van hulle oudit geldig en toepaslik is. Die ouditeur se verslag word op bladsy 50 aangebied.

Geteken namens die raad van direkteure.

Johann Rupert
Voorsitter

Thys Visser
Hoofuitvoerende beampte

Stellenbosch
18 Junie 2008

VERKLARING DEUR DIE MAATSKAPPYSEKRETARIS

Ek, Mariza Lubbe, die maatskappysekretaris van Remgro Beperk, sertifiseer hiermee, dat, ten opsigte van die jaar onder oorsig, alle opgawes wat van 'n publieke maatskappy verlang word, ingelewer is by die Registrateur van Maatskappye en dat al sodanige opgawes waar, korrek en op datum is.

Mariza Lubbe
Sekretaris

Stellenbosch
18 Junie 2008

VERSLAG VAN DIE ONAFHANKLIKE OUDITEUR

AAN DIE LEDE VAN REMGRO BEPERK

Ons het die finansiële jaarstate en groep finansiële jaarstate van Remgro Beperk geouditeer. Hierdie finansiële state bestaan uit die direkteursverslag, die balansstaat en gekonsolideerde balansstaat soos op 31 Maart 2008, die inkomstestaat en gekonsolideerde inkomstestaat, die staat van veranderinge in ekwiteit en gekonsolideerde staat van veranderinge in ekwiteit, en die kontantvloeistaat en gekonsolideerde kontantvloeistaat vir die jaar wat op daardie datum geëindig het, en 'n opsomming van beduidende rekeningkundige beleid en ander verduidelikende aantekeninge, soos uiteengesit op bladsy 51 tot 113.

Direkteure se verantwoordelikheid vir die finansiële state

Die maatskappy se direkteure is verantwoordelik vir die opstel en redelike voorstelling van hierdie finansiële state ooreenkomstig Internasionale Finansiële Rapporteringstandaarde en op die wyse wat deur die Maatskappywet van Suid-Afrika vereis word. Hierdie verantwoordelikheid sluit in: die ontwerp, implementering en instandhouding van interne beheer relevant tot die opstel en redelike voorstelling van finansiële state wat vry is van wesentlike wanvoorstelling, hetsy weens bedrog of foute; die selektering en toepassing van toepaslike rekeningkundige beleid; en die maak van rekeningkundige ramings wat in die omstandighede redelik is.

Ouditeur se verantwoordelikheid

Dit is ons verantwoordelikheid om op grond van ons oudit 'n mening oor hierdie finansiële state uit te spreek. Ons het ons oudit ooreenkomstig Internasionale Ouditstandaarde uitgevoer. Daardie standaarde vereis dat ons voldoen aan etiese vereistes en die oudit beplan en uitvoer om redelike gerusstelling te verkry of die finansiële state vry is van wesentlike wanvoorstelling. 'n Oudit behels die uitvoer van prosedures om ouditbewyse te verkry oor die bedrae en openbaarmaking in die finansiële state. Die prosedures wat geselekteer word hang af van die ouditeur se oordeel, insluitend die beoordeling van die risiko's van wesentlike wanvoorstelling van die finansiële state, hetsy weens bedrog of foute. Tydens daardie risikobeoordeling oorweeg die ouditeur interne beheer relevant tot die entiteit se opstel en redelike voorstelling van die finansiële state, ten einde ouditprosedures te ontwerp wat in die omstandighede toepaslik is, maar nie met die doel om 'n mening uit te spreek oor die effektiwiteit van die entiteit se interne beheer nie. 'n Oudit sluit ook 'n evaluering van die toepaslikheid van rekeningkundige beleid wat gebruik is en die redelikheid van rekeningkundige ramings wat deur die direkteure gemaak is in, asook 'n evaluering van die algehele aanbieding van die finansiële state.

Ons glo dat die ouditbewyse wat ons verkry het, toereikend en toepaslik is om 'n grondslag vir ons ouditmening te bied.

Mening

Na ons mening is die finansiële state, in alle wesentlike opsigte, 'n redelike voorstelling van die finansiële stand van die maatskappy en van die groep soos op 31 Maart 2008, en van hulle finansiële prestasie en hulle kontantvloei vir die jaar wat op daardie datum geëindig het, ooreenkomstig Internasionale Finansiële Rapporteringstandaarde en op die wyse wat deur die Maatskappywet van Suid-Afrika vereis word.

PricewaterhouseCoopers Ing.

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Direkteur: N H Döman
Geregistreerde Ouditeur

Kaapstad
18 Junie 2008

Geagte Aandeelhouer

Die raad doen met genoeë verslag oor die bedrywighede en finansiële resultate vir die jaar onder oorsig.

AARD VAN BEDRYWIGHEDE

Die maatskappy is 'n beleggingshouermaatskappy. Kontant-inkomste bestaan hoofsaaklik uit dividende en rente. Die gekonsolideerde finansiële jaarstate van die maatskappy en sy filiale inkorporeer ook die geëkwiteerde toeskryfbare inkomste van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings.

Die belange van die groep bestaan hoofsaaklik uit beleggings in tabakprodukte, bankwese en finansiële dienste, drukwerk en verpakking, motorkomponente, glasprodukte, mediese dienste, mynwese, petroleumprodukte, voedsel, wyn en spiritualieë en verskeie ander handelsmerkprodukte.

RESULTATE

Jaar geëindig 31 Maart:	2008	2007
Wesensverdienste – Nie-herhalende gedeelte van SEB-koste uitgesluit (R miljoen)	**8 028**	6 892
– per aandeel (sent)	**1 700.7**	1 453.6
– verwater (sent)	**1 656.8**	1 409.2
Wesensverdienste (R miljoen)	**7 991**	6 892
– per aandeel (sent)	**1 692.8**	1 453.6
– verwater (sent)	**1 649.0**	1 409.2
Verdienste – netto wins vir die jaar (R miljoen)	**9 893**	6 942
– per aandeel (sent)	**2 095.7**	1 464.2
– verwater (sent)	**2 048.9**	1 418.5
Dividende (R miljoen)*	**2 471**	2 102
– gewoon – per aandeel (sent)	**510.00**	434.00

* *'n Finale dividend van 330 sent (2007: 281 sent) per aandeel is verklaar na jaareinde en is gevolglik nie in die finansiële jaarstate voorsien nie. Geen SBM is op hierdie dividend betaalbaar nie.*

BELEGGINGS

Die belangrikste veranderinge gedurende die jaar onder oorsig was soos volg:

Rainbow Chicken Beperk (Rainbow)

Aanbod aan minderheidsaandeelhouers van Rainbow

Gedurende Maart 2007 het Remgro 'n aanbod gemaak om die minderheidsaandeelhouding van Rainbow vir 'n kontantvergoeding van R16.00 per Rainbow-aandeel, óf 9 Remgro gewone aandele vir elke 100 Rainbow-aandele gehou óf 'n kombinasie van bostaande, uit te koop. Op 5 Junie 2007 het die meerderheid van Rainbow se aandeelhouers teen die reëlingskema gestem.

'n Alternatiewe aanbod bestaande uit 'n kontantvergoeding van R16.00 per Rainbow-aandeel óf 8.1 Remgro gewone aandele vir elke 100 Rainbow-aandele gehou óf 'n kombinasie daarvan, het op 6 Junie 2007 in werking getree.

Ingevolge bogenoemde aanbod het Remgro 30 236 876 Rainbow-aandele verkry. Hiervan is 27 749 336 aandele vir 'n kontantvergoeding van R16.00 per Rainbow-aandeel vir 'n totale bedrag van R448.6 miljoen verkry, terwyl 2 487 540 Rainbow-aandele verkry is deur die uitreiking van 201 399 Remgro-aandele teen 'n gemiddelde prys van R186.10 per Remgro-aandeel.

Rainbow *(vervolg)*

Aanbod aan minderheidsaandeelhouers van Rainbow *(vervolg)*

Gedurende die jaar onder oorsig het Remgro 10 699 024 Rainbow-aandele in die ope mark teen R16.00 per aandeel vir 'n totale bedrag van R171.9 miljoen verkry. Op 31 Maart 2008 was Remgro se effektiewe belang in Rainbow 74.0% (31 Maart 2007: 61.4%).

Breë-basis swart ekonomiese bemagtigingsinisiatief (SEB)

Op 18 Maart 2008 het Rainbow se aandeelhouers 'n voorstel goedgekeur om strategiese SEB-aandeelhouding in die maatskappy in te stel. Rainbow sal 51 177 217 Rainbow-aandele (die SEB-aandele) teen R17.89 per aandeel aan 'n SEB konsortium (BEECo) uitreik. BEECo sal deur die SEB-vennote besit word en die aandele wat aan die maatskappy uitgereik word, sal 15% van die totale uitgereikte kapitaal van Rainbow verteenwoordig.

Die SEB-aandele sal gedurende Junie 2008, ná die betaling van die finale dividend aan bestaande Rainbow-aandeelhouers, uitgereik word. Vir rekeningkundige doeleindes is die effektiewe datum van die transaksie 18 Maart 2008, dit is die datum waarop die aandeelhouers die transaksie goedgekeur het. Die aankoopprys van die SEB-aandele sal deur BEECo vereffen word deur die uitreiking van aflosbare voorkeuraandele in BEECo aan Rainbow.

Vir rekeningkundige doeleindes word die voorwaardes vir die uitgifte van die SEB-aandele en die befondsing daarvan beskou as 'n opsie in Rainbow-aandele wat aan BEECo gebied word en daarom word die uitreiking van die SEB-aandele en Rainbow se inskrywing van die BEECo-voorkeuraandele nie vir rekeningkundige doeleindes erken nie. Die SEB-transaksie sal dus nie Remgro se effektiewe belang in Rainbow raak totdat die aflossing van die SEB-voorkeuraandele, waarna hierbo verwys is, plaasvind nie.

PG Groep van Maatskappye (PGSI)

Met ingang van 31 Julie 2007 het Remgro 'n belang van 24.5%, op 'n ten volle verwaterde grondslag, in PGSI vir R719.5 miljoen, transaksiekoste ingesluit, verkry. PGSI is die buitelandse houermaatskappy van die Plate Glass groep. Vir die jaar geëindig 31 Maart 2008 is PGSI, wat 'n Desember-jaareinde het, volgens die ekwiteitsmetode vir die vyf maande tot Desember 2007 verantwoord. In die toekoms sal PGSI jaarliks vir die twaalfmaande-tydperk geëindig Desember geëkwiteer word.

Tsb Sugar Holdings (Edms) Beperk (Tsb Sugar)

Grondeise

Met ingang van 1 April 2007 het Tsb Sugar die Tenbosch-grondeistransaksie afgehandel. Ingevolge dié transaksie is 4 800 hektaar (ha) besproeide suikerrietlandbougrond in die Nkomazi-omgewing aan grondeisers vir 'n bedrag van R285 miljoen verkoop. Hierdie transaksie het die eerste fase van Tsb Sugar se grondhervormingsproses verteenwoordig.

Die tweede fase van Tsb Sugar se grondeistransaksies is tans in proses en bestaan uit die oorblywende geëiste grond, hoofsaaklik in die Malelane-omgewing. Dié fase sal die verkoop van 3 162 ha suiker en 71 ha lietsjies behels, alles onder besproeiing, sowel as 2 599 ha wat nie onder besproeiing is nie. Na verwagting sal hierdie transaksie in die volgende finansiële jaar afgehandel word.

Resource Energy BV (RE)

Gedurende die jaar onder oorsig het Tsb Sugar, Compagnie Industriali Riunite van Italië en VenFin Beperk, die maatskappy RE gestig. Tsb Sugar het 'n 25%-belang in RE vir 'n totale bedrag van R8.6 miljoen bekom. Bykomende beleggings sal op 'n projek-vir-projek-basis gemaak word.

RE is betrokke by hernubare energie deur die verkryging, ontwikkeling en integrasie van biobrandstof produksieaanlegte, met 'n aanvanklike fokus op die produksie van etanol uit suikerriet.

Unilever South Africa Holdings (Edms) Beperk (Unilever Suid-Afrika)

Tot Oktober 2007 het Remgro 'n 41%-belang in Unilever Bestfoods Robertsons (Holdings) Limited L.L.C. (UBR) gehou, wat op sy beurt 100% van die Unilever South Africa Foods (SA Foods) en Unilever Israel Foods-besighede besit het. Die UBR-onderneming het geen belang in die Unilever South Africa Home and Personal Care (SA HPC)-besighede gehad nie.

Unilever het wêreldwyd sy organisasiestruktuur vereenvoudig. Dit het onder andere die samevoeging van die SA Foods- en SA HPC-besighede in 'n enkele leierskaps- en bedryfsraamwerk onder die "One Unilever"-program ingesluit.

Gedurende Oktober 2007 het Remgro en Unilever ooreengekom dat Remgro sal disinvesteer van sy 41%-belang in UBR in ruil vir 'n 25.75%-belang in die totale Unilever Suid-Afrika besigheid, bestaande uit die gekombineerde SA Foods en SA HPC-besighede. 'n Na-belaste kapitaalwins van R1 167 miljoen is met dié transaksie gerealiseer.

Medi-Clinic Korporasie Beperk (Medi-Clinic)

Met ingang van 26 Oktober 2007 het Medi-Clinic die verkryging van Hirslanden Finanz AG (Hirslanden) ten bedrae van CHF2 556 miljoen gefinaliseer. Hirslanden is die houermaatskappy van die grootste privaathospitaalgroep in Switserland. Medi-Clinic het die koopprys gefinansier deur rentedraende skuld, sowel as 'n regte-aanbod ten bedrae van R4 500 miljoen.

Ingevolge die regte-aanbod het Medi-Clinic 198 675 497 aandele teen 'n uitreikingsprys van R22.65 per aandeel uitgereik. Remgro het sy regte in terme van die regte-aanbod gevolg en 86 217 868 Medi-Clinic-aandele ten bedrae van R1 952.8 miljoen opgeneem. Op 31 Maart 2008 was Remgro se effektiewe belang in Medi-Clinic 45.9% (31 Maart 2007: 47.6%).

FirstRand Beperk (FirstRand) en RMB Holdings Beperk (RMBH)

Op 7 November 2007 het FirstRand se aandeelhouers die voorgestelde ontbondeling van sy aandeelhouding in Discovery Holdings Beperk (Discovery) goedgekeur. Ingevolge dié transaksie het FirstRand op 26 November 2007 sy aandeelhouding in Discovery in die verhouding van 5.61343 Discovery-aandele vir elke 100 FirstRand-aandele aan sy aandeelhouers uitgekeer.

RMBH het, ingevolge 'n afsonderlike ooreenkoms met Remgro, ingestem om die 27 008 590 Discovery-aandele wat Remgro ingevolge bogenoemde ontbondeling ontvang het, te verkry deur die uitreiking van 21 302 886 RMBH-aandele teen R33.94 per aandeel vir 'n totale bedrag van R723 miljoen. Remgro het 'n na-belaste kapitaalwins van R403 miljoen met dié transaksie gerealiseer.

Gedurende die jaar onder oorsig het Remgro ook 30 000 RMBH-aandele in die ope mark teen R33.49 per aandeel vir 'n totale bedrag van R1.0 miljoen verkry. Na hierdie transaksies is Remgro se belang in RMBH 25.0% (31 Maart 2007: 23.7%).

Kagiso Trust Investments (Edms) Beperk (KTI) en die Kagiso Infrastructure Empowerment Fund (KIEF)

Gedurende die 2007 finansiële jaar het Remgro ooreenkomste met KTI en KIEF aangegaan ingevolge waarvan Remgro hom verbind het om R350 miljoen in KIEF te belê. Die fonds het 'n teikengrootte van R650 miljoen en beoog om in infrastruktuurprojekte, insluitende paaie, lughawens, kragstasies, telekommunikasie-installasies, spoorwegnetwerke, hawens en water- en sosiale infrastruktuur, te belê. Teen 31 Maart 2007 het Remgro R4.7 miljoen van die R350 miljoen belê. Gedurende die jaar onder oorsig het Remgro 'n verdere R45.7 miljoen in KIEF belê.

Business Partners Beperk (Business Partners)

Gedurende die jaar onder oorsig het Remgro 'n verdere 437 330 Business Partners-aandele vir 'n totale bedrag van R2.5 miljoen verkry. Op 31 Maart 2008 was Remgro se belang in Business Partners, op 'n ten volle verwaterde grondslag, 20.2% (31 Maart 2007: 20.0%).

Xiocom Wireless, Inc. (Xiocom)

Gedurende die jaar onder oorsig het Remgro 'n belang van 37.5%, op 'n ten volle verwaterde grondslag, in Xiocom bekom, 'n nuut gestigte VSA maatskappy wat spesialiseer in die ontplooiing en bedryf van draadlose breëband netwerke. Remgro het homself voorwaardelik verbind om $50.0 miljoen in Xiocom te belê. Teen 31 Maart 2008 was $11 miljoen van die $50.0 miljoen belê.

Vir die jaar onder oorsig is Xiocom volgens die ekwiteitsmetode vir die agt maande tot 31 Maart 2008 verantwoord.

Terugkoop van Remgro-aandele

Op 31 Maart 2008 word 8 554 019 Remgro gewone aandele (1.9%) as tesourie-aandele gehou (31 Maart 2007: 8 554 019 aandele). Geen aandele is in die jaar onder oorsig deur die maatskappy of enige volfiliaalmaatskappy teruggekoop nie.

Die Remgro Aandeletrust het gedurende die jaar onder oorsig 150 566 Remgro gewone aandele teen 'n gemiddelde prys van R189.19 vir 'n totale bedrag van R28.5 miljoen aangekoop, terwyl 126 383 aandele aan deelnemers gelewer is teen betaling van die koopprys.

KONTANTBRONNE EN AANWENDING

Die maatskappy se kontantbronne op 31 Maart 2008 was soos volg:

	Plaaslik R miljoen	Buiteland R miljoen	Totaal R miljoen
Per gekonsolideerde balansstaat	1 280	2 654	3 934
Min: Kontant van ander bedryfsfiliale	(661)	–	(661)
Kontant by die kern	619	2 654	3 273
Toeskryfbare gedeelte van R&R se kontant	–	2 433	2 433
Beskikbare kontant	**619**	**5 087**	**5 706**

Van die beskikbare buitelandse kontant hierbo, was £309 miljoen (R4 953 miljoen) op 31 Maart 2008 in Verenigde Koninkryk skatkiswissels belê.

Die finale gewone dividend per aandeel is met 17.4% verhoog tot 330 sent. Totale gewone dividende per aandeel ten opsigte van die finansiële jaar tot 31 Maart 2008 het gevolglik met 17.5% gestyg, vanaf 434 sent tot 510 sent.

Die totale distribusie aan aandeelhouers ten opsigte van die finansiële jaar is soos volg:

(Gebaseer op die totale uitgereikte aandele ten tye van betaling)	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Gewoon		
– Tussen	872	741
– Finaal	1 599	1 361
Totaal	**2 471**	**2 102**

GROEP FINANSIËLE OORSIG

Verandering in rekeningkundige beleid

Hersamestelling van vergelykende syfers met betrekking tot gesamentlike ondernemings

Ingevolge *IAS 31: Belange in Gesamentlike Ondernemings*, kan sulke entiteite verantwoord word deur van die eweredige konsolidasiemetode gebruik te maak of alternatiewelik deur die ekwiteitsmetode toe te pas. Voorheen het die groep sy belange in ondernemings wat gesamentlik beheer word volgens die eweredige konsolidasiemetode verantwoord en gevolglik sy deel van elk van die bates, laste, inkomste en uitgawes van die ondernemings wat gesamentlik beheer word op 'n lyn-vir-lyn-basis in sy finansiële state verantwoord.

Met ingang van 1 April 2007 het die groep sy rekeningkundige beleid vir die rekeningkundige hantering van ondernemings wat gesamentlik beheer word vanaf proporsionele konsolidasie na die ekwiteitsmetode verander, aangesien dit slegs 'n belang het in die uitkoms wat deur die aktiwiteite van daardie ondernemings gegenereer word en nie enige regte tot die individuele bates of

kontraktuele verpligtinge vir uitgawes of finansiering van daardie entiteite het nie. Die verandering in rekeningkundige beleid sal gevolglik tot meer toepaslike openbaarmaking van gesamentlike ondernemings lei. Hierdie verandering in rekeningkundige beleid het geen uitwerking op Remgro se netto batewaarde, verdienste en wesensverdienste van die vergelykende jaar gehad nie. Sekere lynitems in die vergelykende balansstaat en inkomstestaat is dienooreenkomstig hersaamgestel. Die uitwerking hiervan was nie wesentlik nie.

Hersamestelling van vergelykende balansstaat as gevolg van bogenoemde vorige jaar aansuiwering:

	31 Maart 2007 R miljoen
Afname in eiendom, aanleg en toerusting	(1)
Toename in beleggings in gesamentlike ondernemings	8
Afname in lenings toegestaan	(3)
Afname in bedryfsbates	(6)
Afname in bedryfslaste	2

Ander aansuiwerings

Hersamestelling van vergelykende syfers met betrekking tot geassosieerde maatskappye

Gedurende Julie 2007 het die Suid-Afrikaanse Instituut van Geoktrooieerde Rekenmeesters 'n nuwe rekeningkundige riglyn met betrekking tot wesensverdienste, nl. Sirkulêre 08/07, uitgereik. Die effektiewe datum van hierdie sirkulêre is vir alle finansiële tydperke wat op of na 31 Augustus 2007 eindig. Ingevolge die sirkulêre moet vergelykende wesensverdienste in ooreenstemming met die nuwe voorgeskrewe formule hersaamgestel word indien nodig. Voorheen is wesensverdienste ingevolge Sirkulêre 07/02 bereken.

Op 26 November 2007 het Remgro sy tussenresultate vir die ses maande geëindig 30 September 2007 gepubliseer. Aandag is daarop gevestig dat sekere geassosieerde maatskappye op daardie stadium nog nie in staat was om die nodige inligting te verskaf om Remgro in staat te stel om wesensverdienste vir die vergelykende tydperke her saam te stel nie. Dít het betrekking gehad op geassosieerde maatskappye wat Sirkulêre 08/07 eers in latere finansiële tydperke geïmplementeer het, byvoorbeeld FirstRand Beperk en RMB Holdings Beperk met verwysing na hul tussenverslagdoening tot 31 Desember 2007.

Die JSE het vrystelling aan Remgro verleen rakende voldoening aan Sirkulêre 08/07 met betrekking tot genoteerde geassosieerde maatskappye wat nog nie hul hersaamgestelde wesensverdienste gepubliseer het voor Remgro sy tussenresultate vir die ses maande geëindig 30 September 2007 vrygestel het nie. Die resultate van daardie maatskappye, wat in Remgro se tussenverslag vir die ses maande geëindig 30 September 2007 ingesluit was, was ooreenkomstig Sirkulêre 07/02 opgestel.

Die maatskappye hierbo genoem het sedertdien hul hersaamgestelde resultate ooreenkomstig Sirkulêre 08/07 aangekondig en Remgro het gevolglik sy gerapporteerde resultate vir onderskeidelik die ses maande geëindig 30 September 2006 en 30 September 2007, sowel as vir die jaar geëindig 31 Maart 2007 hersaamgestel.

Hersamestelling van wesensverdienste as gevolg van bogenoemde aansuiwering:

	Jaar geëindig 31 Maart	Ses maande geëindig 30 September	
	2007 R miljoen	2007 R miljoen	2006 R miljoen
Inkomstestaat			
Wesensverdienste soos voorheen gerapporteer	6 853	4 016	3 232
Hersamestelling van vergelykende syfers met betrekking			
tot geassosieerde maatskappye	39	15	(13)
Hersaamgestelde wesensverdienste	6 892	4 031	3 219
Wesensverdienste per aandeel soos voorheen gerapporteer (sent)	1 445.4	851.0	678.1
Hersaamgestelde wesensverdienste per aandeel (sent)	1 453.6	854.2	675.3

Aandag word daarop gevestig dat die resultate vir die ses maande geëindig 30 September 2007 en 2006 ongeouditeer is.

Vergelykbaarheid met vorige jaar

Met ingang van 31 Maart 2007 is Business Partners Beperk (Business Partners) herklassifiseer as 'n belegging in 'n geassosieerde maatskappy, terwyl dit voorheen onder "Beleggings – Ander" verantwoord is.

Vir die jaar onder oorsig was Business Partners gevolglik volgens die ekwiteitsmetode verantwoord, terwyl slegs dividendinkomste voorheen verantwoord was. Sekere inkomstestaatitems is dus nie direk vergelykbaar met dié van die vorige jaar nie.

Balansstaat

Die ontleding van "Ekwiteit" en "Bron van wesensverdienste" hieronder dui die afdelings aan waarin die belange ingedeel is. Elke afdeling verteenwoordig die hoofbedryfsektor van die beleggings wat daaronder ingedeel is. Geen aansuiwering is gemaak vir gevalle waar 'n maatskappy hoofsaaklik in een sektor bedrywig is maar ook belange in 'n ander sektor het nie.

	2008		2007	
	R miljoen	**R per aandeel**	R miljoen	R per aandeel
Ekwiteit aangewend				
Toeskryfbaar aan ekwiteithouers	**57 227**	**121.11**	45 672	96.69
Aanwending van ekwiteit				
Tabakbelange	**21 891**	**46.33**	20 124	42.60
Finansiële dienste	**10 559**	**22.34**	8 593	18.19
Nywerheidsbelange	**15 182**	**32.14**	9 546	20.21
Mynbelange	**7 619**	**16.12**	5 677	12.02
Korporatiewe finansies en ander belange	**1 976**	**4.18**	1 732	3.67
	57 227	**121.11**	45 672	96.69

Inkomstestaat

	2008		2007	
	R miljoen	**%**	R miljoen	%
Bron van wesensverdienste				
Tabakbelange	**3 579**	**45**	2 964	43
Finansiële dienste	**2 120**	**26**	1 568	23
Nywerheidsbelange	**1 895**	**24**	1 924	28
Mynbelange	**264**	**3**	155	2
Korporatiewe finansies en ander belange	**133**	**2**	281	4
	7 991	**100**	6 892	100

	2008	2007
	R miljoen	R miljoen
Samestelling van wesensverdienste		
Filiaalmaatskappye	**910**	888
Winste	**933**	900
Verliese	**(23)**	(12)
Geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings	**7 081**	6 004
Winste	**7 148**	6 004
Verliese	**(67)**	–
	7 991	6 892

MAATSKAPPY NETTO WINS EN AANWENDING

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Die maatskappy se eie verdeelbare reserwes aan die begin van die jaar bedra	2 353	2 779
Netto wins vir die jaar	2 135	3 356
Dividend Nr 14 van 281.00c per aandeel betaal in Augustus 2007 (Augustus 2006: 228.00c)	(1 361)	(1 104)
Spesiale dividend van 400.00c per aandeel betaal in Augustus 2006	–	(1 937)
Dividend Nr 15 van 180.00c per aandeel betaal in Januarie 2008 (Januarie 2007: 153.00c)	(872)	(741)
Die maatskappy se eie verdeelbare reserwes wat oorgedra word na die volgende jaar bedra	2 255	2 353

AANDELESKEMA

Gedurende die jaar het die trustees van die Remgro Aandeleskema gewone aandele aan deelnemers aangebied soos volg:

Datum	Aanbod-prys (Rand)	Aantal aandele aangebied	Aantal aandele aanvaar tot 31 Maart 2008
20/06/2007	186.70	133 461	130 631
02/07/2007	187.50	278	278
01/08/2007	179.75	330	330
02/08/2007	176.85	13 856	13 856
14/08/2007	177.00	467	467
		148 392	145 562

Die huidige stand van die Remgro Aandeleskema is soos volg:

	Gemiddelde aanbodprys (Rand)	Aantal aandele
Gewone aandele verskuldig aan deelnemers		
Vorige finansiële jaar	72.65	3 396 994
Aangebied en aanvaar in huidige finansiële jaar	185.69	145 562
Aandele betaal en gelewer	56.50	(126 383)
Diensverlatings en ander	117.70	(4 250)
Totaal op 31 Maart 2008	78.01	3 411 923

Verwys na aantekening 24 by die finansiële jaarstate vir volledige besonderhede met betrekking tot die Remgro Aandeleskema.

HOOFAANDEELHOUER

Rembrandt Trust (Edms) Beperk (Rembrandt Trust) hou al die uitgereikte ongenoteerde B-gewone aandele van die maatskappy en is geregtig op 44.83% (2007: 44.84%) van die totale stemreg.

'n Ontleding van die aandeelhouers verskyn op bladsy 115 en 116.

FILIAALMAATSKAPPYE EN BELEGGINGS

Besonderhede van filiaalmaatskappye, geassosieerde maatskappye en ander beleggings word in Bylae A en B uiteengesit.

DIREKTEURE

Die name van die direkteure verskyn op bladsy 10 en 11.

Mnr D M Falck het op 18 Junie 2008 as finansiële direkteur afgetree. Mnr L Crouse is op 18 Junie 2008 as finansiële direkteur aangestel.

Kragtens die bepalings van die statute tree mnre L Crouse, G D de Jager, J W Dreyer, F Robertson, T van Wyk, dr E de la H Hertzog en mev J A Preller volgens rooster as direkteure af. Hierdie direkteure is en stel hulself herkiesbaar.

BELANGE VAN DIREKTEURE

Die direkte en indirekte belange van direkteure en hul verwantes in die uitgereikte gewone aandelekapitaal van die maatskappy, het in totaal op 31 Maart 2008, 0.86% (2007: 0.86%) bedra.

Mnr J P Rupert is 'n direkteur van Rembrandt Trust wat die houer is van al die uitgereikte ongenoteerde B-gewone aandele.

'n Ontleding van die belange van direkteure in die uitgereikte kapitaal van die maatskappy verskyn op bladsy 117.

DIREKTEURSVERGOEDING

Die raad beveel aan dat die totale direkteursvergoeding betaalbaar vir dienste as direkteure die afgelope finansiële jaar gelewer, op R2 525 000 (2007: R1 846 000) vasgestel word.

AANKOOP VAN AANDELE VAN DIE MAATSKAPPY

Daar word aanbeveel dat 'n algemene magtiging aan die raad toegestaan word om, indien omstandighede dit regverdig, die maatskappy se eie aandele te verkry en om goedkeuring aan enige filiaalmaatskappye van die maatskappy te gee om aandele in die maatskappy te verkry, onderhewig aan die bepalings van die Maatskappywet (Nr. 61 van 1973), soos gewysig ("Maatskappywet"), en die noteringsvereistes van die JSE Beperk ("noteringsvereistes"). Daar word verder aanbeveel dat 'n algemene magtiging aan die raad toegestaan word om die direkteure te magtig om, onderhewig aan die bepalings van die Maatskappywet en die noteringsvereistes, afgeleide transaksies aan te gaan wat daartoe mag of sal lei dat die maatskappy sy eie aandele moet koop.

Spesiale besluite om hierdie algemene magtiging aan die raad te verleen is ingesluit in die kennisgewing vir die algemene jaarvergadering wat op bladsy 118 verskyn.

SPESIALE BESLUITE

Geen spesiale besluite is deur die maatskappy se belangrikste filiale geneem waarvan die aard wesentlik mag wees met betrekking tot die stand van sake van die groep nie.

HERSTRUKTURERING VAN GROEP

Gedurende November 2007 het Remgro aangekondig dat hy 'n herstrukturering van die groep oorweeg om sy tabakbates van sy ander belange te skei.

Alle omsigtigheids- en ander aankondigings wat verband hou met die voorgenome herstrukturering is beskikbaar op Remgro se webwerf by www.remgro.com.

VERKLARING VAN KONTANTDIVIDEND

Verklaring van dividend Nr 16

'n Finale dividend van 330 sent (2007: 281 sent) per aandeel is verklaar ten opsigte van beide die gewone aandele van een sent elk en die ongenoteerde B-gewone aandele van tien sent elk, vir die finansiële jaar wat op 31 Maart 2008 geëindig het.

Betaling

Die finale dividend is betaalbaar op Maandag, 18 Augustus 2008, aan aandeelhouers van die maatskappy wat op Vrydag, 15 Augustus 2008, geregistreer is.

Aandeelhouers mag nie in die periode van Maandag, 11 Augustus 2008, tot Vrydag, 15 Augustus 2008, beide datums ingesluit, hulle aandeelsertifikate dematerialiseer of rematerialiseer nie.

SEKRETARIS

Die naam en adres van die maatskappysekretaris verskyn op bladsy 114.

GOEDKEURING

Die finansiële jaarstate op bladsy 51 tot 113 uiteengesit, is deur die raad goedgekeur.

Geteken namens die raad van direkteure.

Johann Rupert
Voorsitter

Thys Visser
Hoofuitvoerende beampte

Stellenbosch
18 Junie 2008

Die finansiële jaarstate word volgens die historiese kostegrondslag, tensy anders vermeld, ooreenkomstig Internasionale Finansiële Rapporteringstandaarde (IFRS), die vereistes van die Maatskappywet (Nr. 61 van 1973), soos gewysig, en die noteringsvereistes van die JSE Beperk opgestel.

Hierdie finansiële state inkorporeer rekeningkundige beleid wat konsekwent in beide jare wat aangebied word, toegepas is, met die uitsondering van die implementering van *IFRS 7: Finansiële Instrumente – Openbaarmaking*, die wysiging aan *IAS 1: Aanbieding van Finansiële State* en die verandering in die rekeningkundige hantering van gesamentlike ondernemings. Die implementering van IFRS 7 en die wysiging aan IAS 1 wat verband hou met doelwitte, beleide en prosesse vir die bestuur van kapitaal, het geen uitwerking op die resultate van die huidige of vorige jare gehad nie, maar het wel tot addisionele openbaarmaking gelei. Verwys na die verslag van die raad van direkteure vir besonderhede met betrekking tot die verandering in die rekeningkundige hantering van gesamentlike ondernemings.

Gedurende die jaar het verskeie ander nuwe rekeningkundige standpunte, interpretasies en wysigings aan IFRS in werking getree. Die implementering van hierdie nuwe rekeningkundige standpunte, interpretasies en wysigings aan IFRS het geen uitwerking op die resultate van die huidige of vorige jare gehad nie.

Die voorbereiding van die finansiële state noodsaak die gebruik van ramings, aannames en oordeel wat die gerapporteerde bedrae in die balansstaat en inkomstestaat beïnvloed. Hoewel ramings op bestuur se beste kennis en oordeel van bestaande feite op balansstaatdatum gebaseer is, kan die werklike resultate van hierdie ramings verskil.

Die mees beduidende oordeel uitgeoefen hou verband met die klassifikasie van beleggings as *geassosieerde maatskappye* pleks van beleggings *beskikbaar vir verkoop*. Daar is sekere beleggings waaroor, na die mening van Remgro, 'n beduidende invloed uitgeoefen word, hoewel Remgro 'n belang van minder as 20% in hierdie maatskappye het. Aangesien Remgro egter direksieverteenwoordiging het en een van die grootste aandeelhouers in hierdie maatskappye is, het hy beduidende invloed in hulle finansiële en bedryfsbeleid en word daardie beleggings volgens die ekwiteitsmetode as geassosieerde maatskappye verantwoord. Die billike waarde van geassosieerde maatskappye word in aantekening 6 by die finansiële jaarstate uiteengesit.

'n Verdere beduidende raming hou verband met die groep se rekeningkundige beleid om uitgestelde belasting te voorsien op alle tydelike verskille tussen die drawaarde en die belastingbasis van beleggings. Hierdie belasting word gemeet teen die beraamde belastinggevolge gebaseer op die wyse waarop die entiteit, op die balansstaatdatum, verwag om die drawaarde van die onderskeie beleggings te realiseer. Die drawaarde van beleggings in geassosieerde maatskappye word hoofsaaklik by wyse van dividende verhaal. Aangesien geen belasbare tydelike verskille bestaan nie, word geen uitgestelde belasting voorsien nie. Uitgestelde belasting op die billike waarde aanpassings van beleggings beskikbaar vir verkoop word teen die koers waarteen kapitaalwinste belas word voorsien, aangesien daar 'n waarskynlikheid is dat hierdie beleggings op die medium termyn kan realiseer.

Ander ramings en aannames hou verband met die bepaling van die nuttige lewensduur van bates, waardedaling van klandisiewaarde, die waardasie van ongenoteerde beleggings, die voorsiening van uitgestelde belasting vir die maatskappy se onbenutte SBM (sekondêre belasting op maatskappye)-krediete en die aannames wat gebruik is in die berekening van die verpligtinge wat verband hou met aftreevoordele en aandeelgebaseerde betalings. Besonderhede van hierdie ramings en aannames word in die toepaslike aantekeninge by die finansiële jaarstate uiteengesit.

Die samestelling van die groep se netto wins is relevant vir 'n behoorlike begrip van sy finansiële resultate. Uit die aard van die groep se bedrywighede is 'n beduidende gedeelte van sy netto wins afkomstig vanaf geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings. Gevolglik word addisionele inligting met betrekking tot die groep se belang in die na-belaste wins van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings afsonderlik op die gesig van die inkomstestaat aangebied.

Ten einde vergelykbaarheid te bevorder, word geëkwiteerde inkomste vanaf geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings, wat op 'n na-belaste grondslag aangebied word, ná die belastinglyn op die inkomstestaat geopenbaar.

"Gekonsolideerde wins" verteenwoordig die wins van die maatskappy en sy filiaalmaatskappye voor ekwiteitsinkomste terwyl "Handelswins" die wins van die bedryfsfiliale in die groep verteenwoordig, voor beleggingsinkomste, finansieringskoste en items van 'n kapitale aard.

Die rekeningkundige beleid wat die groep toegepas het in die aanbieding van die finansiële state, word hieronder uiteengesit.

(1) Konsolidasie en ekwiteitsverantwoording

Konsolidasie – filiaalmaatskappye

Alle entiteite waarin die groep, direk of indirek, 'n belang van meer as die helfte van die stemreg hou of andersins oor die vermoë beskik om beheer oor die bedrywighede uit te oefen, word op die gebruiklike wyse in die gekonsolideerde finansiële state ingesluit. Die bestaan en uitwerking van potensiële stemregte wat tans uitoefenbaar of omskepbaar is, word in ag geneem by die oorweging of die groep 'n ander entiteit beheer.

Die aankoopmetode word toegepas om die verkryging van filiale te verantwoord. Identifiseerbare bates verkry en laste en voorwaardelike verpligtinge aangeneem in 'n besigheidskombinasie word, ongeag die omvang van minderheidsbelange, aanvanklik teen billike waarde op die verkrygingsdatum gemeet. Die oorskot van die koste van die verkryging bo die billike waarde van die groep se deel van die identifiseerbare netto bates verkry, word as klandisiewaarde verantwoord. Indien die koste van die verkryging minder is as die billike waarde van die netto bates van die filiaal verkry, word die verskil direk in die inkomstestaat verantwoord. Die koste van 'n verkryging word gemeet teen die billike waarde van bates gegee, ekwiteitsinstrumente uitgereik en verpligtinge aangegaan of aanvaar op die datum van oordrag, plus koste direk toeskryfbaar aan die verkryging.

Die resultate van filiaalmaatskappye gekoop of verkoop gedurende die jaar is ingesluit by die gekonsolideerde inkomstestaat vanaf of tot die datum waarop effektiewe beheer verkry is of staak.

Intergroeptransaksies, -balanse en ongerealiseerde winste word met konsolidasie uitgeskakel. Ongerealiseerde verliese word ook uitgeskakel tensy die transaksie dui op die waardedaling van die bate wat oorgedra is.

Die rekeningkundige beleid van die filiale stem ooreen met dié wat deur die groep aangeneem is. Rekeningkundige beleid van verskeie nywerhede is in lyn gebring tot dié mate dat dit wesentlik en toepaslik vir die spesifieke nywerheid is.

Spesialedoel-entiteite word gekonsolideer wanneer die wese van die verhouding tussen die groep en die spesialedoel-entiteit toon dat die groep effektief die entiteit beheer.

Die groep beskou transaksies met minderheidsaandeelhouers as transaksies met aandeelhouers van die groep. Met die aankoop van minderheidsbelange word die verskil tussen die koopsom en die gedeelte van die drawaarde van die betrokke filiaal se netto bates verkry, van ekwiteit afgetrek. Met die verkoop van belange in filiale aan minderhede word verskille tussen enige opbrengs verkry en die belang van die minderheidsaandeelhouer in die drawaarde van die filiaal se netto bates ook in ekwiteit verantwoord.

Konsolidasie – Die Remgro Aandeletrust

Aangesien dit effektief deur die maatskappy beheer word, word Die Remgro Aandeletrust gekonsolideer.

Ekwiteitsverantwoording – gesamentlike ondernemings

Alle ondernemings wat gesamentlik beheer word, word volgens die ekwiteitsmetode verantwoord soos by geassosieerde maatskappye.

Ekwiteitsverantwoording – geassosieerde maatskappye

Entiteite wat nóg filiale nóg gesamentlike ondernemings is, maar waarin 'n langtermynbelang gehou word, en oor wie se finansiële en bedryfsbeleid 'n beduidende invloed uitgeoefen kan word, word volgens die ekwiteitsmetode as

geassosieerde maatskappye verantwoord. Die resultate van geassosieerde maatskappye gekoop of verkoop word by die gekonsolideerde inkomstestaat ingesluit vanaf en tot die datum waarop beduidende effektiewe invloed begin of staak. Ongerealiseerde winste op transaksies tussen die groep en sy geassosieerde maatskappye word uitgeskakel tot die omvang van die groep se belang in die geassosieerde. Ongerealiseerde verliese word ook uitgeskakel tensy die transaksie dui op 'n waardedaling van die bate wat oorgedra is. Die groep se belang in behoue inkomste word na nie-verdeelbare reserwes oorgeplaas. Die groep se belang in ander bewegings in die reserwes van geassosieerde maatskappye word as veranderings in gekonsolideerde nie-verdeelbare reserwes verantwoord. Die drawaarde van die groep se geassosieerde maatskappye sluit klandisiewaarde in wat by verkryging geïdentifiseer is. Wanneer die groep se deel van verliese in 'n geassosieerde maatskappy gelyk is aan of groter is as sy belang in die geassosieerde, insluitende enige onversekerde lenings ontvangbaar, erken die groep nie enige verdere verliese nie, tensy die groep verpligtinge aangegaan of betalings namens die geassosieerde maatskappy gemaak het.

Die verwaterings- en teenverwateringsuitwerking van ekwiteitstransaksies deur geassosieerde maatskappye waarby Remgro nie 'n party is nie, word direk teen reserwes verantwoord.

Sekere geassosieerde maatskappye se jaareindes stem nie ooreen met dié van die maatskappy nie. In sulke gevalle word die resultate van genoteerde en sekere ongenoteerde maatskappye vanaf die jongste gepubliseerde inligting en bestuurstate op jaareinde onderskeidelik, verantwoord. Waar nodig is die rekeningkundige beleid van geassosieerde maatskappye verander ten einde dit in lyn te bring met dié van Remgro en sy filiale tot dié mate dat dit wesentlik en toepaslik is vir die spesifieke nywerheid waarin die geassosieerde bedryf word.

Afsonderlike finansiële state

In Remgro se afsonderlike finansiële state word beleggings in filiale, gesamentlike ondernemings en geassosieerde maatskappye teen kosprys getoon.

(ii) Eiendom, aanleg en toerusting en waardevermindering

Grond en geboue, masjinerie, toerusting, kantoortoerusting en voertuie – word teen historiese kosprys minus opgehoopte waardevermindering getoon. Daaropvolgende koste word ingesluit by die drawaarde van die bate of as 'n afsonderlike bate erken, waar van toepassing, slegs wanneer dit waarskynlik is dat toekomstige ekonomiese voordele wat met die item verband hou na die groep sal vloei en die koste daarvan betroubaar gemeet kan word. Alle ander herstelwerk en onderhoud word in die inkomstestaat verantwoord in die tydperk wanneer die koste aangegaan is.

Waardevermindering op geboue, masjinerie, toerusting, kantoortoerusting en voertuie word op die reguitlynmetode oor hul verwagte nuttige lewensduur voorsien teen koerse wat die koste daarvan afskryf na 'n geskatte reswaarde. Die geskatte reswaardes en verwagte nuttige lewensduur van bates word jaarliks op balansstaatdatum hersien en aangepas indien nodig. Geen waardevermindering word op grond voorsien nie.

Huurbates – Bates wat ingevolge 'n finansieringsbruikhuurooreenkoms gehuur word, d.i. waar die groep effektief al die risiko en voordele verbonde aan eiendomsreg verkry, word met ingang van die ooreenkoms teen die laagste van die billike waarde van die gehuurde bate of die huidige waarde van die minimum bruikhuurbetalings gekapitaliseer. Gehuurde bates word afgeskryf oor die kortste van die huurtermyn of die tydperk waaroor die betrokke batekategorie andersins afgeskryf word. Die ooreenstemmende huurverpligting, netto van finansieringskoste, word in nie-bedryfslaste ingesluit. Elke huurbetaling word geallokeer tussen die las en finansieringskoste ten einde 'n konstante koers op die uitstaande finansieringsbalans te verkry. Finansieringskoste word oor die huurtermyn in die inkomstestaat verantwoord deur van die effektiewe rentekoersmetode gebruik te maak.

Die huur van bates ingevolge waarvan alle risiko's en voordele verbonde aan eiendomsreg effektief deur die verhuurder behou word, word as bedryfshure geklassifiseer. Betalings ten opsigte van bedryfshure word op die reguitlynmetode oor die huurtermyn teen inkomste verreken.

Voorproduksiekoste en rente – Voorproduksiekoste en rente direk toeskryfbaar aan die verkryging, konstruksie of produksie van kwalifiserende bates, d.i. bates wat noodwendig 'n aansienlike tyd neem om gereed te maak vir hul voorgenome gebruik of verkoop, word gekapitaliseer as deel van die koste van die bate totdat die bate wesentlik gereed is vir sy voorgenome gebruik of verkoop. Beleggingsinkomste verdien op tydelike beleggings van spesifieke lenings in afwagting van hul spandering op kwalifiserende bates, word van gekapitaliseerde finansieringskoste afgetrek.

(iii) Biologiese landboubates

Die billike waarde van die biologiese landboubates word op die volgende wyse in berekening gebring:

Suikerriet – Wortels word volgens huidige vestigings- en vervangingskoste gewaardeer en die waarde word proporsioneel verminder oor die verwagte lewensduur van die wortels. Staande suikerriet word gewaardeer volgens die beste beraamde verhaalbare waarde, minus oes-, vervoer- en landbouheffings, sowel as ander weegbrugkostes.

Sitrus – Boorde word gewaardeer volgens huidige vestigings- en vervangingskoste, aangepas vir volwassenheidsvlakke, en die waarde word proporsioneel verminder oor die verwagte lewensduur van die boorde. Sitrusvrugte word gewaardeer volgens die beste beraamde verhaalbare waarde, minus oes-, vervoer- en landbouheffings.

Piesangs – Piesangs word gewaardeer volgens huidige vestigingskoste en die waarde word proporsioneel verminder oor die verwagte lewensduur van die piesangbome.

Broeivoorraad – Broeivoorraad sluit alle teel- en lê-bedrywighede in. Broeieiers word by broeivoorraad ingesluit. Broeivoorraad word gemeet teen billike waarde minus geskatte verkoopspuntkoste op rapporteringsdatums. Die bepaling van die billike waarde is gebaseer op markpryse of, waar markpryse nie beskikbaar is nie, met verwysing na sektorale norme.

Winste en verliese wat ontstaan met die aanvanklike erkenning van hierdie bates teen billike waarde minus beraamde verkoopspuntkoste en as gevolg van 'n verandering in billike waarde minus beraamde verkoopspuntkoste word in wins en verlies verantwoord gedurende die tydperk waarin dit ontstaan.

Suikerriet, sitrus en piesangs word as nie-bedryfsbates in die balansstaat verantwoord, terwyl broeivoorraad as bedryfsbates verantwoord word.

(iv) Beleggingseiendomme

Beleggingseiendomme word gehou om huurinkomste te genereer en kapitaalwaarde toe te voeg. Beleggingseiendomme word as langtermynbeleggings verantwoord en word teen kosprys min opgelope waardevermindering getoon. Waardevermindering op geboue word op die reguitlynmetode oor hul verwagte nuttige lewensduur voorsien ten einde die geboue na hul geskatte reswaardes af te skryf.

Beleggingseiendomme word elke derde jaar waardeer deur eksterne onafhanklike professionele waardeerders.

(v) Ontasbare bates

Klandisiewaarde – Met die verkryging van 'n belegging word billike waardes soos op datum van belangsverkryging aan identifiseerbare bates, laste en voorwaardelike verpligtinge verkry, toegedeel.

Klandisiewaarde is die verskil tussen die koste van die beleggings en die billike waardes van toeskryfbare netto bates van filiale, gesamentlike ondernemings en geassosieerde maatskappye op die datum van belangsverkryging. Klandisiewaarde word as nie-bedryfsbates in die balansstaat verantwoord en word teen koste minus opgehoopte waardedalingsverliese getoon.

Klandisiewaarde toeskryfbaar aan geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings word by die drawaarde van hierdie maatskappye ingesluit.

Handelsmerke – Die koste om handelsmerke te ontwikkel en te vestig, word met die aangaan van sulke koste afgeskryf. Gevolglik word die waardes daarvan nie in die finansiële jaarstate aangetoon nie. Die koste van handelsmerke wat aangekoop is, word op die reguitlynmetode oor hul verwagte nuttige lewensduur afgeskryf.

Navorsings- en ontwikkelingskoste – Navorsingskoste word met die aangaan van sulke koste afgeskryf. Waar daar aan al die bate-erkenningsmaatstawwe voldoen word, word ontwikkelingskoste gekapitaliseer en oor die verwagte nuttige lewensduur van die produk afgeskryf. Ontwikkelingskoste wat voorheen as 'n uitgawe erken is, word nie in 'n daaropvolgende tydperk as 'n bate erken nie.

Handelsmerke en gekapitaliseerde ontwikkelingskoste met onbeperkte leeftye word nie geamortiseer nie.

(vi) Finansiële instrumente

Finansiële instrumente in die finansiële state geopenbaar sluit in kontant en kontantekwivalente, beleggings, afgeleide instrumente, debiteure en korttermynlenings, handels- en ander krediteure en lenings. Finansiële instrumente word aanvanklik teen billike waarde, transaksiekoste ingesluit, erken, wanneer die groep 'n party word by die kontraktuele terme van die instrumente. Die transaksiekoste verwant aan die verkryging van finansiële instrumente gehou teen billike waarde deur wins en verlies word in die inkomstestaat verantwoord. Ná aanvanklike erkenning word die instrumente soos volg verantwoord:

Lenings en debiteure – Lenings en debiteure is nie-afgeleide finansiële instrumente met vaste of bepaalbare paaiemente wat nie in 'n aktiewe mark gekwoteer is nie. Hierdie instrumente word teen geamortiseerde koste getoon deur van die effektiewe rentekoersmetode gebruik te maak.

Finansiële instrumente gehou tot vervaldatum – Instrumente met 'n vaste vervaldatum, waar die groep die bedoeling en vermoë het om dit tot die vervaldatum te hou, word geklassifiseer as finansiële instrumente gehou tot vervaldatum en teen geamortiseerde koste verantwoord deur gebruik te maak van die effektiewe rentekoersmetode.

Finansiële instrumente beskikbaar vir verkoop – Ander langtermyn finansiële instrumente word geklassifiseer as beskikbaar vir verkoop en teen billike waarde verantwoord. Ongerealiseerde winste en verliese wat voortspruit uit veranderinge in die billike waarde van finansiële instrumente beskikbaar vir verkoop, word in nie-verdeelbare reserwes verantwoord in die tydperk waarin dit ontstaan. Wanneer hierdie finansiële instrumente óf onterken word óf 'n waardedaling plaasvind, word die opgelope billike waarde aanpassings gerealiseer en in die inkomstestaat verantwoord.

Finansiële instrumente gehou teen billike waarde deur wins en verlies – Hierdie instrumente, wat bestaan uit finansiële instrumente gehou vir verhandeling en dié wat by hul ontstaan aangewys word as gehou teen billike waarde deur wins en verlies, word teen billike waarde verantwoord. Afgeleide instrumente word ook as gehou vir verhandeling geklassifiseer tensy dit as 'n skans aangewys is. Gerealiseerde en ongerealiseerde winste en verliese wat voortspruit uit veranderinge in die billike waarde van hierdie finansiële instrumente word in die inkomstestaat ingesluit in die tydperk waarin dit ontstaan.

Handelskrediteure en lenings – Handelskrediteure en lenings word aanvanklik teen billike waarde erken en daarna teen geamortiseerde koste gemeet deur van die effektiewe rentekoersmetode gebruik te maak.

Alle aankope en verkope van finansiële instrumente word op transaksiedatum verantwoord.

Finansiële bates (of gedeeltes daarvan) word onterken wanneer die groep sy regte, soos in die kontrak gespesifiseer, realiseer, die regte verval of die groep sy kontraktuele regte, wat die finansiële bate omvat, prysgee of beheer daaroor verloor. By die onterkenning van 'n finansiële bate word die verskil tussen die drabedrag van dié bate en die opbrengs ontvang, sowel as enige vorige aanpassings ten einde die billike waarde daarvan te weerspieël en teen ekwiteit verantwoord was, in die inkomstestaat verantwoord.

Finansiële laste (of gedeeltes daarvan) word onterken wanneer die groep onthef word van die verpligting gespesifiseer in die kontrak, die verpligting gekanselleer word, of dit verval. By die onterkenning van 'n finansiële las word die verskil tussen die drabedrag van dié las, ingesluit verwante ongeamortiseerde kostes sowel as enige bedrag daarvoor betaal, in die inkomstestaat verantwoord.

Die billike waarde van finansiële instrumente wat in 'n georganiseerde finansiële mark verhandel, word teen die toepaslike gekwoteerde pryse gemeet. Die billike waarde van finansiële instrumente wat nie in 'n georganiseerde finansiële mark verhandel nie, word bepaal deur gebruik te maak van 'n verskeidenheid van metodes en aannames gebaseer op markomstandighede en risiko wat op balansstaatdatum bestaan, ingesluit onafhanklike evaluerings en verdiskonteerde kontantvloeimetodes. Billike waarde verteenwoordig 'n beraming van moontlike waardes wat mag verskil van die waarde wat uiteindelik gerealiseer gaan word.

Daar is groepmaatskappye wat ook partye is by afgeleide finansiële instrumente wat die blootstelling aan finansiële risiko's verlaag. Hierdie instrumente bestaan hoofsaaklik uit termynkontrakte. Sekere groepmaatskappye pas verskansingsrekeningkunde toe. Winste en verliese wat voortspruit uit kontantvloeiskanse word direk in ekwiteit erken, terwyl winste en verliese wat voortspruit uit billikewaardeskanse in die inkomstestaat erken word in die tydperk waarin dit ontstaan. Groepmaatskappye wat nie verskansingsrekeningkunde toepas nie, erken veranderinge in die billike waarde van hierdie en ander afgeleide instrumente in die inkomstestaat in die tydperk waarin dit ontstaan.

Enige afgeleide instrumente ingesluit in finansiële instrumente word van die gasheerkontrak geskei wanneer hul ekonomiese eienskappe nie 'n noue verwantskap toon met dié van die gasheerkontrak nie en die gasheerkontrak nie teen billike waarde verantwoord word nie. Winste en verliese word in die inkomstestaat verantwoord.

Waar 'n wetlike huidig afdwingbare reg bestaan om erkende finansiële bates en laste teen mekaar te verreken, en daar die voorneme is om gelyktydig die las te vereffen en die bate te realiseer, of om op 'n netto grondslag te vereffen, word alle verwante finansiële uitwerkings teen mekaar verreken.

(vii) Nie-bedryfsbates gehou vir verkoop en staak van bedrywighede

Nie-bedryfsbates (of vervreemdingsgroepe) word geklassifiseer as gehou vir verkoop indien hul drawaardes hoofsaaklik deur 'n verkoopstransaksie, eerder as deur voortdurende verbruik, verhaal sal word. Hierdie bates (of vervreemdingsgroepe) word gemeet teen die laagste van óf drawaarde óf billike waarde minus verkoopskoste.

(viii) Voorraad

Voorraad word teen die laagste van kosprys of netto realiseerbare waarde getoon. Die grondslag waarvolgens koste, wat finansieringskoste uitsluit, bepaal word, is die eerste-in-eerste-uit-kostemetode. Netto realiseerbare waarde is die beraamde verkoopprys in die normale gang van besigheid, minus veranderlike verkoopskoste. Waar van toepassing, word voorsiening vir stadig bewegende en verouderde voorraad gemaak. Onvoltooide werk en klaarprodukte sluit direkte koste en 'n toepaslike deel van vervaardigingsbokoste in.

(ix) Belasting

Lopende belasting word voorsien deur gebruik te maak van heersende belastingkoerse gebaseer op toepaslike belastingwette.

Uitgestelde belasting word voorsien volgens die balansstaat-aanspreeklikheidsmetode en deur gebruik te maak van heersende belastingkoerse. Voorsiening word gemaak vir alle tydelike verskille tussen die belastingbasis van bates en laste en hulle drawaardes in die balansstaat. Geen uitgestelde belastingaanspreeklikheid word erken in daardie omstandighede waar die aanvanklike erkenning van 'n bate of las geen invloed het op rekeningkundige of belasbare inkomste nie. Geen uitgestelde belastingbates word erken nie tensy dit waarskynlik is dat voldoende belasbare inkomste beskikbaar sal wees in toekomstige tydperke waarteen dié bates aangewend kan word.

Sekondêre belasting op maatskappye word voorsien ten opsigte van dividendbetalings, netto van dividende ontvang of ontvangbaar, en word erken as 'n belastinguitgawe vir die jaar.

(x) Buitelandse valuta

Funksionele en verslagdoeningsgeldeenheid

Items wat by die finansiële state van elk van die groep se entiteite ingesluit is, word gemeet deur gebruik te maak van die geldeenheid van die primêre ekonomiese omgewing waarin die entiteit bedryf word, d.i. sy funksionele geldeenheid. Die Remgro groep se maatskappy- en gekonsolideerde funksionele en verslagdoeningsgeldeenheid is rand en alle bedrae, tensy anders aangetoon, word in miljoene getoon.

Transaksies en balanse

Transaksies in buitelandse geldeenhede word na die funksionele geldeenheid omgereken teen die wisselkoers wat op die transaksiedatum heers. Wisselkoerswinste en -verliese wat ontstaan uit die vereffening van sulke transaksies en die omrekening op jaareinde teen die dan heersende wisselkoerse van monetêre bates en laste wat gedenomineer is in buitelandse geldeenhede, word in die inkomstestaat erken, tensy dit in ekwiteit uitgestel word as kwalifiserende kontantvloeiskanse en kwalifiserende netto beleggingskanse. Wisselkoersverskille op nie-monetêre items word volgens die klassifikasie van die onderliggende items verantwoord. Wisselkoerswinste en -verliese op finansiële instrumente geklassifiseer as beskikbaar vir verkoop word in ekwiteit ingesluit, terwyl dié op finansiële instrumente gedra teen billike waarde deur wins en verlies as deel van die billike waarde wins of verlies verantwoord word.

Groepsentiteite

Die resultate en finansiële posisie van alle buitelandse bedrywighede (uitgesluit dié wat in hiperinflasionêre ekonomieë bedryf word) met 'n funksionele geldeenheid wat verskil van die groep se verslagdoeningsgeldeenheid, word soos volg na die verslagdoeningsgeldeenheid omgereken:

- Bates en laste word teen die sluitingskoers op die balansstaatdatum omgereken.
- Inkomste en uitgawes vir elke inkomstestaat word teen die gemiddelde wisselkoerse vir die jaar omgereken, tot dié mate dat die gemiddelde wisselkoerse die werklike koerse weerspieël.
- Alle voortspruitende wisselkoersverskille word direk in ekwiteit verantwoord.

Met konsolidasie word wisselkoersverskille, voortspruitend uit die omrekening van die netto belegging in buitelandse bedrywighede, en van lenings en ander geldeenheidinstrumente wat as skans van sulke beleggings aangewys is, direk na ekwiteit geneem. Met die vervreemding van buitelandse bedrywighede word die verwante wisselkoersverskille in die inkomstestaat erken as deel van die wins of verlies met die verkoop. Klandisiewaarde en billike waarde aanpassings voortspruitend uit die verkryging van buitelandse bedrywighede word as bates en laste van die buitelandse bedrywigheid hanteer en teen die sluitingskoers op balansstaatdatum omgereken.

(xi) **WAARDEDALING VAN BATES**

Klandisiewaarde en ontasbare bates met onbeperkte lewensduur

Hierdie bates word jaarliks oorweeg vir moontlike waardedalings. Ten einde te bepaal of 'n waardedaling daarop plaasgevind het, word klandisiewaarde toegedeel aan kontantgenererende eenhede. 'n Kontantgenererende eenheid is die laagste komponent van die besigheid wat in bestuurstate gemeet word en waarvan verwag word om kontantvloei te genereer wat grotendeels onafhanklik van 'n ander besigheidskomponent is. Waardedalingsverliese wat verband hou met klandisiewaarde word nie teruggeskryf nie. Enige waardedaling word in inkomste verantwoord.

Ander bates

Op elke balansstaatdatum oorweeg die groep of daar objektiewe bewyse van 'n waardedaling van ander bates bestaan.

- **Waardedaling – filiale, gesamentlike ondernemings en geassosieerdes**

  'n Waardedaling van 'n bate vind plaas wanneer die drabedrag groter is as die verwagte verhaalbare bedrag. Die verhaalbare bedrag is die hoogste van billike waarde minus verkoopskoste of die waarde in gebruik. Die drawaardes van filiale, gesamentlike ondernemings en geassosieerde maatskappye word jaarliks hersien en afgeskryf vir waardedalings waar nodig.

- **Beleggingseiendomme, eiendom, aanleg en toerusting en ontasbare bates met beperkte lewensduur**

  Waar geïdentifiseer word dat die verhaalbare bedrag van hierdie bates gedaal het benede die betrokke bates se drabedrag, word die drabedrag verminder ten einde die waardedaling te reflekteer. Sulke afskrywings word in die inkomstestaat verantwoord.

- **Finansiële instrumente getoon teen geamortiseerde koste**

  'n Waardedaling word erken en die finansiële bate se drabedrag word afgeskryf slegs indien daar objektiewe bewyse van 'n waardedaling bestaan en laasgenoemde die gevolg is van een of meer gebeure wat plaasgevind het na die aanvanklike erkenning van die bate ('n 'waardedalingsgebeurtenis') en die waardedalingsgebeurtenis 'n uitwerking het op die verwagte toekomstige kontantvloei van die finansiële bate, en betroubaar gemeet kan word.

  Indien daar objektiewe bewyse bestaan dat 'n waardedalingsverlies op lenings en debiteure óf beleggings gehou tot vervaldatum wat teen geamortiseerde koste verantwoord word, plaasgevind het, word die bedrag van die verlies gemeet as die verskil tussen die bate se drabedrag en die huidige waarde van die verwagte toekomstige kontantvloei verdiskonteer teen die finansiële bate se oorspronklike effektiewe rentekoers. Die drabedrag van die bate word verminder en die bedrag van die verlies word in die inkomstestaat verantwoord. In die geval van 'n belegging gehou tot vervaldatum of 'n lening met 'n veranderlike rentekoers, is die verdiskonteringskoers vir die meting van die waardedalingsverlies die huidige effektiewe rentekoers wat ingevolge die kontrak bepaal is. As 'n praktiese hulpmiddel, mag die groep waardedaling meet op die basis van 'n instrument se billike waarde deur van waarneembare markpryse gebruik te maak.

  Indien die bedrag van die waardedalingsverlies in 'n daaropvolgende tydperk afneem en die afname objektief aan 'n gebeurtenis gekoppel kan word wat plaasgevind het nadat die aanvanklike waardedaling erken is, soos 'n verbeterde kredietgradering, word die waardedalingsverlies wat voorheen erken is teruggeskryf en in die inkomstestaat verantwoord.

- **Finansiële bates getoon teen billike waarde**

  Indien enige objektiewe bewyse van 'n waardedaling bestaan vir finansiële bates beskikbaar vir verkoop, word die kumulatiewe verlies, gemeet as die verskil tussen die verkrygingskoste en huidige billike waarde minus enige waardedalingsverliese ten opsigte van die finansiële bate wat voorheen in wins en verlies verantwoord is, uit ekwiteit verwyder en in die inkomstestaat verantwoord.

Waardedalingsverliese op ekwiteitsinstrumente wat in die inkomstestaat verantwoord is, word nie later deur die inkomstestaat teruggeskryf nie, maar word in ekwiteit verantwoord.

(xii) Voorsienings

Voorsienings word erken wanneer 'n wetlike of konstruktiewe verpligting ontstaan as gevolg van gebeure in die verlede, dit waarskynlik is dat 'n uitvloei van hulpbronne wat ekonomiese voordele omvat vereis sal word om die verpligting te vereffen, en 'n betroubare beraming van die bedrag van die verpligting gemaak kan word.

Voorsienings word gemeet teen die huidige waarde van die uitgawes wat na verwagting benodig gaan word ten einde die verpligting af te los. Die huidige waarde word bereken deur gebruik te maak van 'n voorbelaste koers wat die huidige markaanslag van die tydwaarde van geld en die spesifieke risiko's wat met die verpligting verband hou in aanmerking neem. Die toename in die voorsiening as gevolg van tydsverloop word as rente-uitgawe erken.

(xiii) Werknemervoordele

Na-aftredevoordele

PENSIOENVERPLIGTINGE – Maatskappye in die groep verskaf omskrewevoordeel- en omskrewebydrae-na-aftredefondse vir hulle werknemers. Die planbates van dié fondse word in afsonderlike trustee-bestuurde fondse gehou. Die fondse word deur betalings van die werknemers en die groep befonds, gebaseer op aanbevelings deur onafhanklike, gekwalifiseerde aktuarisse.

Die rekeningkundige pensioenkoste van die omskrewevoordeel-fondse word bepaal deur gebruik te maak van die geprojekteerde kredieteenhedemetode. Die koste om pensioene te voorsien word in die inkomstestaat verreken deur die koste te versprei oor die dienstermyn van werknemers in ooreenstemming met advies van gekwalifiseerde aktuarisse. Die pensioenverpligting word bepaal volgens die huidige waarde van die geskatte toekomstige kontantuitvloeie deur gebruik te maak van rentekoerse van staatseffekte wat ongeveer dieselfde terme tot vervaldatum het as die verwante verpligting.

Verstrekediens-koste word onmiddellik afgeskryf, behalwe waar veranderinge in die pensioenplan die voorwaarde stel dat werknemers in diens bly vir 'n bepaalde vestigingstydperk, in welke geval die verstrekediens-koste op 'n reguitlyngrondslag oor die vestigingstydperk geamortiseer word.

Die netto surplus of tekort van die voordeelverpligting is die verskil tussen die huidige waarde van die befondsde verpligtinge en die billike waarde van die fondsbates. Indien die opgelope onerkende aktuariële winste en verliese aan die einde van die vorige verslagdoeningstydperk die grootste van 10% van die omskrewevoordeel-verpligting of -bate oorskry, word dié oorskot in toekomstige tydperke oor die verwagte gemiddelde oorblywende dienstermyne van die deelnemende werknemers verantwoord.

Die groep se bydrae tot die omskrewebydrae-pensioenfondse word verreken in die inkomstestaat in die jaar waarop dit betrekking het.

NA-AFTREDE MEDIESE VERPLIGTINGE – Die groep verskaf na-aftrede mediese voordele aan afgetrede werknemers. Die geregtigheid op na-aftrede mediese voordele is gebaseer op die vereiste dat die werknemers in diens bly tot aftrede en die voltooiing van 'n minimum diensperiode. Die geprojekteerde kredieteenhedemetode van waardasie word gebruik vir die berekening van die na-aftrede mediese verpligting.

Die verwagte koste van dié voordele word as uitgawe verantwoord en die verpligting oor die periode van diens geakkumuleer deur gebruik te maak van rekeningkundige metodologie wat ooreenstem met dié van omskrewevoordeel-pensioenfondse. Waardasies van dié verpligtinge word uitgevoer deur onafhanklike, gekwalifiseerde aktuarisse.

Ekwiteitsvergoedingsplanne

Die Remgro groep bedryf verskeie ekwiteitskikkende aandeelgebaseerde vergoedingsplanne. Alle aandeelaanbiedinge toegestaan na 7 November 2002 en wat nog nie teen 1 Januarie 2005 gevestig het nie, word as aandeelgebaseerde betalingstransaksies verantwoord. Die billike waarde van aandeelaanbiedinge word op die toekenningsdatum bepaal en as werknemersdienskoste oor die vestigingstydperk van die aanbod verantwoord, met 'n ooreenstemmende toename in ekwiteit, gebaseer op die groep se beraming van die aantal aandele wat uiteindelik sal vestig. Die billike waarde word bepaal deur van 'n binomiale model gebruik te maak. Die verwagte kontraklewe wat gebruik is in die model is aangepas volgens bestuur se beste beraming van die effek van nie-oordraagbaarheid, uitoefeningsbeperkinge en gedragsoorwegings.

Enige winste en verliese wat realiseer uit aandele gelewer aan die deelnemers van die Remgro Aandeleskema word direk in ekwiteit erken. Die opbrengs ontvang, na aftrekking van enige direk toeskryfbare transaksiekostes, word teen tesourie-aandele verreken wanneer die opsies uitgeoefen word.

Korttermynvoordele

Werknemers se geregtigheid op verlof word erken wanneer dit ophoop ten gunste van die betrokke werknemers. 'n Krediteur word geskep vir die beraamde aanspreeklikheid vir verlof as gevolg van dienste wat deur werknemers gelewer word tot op balansstaatdatum.

(xiv) Kontant en kontantekwivalente

Vir doeleindes van die kontantvloeistaat bestaan kontant en kontantekwivalente uit kontant voorhande, skatkiswissels, daggeld-deposito's by banke en beleggings in geldmarkinstrumente, netto van bankoortrekkings. Bankoortrekkings word in die balansstaat by korttermyn rentedraende lenings ingesluit.

(xv) Inkomste-erkenning

Inkomste uit die verkoop van produkte word verantwoord wanneer die wesentlike risiko's en voordele van eienaarskap na die koper oorgedra is. Inkomste uit dienste word verantwoord sodra die diens gelewer is. Verkope bestaan uit die billike waarde van die vergoeding ontvang of ontvangbaar vir die verkoop van goedere en dienste in die normale gang van die groep se bedrywighede en word netto van belasting op toegevoegde waarde, teruggestuurde goedere en afslag getoon.

Rente word op 'n tydsbasis verantwoord (met inagneming van die uitstaande kapitaal, die effektiewe koers en die tydperk), tensy invorderbaarheid twyfelagtig is. Dividende word verantwoord wanneer die reg om betaling te ontvang, gevestig word.

(xvi) Aandelekapitaal

Gewone aandele en B-gewone aandele van die maatskappy word as ekwiteit geklassifiseer. Koste wat direk aan die uitreiking van nuwe aandele toegeskryf kan word, word as 'n aftrekking teen die opbrengs in ekwiteit verantwoord.

Aandele in die maatskappy wat deur groepmaatskappye gehou word asook aandele wat deur Die Remgro Aandeletrust gehou word, word as tesourie-aandele geklassifiseer en teen kosprys getoon. Hierdie aandele word as 'n aftrekking teen die uitgereikte aantal aandele hanteer en in berekening gebring by die bepaling van die geweegde gemiddelde aantal aandele. Die kosprys van die aandele word teen die groep se ekwiteit verreken.

(xvii) Onderskeiding tussen korttermyn/langtermyn

Items word as korttermyn geklassifiseer indien daar verwag word dat dit gerealiseer, verhandel, verbruik of afgelos sal word binne twaalf maande na die balansstaatdatum, óf indien die groep nie 'n onvoorwaardelike reg het om aflossing uit te stel tot ten minste twaalf maande na die balansstaatdatum nie.

(xviii) Nuwe rekeningkundige standpunte en interpretasies

Bestuur het alle nuwe rekeningkundige standpunte, interpretasies en wysigings aan IFRS wat reeds op 31 Maart 2008 uitgereik is maar nog nie op dié datum van krag geword het nie, oorweeg. Die standpunte wat op die groep van toepassing is, maar nie vroeg geïmplementeer is nie, is die volgende:

- **IFRS 8: Operasionele Segmente**
  (effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2009)
  IFRS 8 vervang IAS 14: Segmentverslagdoening. Die standpunt herdefinieer "operasionele segment" en skryf verskeie openbaarmakingsvereistes voor. Hierdie standpunt beïnvloed slegs openbaarmaking en sal geen uitwerking op die groep se resultate hê nie.

- **IFRIC 12: Dienskonsessie-ooreenkomste**
  (effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2008)
  In sekere lande het regerings kontraktuele diensooreenkomste bekend gestel ten einde deelname vanuit die privaat sektor vir die ontwikkeling, finansiering, bedryf en onderhoud van infrastruktuur, aan te moedig. Die interpretasie spesifiseer die toepaslike rekeningkundige hantering vir die uiteenlopende aspekte wat ontstaan vanuit hierdie reëlings. Die groep is nie 'n party by sulke reëlings nie en die interpretasie is dus nie van toepassing nie.

- **IFRIC 13: Kliënt-lojaliteitsprogramme**
  (effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Julie 2008)
  Hierdie interpretasie skryf die rekeningkundige hantering voor vir wanneer entiteite kliënte aanmoedig om hul goedere en dienste aan te koop, bv. deur die toekenning van krediete of sogenaamde "punte" waar die kliënt sulke krediete vir "gratis" of verdiskonteerde goedere en dienste mag gebruik.

  Entiteite moet toegekende krediete as 'n afsonderlik-identifiseerbare komponent van die verkoopstransaksie waarin dit toegeken word, verantwoord. Die billike waarde van die teenprestasie ontvang of ontvangbaar vir die aanvanklike verkoopstransaksie moet geallokeer word tussen die toegekende krediete en die ander komponente van die verkoopstransaksie. Die teenprestasie wat aan die toegekende krediete geallokeer word, moet waardeer word met verwysing na hul billike waarde, dit is die bedrag waarvoor die toegekende krediete afsonderlik verkoop kan word.

- **IFRIC 14: Die beperking op 'n Omskrewe-voordeelbate, minimum befondsingsvereistes en hul interaksie**
  (effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2008)
  Hierdie interpretasie skryf voor wanneer terugbetalings of verlagings in toekomstige bydraes as "beskikbaar" ingevolge IAS 19 beskou mag word, hoe minimum befondsingsvereistes die beskikbaarheid van verlagings in toekomstige bydraes mag beïnvloed en wanneer minimum befondsingsvereistes tot 'n verpligting aanleiding mag gee.

  'n Entiteit moet die beskikbaarheid van 'n terugbetaling of 'n verlaging in toekomstige bydraes aan die hand van die reëls van die fonds en statutêre bepalings vasstel. 'n Reg tot 'n terugbetaling is slegs beskikbaar wanneer die entiteit 'n onvoorwaardelike reg, wat nie mag afhang van 'n onsekere toekomstige gebeurtenis wat nie onder die entiteit se beheer is nie, daartoe het.

  Die interpretasie vereis ook dat minimum befondsingsvereistes in ag geneem word wanneer die bedrag van die beskikbare voordeel bepaal word.

  Entiteite moet 'n verpligting erken in soverre die bydraes wat aan die plan betaal word nie beskikbaar sal wees as 'n verlaging in toekomstige bydraes of as terugbetaling nie. Minimum befondsingsvereistes moet ook in ag geneem word.

- **Gewysigde IFRS 3: Besigheidsamevoegings**
  (effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Julie 2009)
  Die gewysigde standpunt vestig beginsels vir die erkenning en meting van identifiseerbare bates verkry, laste aanvaar en enige nie-beherende belange wat in 'n entiteit verkry word. Enige klassifikasie of aanwysing gemaak in die erkenning van hierdie items moet ingevolge kontraktuele terme, ekonomiese omstandighede, die verkryger se operasionele en rekeningkundige beleid en ander faktore, wat op die verkrygingsdatum bestaan, gedoen word.

  Elke identifiseerbare bate en las word gemeet teen sy billike waarde op die verkrygingsdatum. Enige nie-beherende belang in 'n verkreë entiteit word gemeet teen billike waarde of teen die nie-beherende belang se proporsionele gedeelte van die verkreë entiteit se netto identifiseerbare bates.

  Die standpunt verskaf beperkte uitsonderings tot hierdie erkennings- en metingsbeginsels.

- **Gewysigde IAS 23: Leenkoste**
  (effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2009)
  Die gewysigde IAS 23 verwyder die opsie om rente wat verband hou met bates, wat noodwendig 'n aansienlike tyd neem om gereed te maak vir hul voorgenome gebruik of verkoop, as 'n uitgawe te erken.

- **Gewysigde IAS 27: Gekonsolideerde en Afsonderlike Finansiële State**
  (effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Julie 2009)
  Die standpunt spesifiseer in watter omstandighede 'n entiteit die finansiële state van 'n ander entiteit (synde 'n filiaal) moet konsolideer, die rekeningkundige verantwoording van veranderinge in die eienaarsvlakke in 'n filiaal, die verantwoording van verlies van beheer van 'n filiaal en die inligting wat 'n entiteit moet openbaar om gebruikers van finansiële state in staat te stel om die aard van die verhouding tussen die entiteit en sy filiale te evalueer.

  Die standpunt vereis verder dat nie-beherende belange in die gekonsolideerde balansstaat binne ekwiteit, afsonderlik van dié van die eienaars van die houermaatskappy, geopenbaar word. Totale omvattende inkomste moet toegedeel word aan beide die eienaars van die houermaatskappy en die nie-beherende belange, selfs indien dit veroorsaak dat die nie-beherende belang 'n negatiewe balans het.

  Veranderinge in die houermaatskappy se ekwiteitsbelang in 'n filiaal wat nie tot gevolg het dat beheer verloor word nie, word binne ekwiteit verantwoord.

  Wanneer 'n entiteit beheer oor 'n filiaal verloor, onterken hy die bates en laste en verbandhoudende ekwiteitskomponente van die voormalige filiaal. Enige wins of verlies word in die inkomstestaat verantwoord. Enige belegging wat in die voormalige filiaal behou word, word teen die billike waarde op die dag waarop beheer verloor is, verantwoord.

- **Wysiging aan IFRS 2: Aandeelgebaseerde Betaling (Vestigingsvoorwaardes en kansellasies)**
  (effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2009)
  Die wysiging bevestig dat vestigingsvoorwaardes slegs diens- en prestasievoorwaardes is. Ander eienskappe van aandeelgebaseerde betaling is nie vestigingsvoorwaardes nie. Die wysiging spesifiseer ook dat alle kansellasies, hetsy deur die entiteit of deur enige ander party, onderworpe is aan dieselfde rekeningkundige hantering.

- **Wysiging aan IAS 1 (gewysigde): Aanbieding van Finansiële State**
  (effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2009)
  Die gewysigde IAS 1 vereis dat die inligting in finansiële state saamgestel word gebaseer op gemene kenmerke en dat 'n staat van omvattende inkomste opgestel word. Die titels van sommige finansiële state is verander om hul funksie duideliker te omskryf maar die gebruik daarvan is nie voorskriftelik vir finansiële state nie.

- **Wysiging aan IAS 14: Segmentverslagdoening**
  (effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2009)
  Weens die wysigings aan IAS 1 het IAS 14 gevolglike veranderinge ondergaan. Die veranderinge aan IAS 14 word van krag wanneer die standpunt deur IFRS 8 vervang word.

- **Wysiging aan IAS 32: Finansiële Instrumente: Aanbieding en IAS 1: Aanbieding van Finansiële State (Verkoopbare Finansiële Instrumente en Verpligtinge wat op Likwidasie ontstaan)**
  (effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2009)
  IAS 1 en IAS 32 is gewysig deur te vereis dat sekere verkoopbare finansiële instrumente en sommige finansiële instrumente wat 'n verpligting op die entiteit plaas om 'n pro rata deel van sy netto bates slegs op likwidasie aan 'n ander party te lewer, as ekwiteit geklassifiseer en openbaar word.

- **IASB se eerste jaarlikse verbeteringsprojek**
  Die IASB het sy eerste jaarlikse verbeteringsprojek afgehandel en verskeie rekeningkundige standpunte is gewysig. Hierdie wysigings word, tensy anders vermeld in die oorgangsbepalings, effektief vir tydperke wat 'n aanvang neem op of na 1 Januarie 2009.

Die toepassing van bogenoemde standpunte, interpretasies en wysigings aan IFRS in toekomstige finansiële verslagdoeningstydperke sal na verwagting nie 'n wesentlike uitwerking op die groep se finansiële resultate, finansiële posisie en kontantvloei hê nie.

BALANSSTATE

OP 31 MAART 2008

R miljoen	Aantekeninge	GEKONSOLIDEERD 2008	GEKONSOLIDEERD 2007	DIE MAATSKAPPY 2008	DIE MAATSKAPPY 2007
BATES					
Nie-bedryfsbates					
Eiendom, aanleg en toerusting	2	2 568	2 441	–	–
Biologiese landboubates	3	67	91	–	–
Beleggingseiendomme	4	33	32	–	–
Klandisiewaarde en handelsmerke	5	408	413	–	–
Beleggings – Geassosieerde maatskappye	6	43 175	33 033	–	–
– Gesamentlike ondernemings	7	64	8	–	–
– Ander	8	8 551	6 245	–	–
Aftreevoordele	9	10	10	–	–
Lenings		2	2	–	–
Uitgestelde belasting	10	4	124	–	–
		54 882	42 399	–	–
Bedryfsbates		6 945	7 460	2 313	2 372
Voorraad	11	953	754	–	–
Biologiese landboubates	3	369	269	–	–
Debiteure en korttermynlenings	12	1 385	1 214	2 313	2 372
Afgeleide instrumente	13	19	16	–	–
Belasting		80	14	–	–
Bates gehou vir verkoop	14	205	189	–	–
Kontant en kontantekwivalente	15	3 934	5 004	–	–
Totale bates		61 827	49 859	2 313	2 372
EKWITEIT EN LASTE					
Aandelekapitaal	16	8	8	8	8
Aandelepremie	16	37	–	37	–
Reserwes	17	58 697	47 161	2 255	2 353
Tesourie-aandele	16	(1 515)	(1 497)	–	–
Aandeelhouersekwiteit		57 227	45 672	2 300	2 361
Minderheidsbelang		648	755		
Totale ekwiteit		57 875	46 427	2 300	2 361
Nie-bedryfslaste		1 872	1 580	–	–
Aftreevoordele	9	229	214	–	–
Langtermynlenings	18	189	161	–	–
Uitgestelde belasting	10	1 454	1 205	–	–
Bedryfslaste		2 080	1 852	13	11
Handels- en ander krediteure	19	1 826	1 440	13	11
Korttermynlenings	20	190	233	–	–
Voorsienings	21	48	48	–	–
Afgeleide instrumente	13	3	27	–	–
Belasting		13	104	–	–
Totale ekwiteit en laste		61 827	49 859	2 313	2 372

INKOMSTESTATE

VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 MAART 2008

R miljoen	Aantekeninge	GEKONSOLIDEERD 2008	2007	DIE MAATSKAPPY 2008	2007
Verkope		9 447	7 872		
Voorraaduitgawes		(5 415)	(4 781)		
Personeelkoste	22	(1 621)	(1 302)		
Waardevermindering	25	(251)	(223)		
Ander netto bedryfsuitgawes	25	(1 109)	(550)	(3)	(2)
Handelswins/(-verlies)		1 051	1 016	(3)	(2)
Dividende ontvang	27	274	156	2 138	3 358
Rente ontvang	25	296	332		
Finansieringskoste		(43)	(28)		
Negatiewe klandisiewaarde		–	44		
Netto waardedaling van beleggings, bates en klandisiewaarde		19	–		
Wins met die verkoop en herstrukturering van beleggings	25	1 665	7		
Gekonsolideerde wins voor belasting		3 262	1 527	2 135	3 356
Belasting	10	(419)	(403)		
Gekonsolideerde wins na belasting		2 843	1 124	2 135	3 356
Belang in na-belaste wins van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings	28	7 210	6 003		
Netto wins vir die jaar		10 053	7 127	2 135	3 356
Toeskryfbaar aan:					
Ekwiteithouers		9 893	6 942	2 135	3 356
Minderheidsbelang		160	185		
		10 053	7 127	2 135	3 356

VERDIENSTE PER AANDEEL		Sent	Sent
– Basies	1	2 095.7	1 464.2
– Verwater		2 048.9	1 418.5

GEASSOSIEERDE MAATSKAPPYE EN GESAMENTLIKE ONDERNEMINGS	R miljoen	R miljoen
Belang in na-belaste wins van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings		
Wins voor inagneming van waardedalings, nie-herhalende en kapitale items	10 023	8 515
Netto waardedaling van beleggings, bates en klandisiewaarde	(28)	(12)
Wins met die verkoop van beleggings	372	256
Herstruktureringskoste	(259)	(297)
Ander nie-herhalende en kapitale items	32	8
Wins voor belasting en minderheidsbelang	10 140	8 470
Belasting	(2 390)	(2 033)
Minderheidsbelang	(540)	(434)
	7 210	6 003

STATE VAN VERANDERINGE IN EKWITEIT

VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 MAART 2008

GEKONSOLIDEERD

R miljoen	Toeskryfbaar aan ekwiteithouers van die maatskappy								
	Uitgereikte kapitaal	Ekwiteits-reserwes	Ander nie-verdeelbare reserwes	Billike waarde reserwes	Behoue verdienste	Tesourie-aandele	Aandeel-houers-ekwiteit	Minder-heids-belang	Totale ekwiteit
2008									
Saldo's op 1 April	8	20 155	1 931	5 003	20 072	(1 497)	45 672	755	46 427
Totale inkomste verantwoord		1 685	370	1 962	10 200		14 217	160	14 377
Wisselkoersaanpassings		1 685	370		307		2 362		2 362
Netto billike waarde aanpassings vir die jaar				1 962			1 962		1 962
Netto inkomste direk in ekwiteit verantwoord		1 685	370	1 962	307		4 324		4 324
Netto wins vir die jaar					9 893		9 893	160	10 053
Dividende betaal					(2 178)		(2 178)	(74)	(2 252)
Verhoging van belang in filiaalmaatskappy			(391)				(391)	(269)	(660)
Kapitaal deur minderhede geïnvesteer								58	58
Oordragte tussen reserwes en ander bewegings		(446)	(303)	12	775		38	15	53
Veranderinge in reserwes van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings		(154)	(11)				(165)		(165)
Oordrag van behoue inkomste van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings		4 100	(25)		(4 075)		–		–
Netto aankoop van aandele deur Die Remgro Aandeletrust						(18)	(18)		(18)
Langtermyn aandele-aansporingskemareserwe			15				15	3	18
Aandele uitgereik	37						37		37
Saldo's op 31 Maart	45	25 340	1 586	6 977	24 794	(1 515)	57 227	648	57 875
2007									
Saldo's op 1 April	8	14 026	997	3 160	19 715	(412)	37 494	596	38 090
Totale inkomste verantwoord		3 594	910	1 843	7 476		13 823	185	14 008
Wisselkoersaanpassings		3 594	907		534		5 035		5 035
Netto billike waarde aanpassings vir die jaar			3	1 843			1 846		1 846
Netto inkomste direk in ekwiteit verantwoord		3 594	910	1 843	534		6 881		6 881
Netto wins vir die jaar					6 942		6 942	185	7 127
Dividende betaal					(3 748)		(3 748)	(65)	(3 813)
Kapitaal deur minderhede geïnvesteer								30	30
Oordragte tussen reserwes en ander bewegings		(7)	17		(5)		5	6	11
Veranderinge in reserwes van geassosieerde maatskappye		(824)					(824)		(824)
Oordrag van behoue inkomste van geassosieerde maatskappye		3 366			(3 366)		–		–
Aandele deur volfiliaal teruggekoop (tesourie-aandele)						(1 031)	(1 031)		(1 031)
Netto aankoop van aandele deur Die Remgro Aandeletrust						(54)	(54)		(54)
Langtermyn aandele-aansporingskemareserwe			7				7	3	10
Saldo's op 31 Maart	8	20 155	1 931	5 003	20 072	(1 497)	45 672	755	46 427

DIE MAATSKAPPY

R miljoen	2008	2007
Saldo's op 1 April	2 361	2 787
Uitgereikte kapitaal	8	8
Behoue verdienste	2 353	2 779
Aandele uitgereik	37	–
Netto wins vir die jaar	2 135	3 356
Dividende betaal	(2 233)	(3 782)
Saldo's op 31 Maart	2 300	2 361

KONTANTVLOEISTATE

VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 MAART 2008

R miljoen	Aantekeninge	GEKONSOLIDEERD 2008	2007	DIE MAATSKAPPY 2008	2007
Kontantvloei – bedryfsaktiwiteite					
Handelswins/(-verlies)		1 051	1 016	(3)	(2)
Aansuiwerings	29.1	482	820	–	–
Gekonsolideerde wins/(verlies) voor bedryfskapitaal-veranderings		1 533	1 836	(3)	(2)
Bedryfskapitaalveranderings	29.2	(301)	(170)	5	2
Kontant uit bedrywighede voortgebring/(benut)		1 232	1 666	2	–
Kontantvloei voortgebring uit beleggingsopbrengste		3 844	3 068	2 138	3 358
Rente ontvang		296	332	–	–
Dividende ontvang	29.3	3 548	2 736	2 138	3 358
Finansieringskoste		(43)	(28)	–	–
Belasting betaal	29.4	(497)	(676)	–	–
Kontant beskikbaar uit bedryfsaktiwiteite		4 536	4 030	2 140	3 358
Dividende betaal	29.5	(2 252)	(3 813)	(2 233)	(3 782)
Kontantinvloei/(-uitvloei) uit bedryfsaktiwiteite		2 284	217	(93)	(424)
Kontantvloei – beleggingsaktiwiteite					
Netto beleggings om bedrywighede te handhaaf		198	(109)	–	–
Vervanging van eiendom, aanleg en toerusting		(100)	(124)	–	–
Opbrengs met verkoop van eiendom, aanleg en toerusting en ander bates		298	15	–	–
Beleggings om bedrywighede uit te brei		(3 889)	(673)	–	–
Toevoegings tot – eiendom, aanleg en toerusting en ander bates		(405)	(410)	–	–
– beleggings en lenings		(2 820)	(249)	–	–
– filiale		(660)	–	–	–
Besigheid aangekoop		(4)	(14)	–	–
Opbrengs met verkoop van beleggings en lenings		274	260	–	–
Aankope van tesourie-aandele		(21)	(1 203)	–	–
Netto kontant voortgebring/(benut) voor finansieringsaktiwiteite		(1 154)	(1 508)	(93)	(424)
Kontantvloei – finansieringsaktiwiteite		84	70	93	424
Aandele uitgereik		37	–	37	–
(Toename)/afname in lenings		(15)	40	56	424
Uitreik van nuwe aandele deur filiaalmaatskappye		30	12	–	–
Kapitaal deur minderhede van filiaalmaatskappy bygedra		32	18	–	–
Netto afname in kontant en kontantekwivalente		(1 070)	(1 438)	–	–
Kontant en kontantekwivalente aan die begin van die jaar		4 901	6 339	–	–
Kontant en kontantekwivalente aan die einde van die jaar		3 831	4 901	–	–
Kontant en kontantekwivalente – per balansstaat		3 934	5 004		
Oortrokke bankrekening		(103)	(103)		

1. VERDIENSTE

	2008		2007	
	Bruto R miljoen	Netto R miljoen	Bruto R miljoen	Netto R miljoen
Wesensverdienste rekonsiliasie				
Netto wins vir die jaar toeskryfbaar aan ekwiteithouers		9 893		6 942
Plus/(minus):				
– Negatiewe klandisiewaarde	–	–	(44)	(44)
– Netto waardedaling van beleggings, bates en klandisiewaarde	(15)	(8)	–	–
– Wins met die verkoop en herstrukturering van beleggings	(1 665)	(1 627)	(7)	(7)
– Netto (oorskot)/verlies met verkoop van eiendom, aanleg en toerusting	(114)	(138)	–	–
– Nie-wesensverdienste items ingesluit by geëkwiteerde verdienste van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings	(122)	(129)	14	1
Wesensverdienste		7 991		6 892
Nie-herhalende gedeelte van SEB-koste teruggetel		37		–
Wesensverdienste – Nie-herhalende gedeelte van SEB-koste uitgesluit		8 028		6 892

	2008	2007
Verdienste per aandeel	Sent	Sent
Wesensverdienste per aandeel		
– Basies	1 692.8	1 453.6
– Verwater	1 649.0	1 409.2
Wesensverdienste per aandeel – Nie-herhalende gedeelte van SEB-koste uitgesluit		
– Basies	1 700.7	1 453.6
– Verwater	1 656.8	1 409.2
Verdienste per aandeel		
– Basies	2 095.7	1 464.2
– Verwater	2 048.9	1 418.5

Verdienste per aandeel
In die bepaling van verdienste per aandeel en wesensverdienste per aandeel is die geweegde aantal uitgereikte aandele, naamlik 472 052 993 (2007: 474 123 689), in berekening gebring na aftrekking van tesourie-aandele asook aandele deur Die Remgro Aandeletrust en sekere geassosieerde maatskappye gehou.

Verwaterde verdienste per aandeel
In die berekening van verwaterde verdienste per aandeel en verwaterde wesensverdienste per aandeel is die geweegde aantal uitgereikte aandele aangepas vir die geagte verwateringseffek van die aandele deur deelnemers van die Remgro Aandeleskema aanvaar, maar nog nie gelewer nie.

Omdat die skema-aandele as tesourie-aandele verantwoord moet word, sal die lewering daarvan aan deelnemers geag word 'n uitgifte van aandele te wees. Aangesien die markwaarde (billike waarde) van die aandele op die datum van lewering sal verskil van die aanbodwaarde, sal die aantal aandele wat daardie verskil verteenwoordig, geag word 'n uitgifte van gewone aandele sonder teenprestasie te wees. Hierdie toegerekende aandele bedra 1 908 925 (2007: 1 672 153) en is bygetel by die geweegde aantal uitgereikte aandele ten einde die verwateringseffek te bereken.

Sommige filiaal- en geassosieerde maatskappye het soortgelyke bestuursaansporingskemas sowel as ander instrumente wat in die toekoms tot 'n verwatering van dié maatskappye se verdienste aanleiding kan gee. Ten einde Remgro se verwaterde verdienste per aandeel te bereken is R175 miljoen (2007: R187 miljoen) en R182 miljoen (2007: R193 miljoen) teen onderskeidelik wesensverdienste en verdienste verreken ten einde die potensiële verwateringseffek te verantwoord.

2. EIENDOM, AANLEG EN TOERUSTING

	Grond en geboue R miljoen	*Masjinerie en toerusting* R miljoen	*Voertuie* R miljoen	*Kantoor-toerusting* R miljoen	*Totaal* R miljoen
Drawaarde op 1 April 2006	874	1 211	219	13	2 317
Kosprys	1 267	2 311	376	39	3 993
Opgelope waardevermindering	(393)	(1 100)	(157)	(26)	(1 676)
Toevoegings	102	300	78	22	502
Vervreemdings	(5)	(4)	(6)	–	(15)
Waardevermindering	(27)	(167)	(26)	(3)	(223)
Oordrag na bates gehou vir verkoop	(123)	(17)	–	–	(140)
Ander	(30)	30	–	–	–
Drawaarde op 31 Maart 2007	791	1 353	265	32	2 441
Kosprys	1 199	2 581	429	47	4 256
Opgelope waardevermindering	(408)	(1 228)	(164)	(15)	(1 815)
Toevoegings	**225**	**187**	**49**	**3**	**464**
Vervreemdings	**(5)**	**(2)**	**(6)**	**(1)**	**(14)**
Waardevermindering	**(30)**	**(188)**	**(31)**	**(2)**	**(251)**
Besighede verkry	**–**	**1**	**–**	**–**	**1**
Oordrag na bates gehou vir verkoop	**(40)**	**(19)**	**(12)**	**–**	**(71)**
Ander	**(45)**	**40**	**2**	**1**	**(2)**
Drawaarde op 31 Maart 2008	**896**	**1 372**	**267**	**33**	**2 568**
Kosprys	**1 320**	**2 740**	**421**	**51**	**4 532**
Opgelope waardevermindering	**(424)**	**(1 368)**	**(154)**	**(18)**	**(1 964)**

	2008 %	2007 %
Waardeverminderingskoerse is soos volg:		
Geboue	**0 – 50**	0 – 50
Masjinerie en toerusting	**3⅓ – 100**	3⅓ – 100
Voertuie	**4 – 33⅓**	4 – 33⅓
Kantoortoerusting	**5 – 33⅓**	5 – 33⅓

Bates met 'n boekwaarde van R3 miljoen (2007: R1 miljoen) dien as sekuriteit vir verpligtinge onder verbandlenings, bruikhuur- en afbetalingskredietooreenkomste.

Die registers met volledige besonderhede van grond en geboue is vir insae deur lede of hul gevolmagtigdes beskikbaar by die geregistreerde kantore van die maatskappye aan wie die eiendomme behoort.

3. BIOLOGIESE LANDBOUBATES

Ingesluit by nie-bedryfsbates:

Rekonsiliasie van drawaarde aan die begin en einde van die jaar	*Suikerriet-wortels* R miljoen	*Suikerriet-plante* R miljoen	*Ander* R miljoen	2008 R miljoen	*Suikerriet-wortels* R miljoen	*Suikerriet-plante* R miljoen	*Ander* R miljoen	2007 R miljoen
Saldo's op 1 April	55	22	14	91	47	34	14	95
Billike waarde aanpassing	14	27	1	42	22	(4)	–	18
Oordrag na bates gehou vir verkoop	(28)	(16)	–	(44)	(14)	(8)	–	(22)
Ander	(14)	(8)	–	(22)	–	–	–	–
Saldo's op 31 Maart	27	25	15	67	55	22	14	91

Die hoeveelhede op 31 Maart is soos volg:	2008	2007
Suikerrietwortels (ha)	3 654	5 024
Suikerrietplante (ha)	3 654	5 024
Ander (ha)	1 787	1 393

Ingesluit by bedryfsbates:

Rekonsiliasie van drawaarde aan die begin en einde van die jaar	*Teelhoenders en eiers* R miljoen	*Braaikuikens* R miljoen	2008 R miljoen	*Teelhoenders en eiers* R miljoen	*Braaikuikens* R miljoen	2007 R miljoen
Saldo's op 1 April	160	109	269	143	99	242
Toevoegings	576	2 810	3 386	418	2 115	2 533
Afname deur oeste	(526)	(2 775)	(3 301)	(403)	(2 114)	(2 517)
Billike waarde aanpassing	3	12	15	2	9	11
Saldo's op 31 Maart	213	156	369	160	109	269

4. BELEGGINGSEIENDOMME

	2008			2007		
	Kosprys R miljoen	*Opgelope waarde-vermindering* R miljoen	*Netto waarde* R miljoen	*Kosprys* R miljoen	*Opgelope waarde-vermindering* R miljoen	*Netto waarde* R miljoen
Grond	3	–	3	3	–	3
Geboue	30	–	30	29	–	29
	33	–	33	32	–	32

Rekonsiliasie van drawaarde aan die begin en einde van die jaar	*Grond* R miljoen	*Geboue* R miljoen	2008 R miljoen	*Grond* R miljoen	*Geboue* R miljoen	2007 R miljoen
Saldo's op 1 April	3	29	32	3	28	31
Toevoegings	–	1	1	–	1	1
Saldo's op 31 Maart	3	30	33	3	29	32

Die Suid-Afrikaanse beleggingseiendomme is gedurende die 2008 finansiële jaar deur 'n onafhanklike, gekwalifiseerde waardeerder volgens markinligting gewaardeer. Buitelandse beleggingseiendomme is gedurende die 2006-jaar waardeer deur 'n onafhanklike, gekwalifiseerde waardeerder. Die billike waarde van die beleggingseiendomme, BTW uitgesluit, is R345 miljoen (2007: R318 miljoen).

Geen waardevermindering is op beleggingseiendomme voorsien nie aangesien al die bates beduidende reswaardes het. Die oorblywende nuttige leeftyd van die bates word op 50 jaar beraam.

Die registers met volledige besonderhede van beleggingseiendomme is vir insae deur lede of hul gevolmagtigdes beskikbaar by die geregistreerde kantore van die maatskappye aan wie die eiendomme behoort.

5. KLANDISIEWAARDE EN HANDELSMERKE

	2008 Kosprys of waardasie R miljoen	2008 Opgelope waardedaling/ amortisasie R miljoen	2008 Netto waarde R miljoen	2007 Kosprys of waardasie R miljoen	2007 Opgelope waardedaling/ amortisasie R miljoen	2007 Netto waarde R miljoen
Klandisiewaarde	345	–	345	342	–	342
Handelsmerke en ander	154	91	63	146	75	71
	499	91	408	488	75	413

	2008 %	2007 %
Amortisasiekoerse is soos volg:		
Handelsmerke en ander	5 – 100	5 – 100

Rekonsiliasie van drawaarde aan die begin en einde van die jaar	Klandisie-waarde R miljoen	Handelsmerke en ander R miljoen	2008 R miljoen	Klandisie-waarde R miljoen	Handelsmerke en ander R miljoen	2007 R miljoen
Saldo's op 1 April	342	71	413	316	36	352
Toevoegings	–	–	–	19	37	56
Amortisasie	–	(12)	(12)	–	(14)	(14)
Besighede verkry	2	–	2	7	2	9
Ander	1	4	5	–	10	10
Saldo's op 31 Maart	345	63	408	342	71	413

Klandisiewaarde word jaarliks vir enige moontlike waardedalings getoets, en vir dié doel word dit toegedeel aan die onderskeie kontantgenererende eenhede soos hieronder aangedui.

	Rainbow Chicken Beperk en sy filiale	Tsb Sugar Holdings (Edms) Beperk en sy filiale	Wispeco Holdings Beperk en sy filiale	2008 Totaal
Klandisiewaarde toegedeel (R miljoen)	291	38	16	345
Basis gebruik vir bepaling van waarde van kontantgenererende eenhede	Waarde in gebruik	Waarde in gebruik	Waarde in gebruik	

R287 miljoen van die klandisiewaarde wat betrekking het op Rainbow Chicken en sy filiale hou verband met die verkryging van Vector Logistics (Edms) Beperk in 2005. In die bepaling van die waarde in gebruik van die kontantgenererende eenheid waaraan die klandisiewaarde toegedeel is, is die volgende aannames gemaak:

Diskontokoers	18.80%
Groeikoers	5.0%
Tydperk	5 jaar

Sensitiwiteitsanalise van die aannames gebruik in die toets vir waardedaling van klandisiewaarde:

Aanname	Beweging	Waardedaling
Diskontokoers	+5%	Nul
Groeikoers	–5%	Nul

Gedurende die jaar onder oorsig het geen waardedaling van klandisiewaarde plaasgevind nie.

6. BELEGGINGS – GEASSOSIEERDE MAATSKAPPYE

(Bylae B & C)

	2008			2007		
	Genoteer R miljoen	*Ongenoteer* R miljoen	*Totaal* R miljoen	*Genoteer* R miljoen	*Ongenoteer* R miljoen	*Totaal* R miljoen
Aandele – teen kosprys	9 182	6 930	16 112	6 720	4 289	11 009
Ekwiteitsaansuiwering	7 483	19 538	27 021	4 758	17 077	21 835
Drawaarde	16 665	26 468	43 133	11 478	21 366	32 844
Langtermynlenings	–	42	42	–	189	189
	16 665	26 510	43 175	11 478	21 555	33 033
Markwaardes van genoteerde beleggings	22 147		22 147	28 871		28 871
Direkteurswaardasies van ongenoteerde beleggings		82 286	82 286		62 969	62 969
Markwaardes en direkteurswaardasies	22 147	82 286	104 433	28 871	62 969	91 840
Oorskot van markwaardes en direkteurswaardasies bo drawaarde van beleggings:						
– toeskryfbaar aan ekwiteithouers			61 258			58 807
– toeskryfbaar aan minderheid			–			–
			61 258			58 807

'n Wesentlike gedeelte, naamlik R72 010 miljoen (2007: R55 283 miljoen), van die direkteurswaardasies van ongenoteerde beleggings hierbo is gebaseer op die beurspryse van onderliggende genoteerde aandele wat deur die betrokke ongenoteerde beleggings gehou word.

Rekonsiliasie van drawaarde aan die begin en einde van die jaar	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Drawaarde op 1 April	33 033	26 098
Wisselkoersverskille met omrekening van drawaarde aan die begin van die jaar na jaareindkoers	2 003	4 292
Inkomste van geassosieerde maatskappye behou	4 100	3 366
Belang in netto toedeelbare wins van geassosieerde maatskappye	7 230	6 003
Dividende ontvang van geassosieerde maatskappye	(3 297)	(2 748)
Wisselkoersverskille met omrekening tussen gemiddelde koers na jaareindkoerse	167	111
Geëkwiteerde bewegings op reserwes	(154)	(824)
Lenings terugbetaal	(147)	(165)
Vervreemdings/kapitaalverminderings	(236)	(85)
Beleggings gemaak	3 411	201
Herstrukturering van belang in Unilever	1 167	–
Beleggings herklassifiseer as geassosieerde maatskappye	–	106
Ander	(2)	44
Drawaarde op 31 Maart	43 175	33 033

		2008 R miljoen	2007 R miljoen
7.	**BELEGGINGS – GESAMENTLIKE ONDERNEMINGS** (Bylaag B)		
	Ongenoteerde aandele – teen kosprys	97	–
	Ekwiteitsaansuiwering	(34)	–
	Drawaarde	63	–
	Langtermynlenings	1	8
		64	8
	Direkteurswaardasies van ongenoteerde beleggings	64	8
	Oorskot van direkteurswaardasies bo drawaarde van beleggings:		
	– toeskryfbaar aan ekwiteithouers	–	–
	– toeskryfbaar aan minderheid	–	–
		–	–

Rekonsiliasie van drawaarde aan die begin en einde van die jaar

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Drawaarde op 1 April	8	1
Wisselkoersverskille met omrekening van drawaarde aan die begin van die jaar na jaareindkoers	10	–
Verliese van gesamentlike ondernemings erken	(25)	–
Belang in netto toedeelbare verliese van gesamentlike ondernemings	(20)	–
Wisselkoersverskille met omrekening tussen gemiddelde koers na jaareindkoerse	(5)	–
Geëkwiteerde bewegings op reserwes	(11)	–
Lenings aangegaan/(terugbetaal)	(7)	7
Beleggings gemaak	89	–
Drawaarde op 31 Maart	64	8

Die groep se belang in die resultate, bates en laste van gesamentlike ondernemings is soos volg:

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Wins/(verlies)	(20)	–
Verkope	71	8
Bates	124	6
Laste	66	5

Die groep se belang in kapitaalverpligtinge van gesamentlike ondernemings beloop R11 miljoen (2007: RNul miljoen).

8. BELEGGINGS – ANDER

(Bylaag B)

	2008 Genoteer R miljoen	2008 Ongenoteer R miljoen	2008 Totaal R miljoen	2007 Genoteer R miljoen	2007 Ongenoteer R miljoen	2007 Totaal R miljoen
Gekonsolideerd						
Beleggings – ander						
Aandele – beskikbaar vir verkoop	8 483	68	8 551	6 229	16	6 245
Markwaardes van genoteerde beleggings	8 483		8 483	6 229		6 229
Direkteurswaardasies van ongenoteerde beleggings		68	68		16	16
Markwaardes en direkteurswaardasies	8 483	68	8 551	6 229	16	6 245

Rekonsiliasie van drawaarde van beleggings beskikbaar vir verkoop aan die begin en einde van die jaar	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Saldo's op 1 April	6 245	4 136
Billike waarde aanpassings vir die jaar	2 258	2 169
Beleggings gemaak	48	48
Vervreemdings	–	(2)
Belegging geherklassifiseer as geassosieerde maatskappy	–	(106)
Saldo's op 31 Maart	8 551	6 245

9. AFTREEVOORDELE

	2008	2007
Balansstaatbates		
Aftreevoordele	10	10
Balansstaatverpligtinge		
Aftreevoordele	(91)	(85)
Na-aftrede mediese voordele	(138)	(129)
	(229)	(214)
Inkomstestaat		
Aftreevoordele*	2	(95)
Na-aftrede mediese voordele	10	11
Uitgawe/(inkomste)	12	(84)

** Verwys na aantekening 22 op bladsy 93.*

9. AFTREEVOORDELE *(vervolg)*

9.1 Aftreevoordele

Van die maatskappy se filiale het verskeie omskrewevoordeel-pensioenfondse, omskrewebydrae-pensioenfondse en omskrewebydrae-voorsorgfondse wat onafhanklik van die finansies van die groep privaat geadministreer word. Al die fondse word deur die Wet op Pensioenfondse, 1956 (soos gewysig), beheer. Alle besoldigde werknemers is verplig om lidmaatskap van een van die fondse te aanvaar.

Die omskrewevoordeel-pensioenfondse word elke derde jaar vir statutêre doeleindes deur onafhanklike aktuarisse volgens die metode vir geprojekteerde kredieteenhede waardeer. Die jongste aktuariële waardasies van hierdie fondse is tussen 31 Maart 2005 en 31 Maart 2008 gedoen.

	Balansstaat					Inkomstestaat
	Billike waarde van fondsbates R miljoen	*Huidige waarde van befondsde verpligtinge* R miljoen	*Onerkende aktuariële (winste)/ verliese* R miljoen	*Pensioen-fonds-surplus-beperking* R miljoen	*Bedrag in balansstaat erken* R miljoen	*Ingesluit in personeelkoste* R miljoen
Saldo's op 1 April 2006	722	(633)	(16)	(142)	(69)	
Huidige dienskoste	–	(4)	–	–	(4)	4
Rente	–	(40)	–	–	(40)	40
Verwagte opbrengs op bates	53	–	–	–	53	(53)
Surplus-beperking benutting	–	–	–	108	108	(108)
Amortisasie van aktuariële (winste)/verliese	–	–	(22)	–	(22)	22
Bydraes	7	–	–	–	7	–
Oordrag van bates	(88)	–	–	–	(88)	–
Wisselkoersverskille	114	(132)	(2)	–	(20)	–
Voordeelbetalings	(31)	31	–	–	–	–
Aktuariële bewegings: fondsverpligting	–	11	(11)	–	–	–
Aktuariële bewegings: fondsbates	(6)	–	6	–	–	–
Saldo's op 31 Maart 2007	771	(767)	(45)	(34)	(75)	(95)
Huidige dienskoste	–	(3)	–	–	(3)	3
Rente	–	(44)	–	–	(44)	44
Verwagte opbrengs op bates	52	–	–	–	52	(52)
Surplus-beperking benutting	–	–	71	(79)	(8)	8
Amortisasie van aktuariële (winste)/verliese	–	–	1	–	1	(1)
Bydraes	8	–	–	–	8	–
Wisselkoersverskille	64	(80)	4	–	(12)	–
Voordeelbetalings	(83)	83	–	–	–	–
Aktuariële bewegings: fondsverpligting	–	(34)	34	–	–	–
Aktuariële bewegings: fondsbates	63	–	(63)	–	–	–
Saldo's op 31 Maart 2008	875	(845)	2	(113)	(81)	2

Die pensioenfondssurplus word nie as 'n bate in die balansstaat erken nie aangesien die surplusverdelingsproses kragtens die Pensioenfondswet gewing nog nie afgehandel is nie.

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
9. AFTREEVOORDELE *(vervolg)*		
9.1 Aftreevoordele *(vervolg)*		
Bedrag van fondsbates verteenwoordig deur belegging in entiteit se eie finansiële instrumente	**20**	14
Werklike opbrengs op fondsbates	**115**	47
Aansuiwering vir ondervinding op fondsbates	**–**	5
Aansuiwering vir ondervinding op befondsde verpligtinge	**(21)**	17
Verwagte bydraes tot aftreefondse vir die jaar geëindig 31 Maart 2009: R8 miljoen		

	Aantal	Aantal
Aantal lede	**444**	445

Samestelling van fondsbates	%	%
Kontant	**6.81**	6.69
Ekwiteit	**22.48**	20.62
Effekte	**1.67**	2.73
Eiendom	**1.39**	0.70
Internasionaal	**67.65**	69.26
	100.00	100.00

Belangrikste aktuariële aannames op balansstaatdatum		
Diskontokoers	**6.50 – 9.62**	5.40 – 9.95
Verwagte opbrengskoerse op fondsbates*	**6.43 – 10.25**	6.48 – 9.95
Toekomstige salarisverhogings	**6.25 – 7.25**	5.75 – 7.04
Toekomstige pensioenverhogings	**3.50 – 6.25**	2.90 – 4.75
Inflasiekoers	**6.25**	4.75

* *Die verwagte opbrengs op fondsbates is bepaal met verwysing na die verwagte langtermynopbrengste op ekwiteit, kontant en effekte.*

Fondsgeskiedenis van die huidige en vorige 2 jaar	2008 R miljoen	2007 R miljoen	2006 R miljoen
Billike waarde van fondsbates	**875**	771	722
Huidige waarde van befondsde verpligtinge	**(845)**	(767)	(633)
Surplus/(tekort)	**30**	4	89

9. AFTREEVOORDELE *(vervolg)*

9.2 Na-aftrede mediese voordele

	Balansstaat				Inkomstestaat
	Billike waarde van fondsbates R miljoen	*Huidige waarde van befondsde verpligtinge* R miljoen	*Onerkende aktuariële (winste)/ verliese* R miljoen	*Bedrag in balansstaat erken* R miljoen	*Ingesluit in personeelkoste* R miljoen
Saldo's op 1 April 2006	16	(121)	(11)	(116)	
Huidige dienskoste	–	(3)	–	(3)	3
Rente	–	(10)	–	(10)	10
Verwagte opbrengs op bates	2	–	–	2	(2)
Verpligting aanvaar	5	(6)	(2)	(3)	–
Amortisasie van aktuariële (winste)/verliese	–	(1)	1	–	–
Voordeelbetalings	–	1	–	1	–
Aktuariële bewegings	12	(6)	(6)	–	–
Saldo's op 31 Maart 2007	35	(146)	(18)	(129)	11
Huidige dienskoste	–	(3)	–	(3)	3
Rente	–	(11)	–	(11)	11
Verwagte opbrengs op bates	3	–	–	3	(3)
Amortisasie van aktuariële (winste)/verliese	–	–	1	1	(1)
Voordeelbetalings	–	1	–	1	–
Aktuariële bewegings	(1)	6	(5)	–	–
Saldo's op 31 Maart 2008	37	(153)	(22)	(138)	10

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Bedrag van fondsbates verteenwoordig deur belegging in entiteit se eie finansiële instrumente	2	2
Werklike opbrengs op fondsbates	2	14
Aansuiwering vir ondervinding op fondsbates	–	14
Aansuiwering vir ondervinding op befondsde verpligtinge	–	4
Verwagte bydraes tot aftreefondse vir die jaar geëindig 31 Maart 2009: R8 miljoen		

	Aantal	Aantal
Aantal lede	987	1 050

Fondsgeskiedenis van die huidige en vorige 2 jaar	2008 R miljoen	2007 R miljoen	2006 R miljoen
Billike waarde van fondsbates	37	35	16
Huidige waarde van befondsde verpligtinge	(153)	(146)	(121)
Surplus/(tekort)	(116)	(111)	(105)

Samestelling van fondsbates	2008 %	2007 %
Kontant	3.00	3.00
Ekwiteit	92.00	92.00
Effekte	5.00	5.00
	100.00	100.00

	2008 %	2007 %
9. AFTREEVOORDELE *(vervolg)*		
9.2 Na-aftrede mediese voordele *(vervolg)*		
Belangrikste aktuariële aannames op die balansstaatdatum		
Diskontokoers	8.75 – 9.00	7.50 – 7.75
Verwagte opbrengskoerse op fondsbates*	9.75	8.75
Jaarlikse verhoging in gesondheidsorgkoste	5.50 – 7.50	4.75 – 6.75

** Die verwagte opbrengs op fondsbates is bepaal met verwysing na die verwagte langtermynopbrengste op ekwiteit, kontant en effekte.*

	2008 Toename R miljoen	2008 Afname R miljoen
Die effek van 'n 1%-beweging in bogenoemde verwagte jaarlikse verhoging in gesondheidsorgkoste is soos volg:		
Na-aftrede mediese verpligting	2	2
Huidige dienskoste en rente op verpligting	17	16

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
10. BELASTING		
10.1 Uitgestelde belasting		
Uitgestelde belastingaanspreeklikheid	1 454	1 205
Eiendom, aanleg en toerusting	334	378
Ontasbare bates	13	16
Voorraad	109	84
Voorsienings	(68)	(44)
Biologiese landboubates	26	34
Beleggings (direk in ekwiteit verantwoord)	1 027	738
Belastingverliese	(38)	–
Toekomstige kapitaalwins belasbaar	35	–
Ander	16	(1)
Uitgestelde belastingbate	(4)	(124)
Eiendom, aanleg en toerusting	(2)	(44)
Voorsienings	(2)	(20)
Belastingverliese	–	(49)
Ander	–	(11)
Netto uitgestelde belasting	1 450	1 081
Die beweging tussen begin- en eindsaldo van uitgestelde belasting kan soos volg ontleed word:		
Begin van die jaar	1 081	700
Koersverandering	(25)	–
Soos per inkomstestaat	79	43
Direk in ekwiteit	315	338
	1 450	1 081

Geen uitgestelde belasting word voorsien op tydelike verskille wat verband hou met beleggings in filiaalmaatskappye en gesamentlike ondernemings nie, aangesien Remgro die dividendbeleid van dié maatskappye beheer en gevolglik ook die omkeer van die tydelike verskille beheer.

Uitgestelde belasting op kapitaaldistribusies ontvang vanaf 1 Oktober 2001 tot 30 September 2007 word teen 14.0% voorsien weens die promulgasie van terugwerkende belastingwetgewing.

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
10. BELASTING *(vervolg)*		
10.2 Belastingverliese		
Beraamde belastingverliese wat beskikbaar is vir verrekening teen toekomstige belasbare inkomste	189	245
Aangewend om uitgestelde belastingbate te skep	(135)	(168)
	54	77
10.3 Sekondêre belasting op maatskappye (SBM)		
Die SBM-krediete op 31 Maart, wat teen toekomstige dividendbetalings aangewend kan word, bedra		
– Die maatskappy	76	172
– Filiaalmaatskappye	2 970	1 356
Onbenutte SBM-krediete	3 046	1 528

'n Buitelandse volfiliaalmaatskappy van Remgro beskik oor reserwes wat tot verdere SBM-krediete van R1 621 miljoen (2007: R1 538 miljoen) aanleiding sal gee wanneer dit as dividende aan sy Suid-Afrikaanse houermaatskappy verklaar word.

Remgro se geskiedenis van dividende ontvang teenoor gewone dividende betaal dui daarop dat sy SBM-krediete oor tyd toeneem. Dit is dus onwaarskynlik dat Remgro se SBM-krediete in die afsienbare toekoms teen gewone dividende betaal aangewend sal word, en geen uitgestelde belastingbate is dus geskep vir dié maatskappy se onbenutte SBM-krediete nie.

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
10.4 Belasting in inkomstestaat		
Lopend	313	339
– huidige jaar – Suid-Afrikaanse normale belasting	290	332
– Belasting op kapitaalwins	17	–
– Buitelandse belasting	8	8
	315	340
– vorige jaar – Suid-Afrikaanse normale belasting	(2)	(1)
Sekondêre belasting op maatskappye – lopend	27	21
Uitgestel – huidige jaar	56	60
– vorige jaar	1	(17)
– koersverandering	(13)	–
– belasting op kapitaalwins	35	–
	419	403

10.5 Rekonsiliasie van effektiewe belastingkoers van die maatskappy en sy filiale met standaardkoers	%	%
Effektiewe belastingkoers	12.9	26.4
Verlaging/(verhoging) in standaardkoers as gevolg van:		
Vrygestelde dividendinkomste	2.3	3.0
Nie-belasbare kapitaalwinste	13.5	–
Ander nie-belasbare inkomste	3.6	0.4
Buitelandse belasting	(1.7)	(0.5)
Belasting ten opsigte van vorige jare	–	1.1
Koersverandering	0.4	–
Toekomstige kapitaalwins betaalbaar	(1.2)	–
Sekondêre belasting op maatskappye	(0.8)	(1.4)
Standaardkoers	29.0	29.0

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
11. VOORRAAD		
Grondstowwe	333	272
Klaarprodukte	549	430
Onvoltooide werk	12	6
Verbruiksgoedere	59	46
	953	754

12. DEBITEURE EN KORTTERMYNLENINGS

	DIE MAATSKAPPY 2008 R miljoen	2007 R miljoen	GEKONSOLIDEERD 2008 R miljoen	2007 R miljoen
Handelsdebiteure (bruto)	3	6	1 184	919
Min: Voorsiening vir waardedalings	–	–	(44)	(49)
Handelsdebiteure (netto)	3	6	1 140	870
Dividende ontvangbaar	–	–	–	168
Vooruitbetalings en ander	–	–	245	176
Lenings – Filiaalmaatskappye	2 310	2 366	–	–
	2 313	2 372	1 385	1 214

Debiteure met 'n drawaarde van R32 miljoen (2007: R42 miljoen) het sekuriteit aan die groep verskaf. Lenings aan filiaalmaatskappye is onversekerd, dra geen rente nie en is op aanvraag terugbetaalbaar.

Bewegings op die voorsiening vir waardedalings van handelsdebiteure is soos volg:

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Saldo's op 1 April	49	38
Voorsiening vir waardedalings op debiteure	8	19
Debiteure gedurende die jaar as oninbaar afgeskryf	(3)	(3)
Ongebruikte bedrae teruggeskryf	(11)	(7)
Ander	1	2
Saldo's op 31 Maart	44	49

Gedurende die jaar is slegte skulde van R11 miljoen (2007: R9 miljoen) afgeskryf. Die ander klasse bates binne debiteure en korttermynlenings bevat geen bates waarop waardedalings gemaak is nie. Vir verdere inligting verwys na aantekening 31.

13. AFGELEIDE INSTRUMENTE

Die volgende wesentlike afgeleide instrumente het bestaan op 31 Maart:

Bates	2008 *Valuta-waarde* miljoen	*Vooruit-waarde* R miljoen	*Billike waarde* R miljoen	2007 *Valuta-waarde* miljoen	*Vooruit-waarde* R miljoen	*Billike waarde* R miljoen
Buitelandse valutakontrakte						
Koop: VSA-dollar	11.7	95.0	8.8	1.3	8.7	2.6
Ander	2.0	26.2	2.5	–	–	–
Verkoop: VSA-dollar	–	–	–	20.5	154.4	3.1
			11.3			5.7
Ander afgeleide instrumente						
Suikertermynkontrakte			0.3			9.7
Mielie-opsiekontrakte			–			0.3
Valuta-opsiekontrakte			7.0			–
			7.3			10.0
			18.6			15.7

13. AFGELEIDE INSTRUMENTE *(vervolg)*

Die volgende wesentlike afgeleide instrumente het bestaan op 31 Maart:

		2008			2007	
Laste	***Valuta-waarde* miljoen**	***Vooruit-waarde* R miljoen**	***Billike waarde* R miljoen**	*Valuta-waarde* miljoen	*Vooruit-waarde* R miljoen	*Billike waarde* R miljoen
Buitelandse valutakontrakte						
Koop: Euro	**1.0**	**11.6**	**1.1**	–	–	–
VSA-dollar	**0.1**	**1.3**	**0.1**	–	–	–
Ander	**–**	**–**	**–**	0.1	0.8	–
Verkoop: VSA-dollar	**5.3**	**42.6**	**0.8**	3.7	27.7	0.4
			2.0			0.4
Ander afgeleide instrumente						
Suikertermynkontrakte			**–**			9.3
Mielie-opsiekontrakte			**–**			16.9
Soja-opsiekontrakte			**1.3**			–
			1.3			26.2
			3.3			26.6

	2008 R miljoen	2007 R miljoen

14. BATES GEKLASSIFISEER AS GEHOU VIR VERKOOP

Tsb Sugar het op 31 Januarie 2007 'n ooreenkoms vir die verkoop van sekere bates ingevolge 'n grondhervormingstransaksie aangegaan. Die effektiewe datum van die Tenbosch-transaksie was 1 April 2007. Die tweede fase van die grondhervormingstransaksie is tans in proses en gevolglik is die bates wat ingevolge dié ooreenkoms verkoop gaan word geklassifiseer as gehou vir verkoop en waardeer in terme van die vereistes van IFRS 5.

Besonderhede van die bates geklassifiseer as gehou vir verkoop is soos volg:

Bates	**2008 R miljoen**	2007 R miljoen
Eiendom, aanleg en toerusting	**71**	140
Biologiese landboubates	**44**	22
Voorraad	**1**	1
Debiteure	**–**	24
Verskeie ander netto bates	**89**	2
	205	189

15. KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Kontant by die kern	**3 273**	4 357
Ander bedryfsfiliale	**661**	647
	3 934	5 004

Die kontant word in die volgende valuta gehou (in rand):

	2008	2007
Suid-Afrikaanse rand	**1 201**	1 867
Britse pond	**2 733**	3 137
	3 934	5 004

Op jaareinde het kontant en kontantekwivalente rente verdien teen effektiewe rentekoerse wat wissel tussen 10.85% en 10.95% (2007: 8.50% en 9.06%) per jaar by plaaslike finansiële instellings en tussen 5.20% en 5.45% (2007: 5.33% en 5.35%) per jaar in die buiteland.

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
15. KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE *(vervolg)*		
Kontant en kontantekwivalente word deur die volgende verteenwoordig:		
Verenigde Koninkryk skatkiswissels	**2 557**	–
Lopende rekeninge en geldmarkinstrumente	**1 376**	5 003
Kontant	**1**	1
	3 934	5 004
Op jaareinde is die groep se kontant soos volg belê by finansiële instellings met die volgende Moodies-kredietgradering:		
Aaa	**2 648**	–
Aa1	**100**	1 427
Aa2	**–**	2 095
Aa3	**98**	–
A1	**–**	300
A2	**–**	363
Baa1	**1 087**	818
Kontant op hande	**1**	1
	3 934	5 004

16. AANDELEKAPITAAL EN AANDELEPREMIE

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Aandelekapitaal		
Gemagtig		
512 493 650 gewone aandele van 1 sent elk	**5.1**	5.1
40 506 352 B-gewone aandele van 10 sent elk	**4.1**	4.1
	9.2	9.2
Uitgereik		
449 003 606 (2007: 448 802 207) gewone aandele van 1 sent elk	**4.5**	4.5
35 506 352 (2007: 35 506 352) B-gewone aandele van 10 sent elk	**3.5**	3.5
	8.0	8.0

	Aantal aandele	Aantal aandele
Beweging van die gewone aandele van 1 sent elk vir die jaar:		
Totale aantal aandele uitgereik op 1 April	**448 802 207**	448 802 207
Aandele uitgereik	**201 399**	–
Totale aantal aandele uitgereik op 31 Maart*	**449 003 606**	448 802 207

** Sluit in tesourie-aandele deur volfiliaalmaatskappye gehou.*

Aandelepremie	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Beweging van die aandelepremierekening vir die jaar:		
Saldo op 1 April	**–**	–
Aandele uitgereik	**37**	–
Saldo op 31 Maart	**37**	–

16. AANDELEKAPITAAL EN AANDELEPREMIE *(vervolg)*

Elke gewone aandeel dra een stem.
Elke B-gewone aandeel dra tien stemme.

Aantal aandele deur 'n volfiliaal in tesourie gehou en aandele deur Die Remgro Aandeletrust gehou (gewone aandele van 1 sent elk): 11 972 555 (2007: 11 948 372).

Tydens die algemene vergadering van 22 Augustus 2007 is die onuitgereikte aandele, bestaande uit 63 691 443 gewone aandele van 1 sent elk en 5 000 000 B-gewone aandele van 10 sent elk soos op 31 Maart 2007, onder die beheer van die direksie geplaas as 'n algemene magtiging kragtens artikel 221(2) van die Maatskappywet, (Nr. 61 van 1973), soos gewysig ("Maatskappywet"), onderhewig aan die bepalings van die Maatskappywet en die Reëls en Vereistes van die JSE tot en met die volgende algemene jaarvergadering van die maatskappy vir toewysing en uitreiking aan sodanige persone as wat hulle goeddink, met dien verstande dat 26 000 000 gewone aandele en 5 000 000 B-gewone aandele in die gemagtigde aandelekapitaal van die maatskappy gereserveer word vir doeleindes van die Remgro Aandeleskema kragtens 'n gewone besluit wat op 21 September 2000 deur aandeelhouers geneem is.

Besonderhede met betrekking tot die aandeleskema en die huidige jaar se aanbiedinge word in aantekening 24 en die verslag van die raad van direkteure verstrek.

17. RESERWES

17.1 Samestelling van reserwes

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Die maatskappy:		
Behoue verdienste	2 255	2 353
Filiaalmaatskappye en gesamentlike ondernemings	31 102	24 653
Nie-verdeelbare reserwes:		
Billike waarde reserwe	6 977	5 003
Ander nie-verdeelbare reserwes	1 586	1 931
Behoue verdienste	22 539	17 719
Geassosieerde maatskappye:		
Ekwiteitsreserwes	25 340	20 155
	58 697	47 161
Statutêre nie-verdeelbare reserwes ingesluit by	518	464
Ander nie-verdeelbare reserwes	11	11
Ekwiteitsreserwes	507	453

17.2 By die onderskeie reserwes hierbo is daar reserwes ingesluit wat ontstaan uit omrekening van buitelandse valuta

	Nie-verdeelbare reserwes R miljoen	*Ekwiteits-reserwes* R miljoen	*Behoue verdienste* R miljoen	2008 Totaal R miljoen	2007 Totaal R miljoen
Saldo's op 1 April	802	2 713	366	3 881	(1 154)
Wisselkoersaanpassings gedurende die jaar	370	1 685	307	2 362	5 035
Oordrag van ekwiteitsaansuiwering	(5)	167	(162)	–	–
Saldo's op 31 Maart	1 167	4 565	511	6 243	3 881

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
18. LANGTERMYNLENINGS		
Rentedraende lenings		
Versekerde langtermynlenings dra rente teen effektiewe rentekoerse tussen 9.37% en 15% (2007: 9.5% en 11%) per jaar en is terugbetaalbaar oor 'n tydperk wat wissel van drie tot tien jaar	202	197
Hierdie verpligtinge is verseker deur bates met 'n boekwaarde van R48 miljoen (2007: R68 miljoen).		
Netto aanspreeklikhede ingevolge verskeie gekapitaliseerde bruikhure en afbetalingskredietooreenkomste, betaalbaar in maandelikse, kwartaallikse en jaarlikse paaiemente teen wisselende rentekoerse per jaar bedra	3	1
Hierdie verpligtinge is verseker deur voertuie, aanleg, masjinerie en toerusting met 'n boekwaarde van R3 miljoen (2007: R1 miljoen).		
Verskeie onversekerde lenings met wisselende termyne en rentekoerse	3	–
	208	198
Paaiemente betaalbaar eersvolgende jaar oorgedra na korttermyn rentedraende lenings	(19)	(37)
	189	161
Betaalbaar – twee tot vyf jaar	180	129
Betaalbaar daarna	9	32
	189	161
19. HANDELS- EN ANDER KREDITEURE		
Handelskrediteure	1 182	968
Opgelope uitgawes	644	472
	1 826	1 440
20. KORTTERMYNLENINGS		
Rentedraende lenings		
Gedeelte van langtermyn rentedraende lenings betaalbaar eersvolgende jaar	19	37
Oortrokke bankrekeninge	103	103
	122	140
Rentevrye lenings met geen vaste terugbetalingsvoorwaardes nie	68	93
	190	233

21. VOORSIENINGS

	*Regsgedinge** R miljoen	*Ander*** R miljoen	2008 R miljoen	*Regsgedinge** R miljoen	*Ander*** R miljoen	2007 R miljoen
Saldo's op 1 April	40	8	48	30	11	41
Addisionele voorsienings	4	1	5	13	1	14
Ongebruikte bedrae	–	–	–	–	(4)	(4)
Ander	–	(1)	(1)	–	–	–
	44	8	52	43	8	51
Voorsienings gebruik gedurende die jaar	(1)	(3)	(4)	(3)	–	(3)
Saldo's op 31 Maart	43	5	48	40	8	48

* *Regsgedinge is aanhangig gemaak teen sekere filiaalmaatskappye. Die uitkoms en tydsberekening hiervan is onseker.*
** *Verskeie kleiner voorsienings.*

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
22. PERSONEELKOSTE		
Salarisse en lone	**1 452**	1 250
Aandeelgebaseerde betalings	**23**	20
Aftreevoordele	**1**	1
Pensioenkoste – vaste bydrae	**87**	79
Pensioenkoste – vaste voordeel	**2**	(95)
Ander na-aftredevoordele	**10**	11
Ander	**46**	36
	1 621	1 302

23. DIREKTEURSVERGOEDING

	2008			2007		
	***Uit-voerend* R'000**	***Nie-uitvoerend* R'000**	**Totaal R'000**	*Uit-voerend* R'000	*Nie-uitvoerend* R'000	Totaal R'000
Uitvoerende direkteure						
Fooie	**750**		**750**	615		615
Salarisse	**11 919**		**11 919**	11 472		11 472
Aftreefondsbydraes	**2 690**		**2 690**	2 411		2 411
Ander voordele	**1 212**		**1 212**	1 238		1 238
Subtotaal	**16 571**		**16 571**	15 736		15 736
Nie-uitvoerende direkteure						
Onafhanklik		**1 175**	**1 175**		801	801
Nie-onafhanklik		**4 429**	**4 429**		4 217	4 217
Totaal	**16 571**	**5 604**	**22 175**	15 736	5 018	20 754
Waardetoename – Remgro Aandeleskema*	**–**	**–**	**–**	5 607	–	5 607

* *Verwys na aantekening 24.1 op bladsy 95.*

	2008			2007		
	***Fooie* R'000**	***Salarisse en ander* R'000**	**Totaal R'000**	*Fooie* R'000	*Salarisse en ander* R'000	Totaal R'000
Betaal deur:						
Die maatskappy	**1 325**		**1 325**	801		801
Bestuursmaatskappy	**–**	**–**	**–**	492	8 735	9 227
Filiaalmaatskappy	**1 200**	**19 650**	**20 850**	553	10 173	10 726
	2 525	**19 650**	**22 175**	1 846	18 908	20 754

23. DIREKTEURSVERGOEDING *(vervolg)*

	2008					2007				
	Fooie R'000	*Salarisse* R'000	*Aftree-fonds* R'000	*Ander voordele*[8] R'000	Totaal R'000	*Fooie* R'000	*Salarisse* R'000	*Aftree-fonds* R'000	*Ander voordele*[8] R'000	Totaal R'000
Uitvoerend										
W E Bührmann	150	1 578	341	221	2 290	123	1 272	276	219	1 890
D M Falck	150	2 027	436	319	2 932	123	1 884	403	316	2 726
J A Preller (mev)	150	910	210	221	1 491	123	864	196	219	1 402
M H Visser[1]	150	6 075	1 410	269	7 904	123	6 224	1 268	265	7 880
T van Wyk	150	1 329	293	182	1 954	123	1 228	268	219	1 838
Subtotaal	750	11 919	2 690	1 212	16 571	615	11 472	2 411	1 238	15 736
Nie-uitvoerend (onafhanklik)										
G D de Jager[2]	225				225	160				160
P K Harris	175				175	147				147
M M Morobe[3]	150				150	–				–
J F Mouton[4]	–				–	99				99
D Prins	250				250	198				198
M Ramos (mej)[5]	150				150	–				–
F Robertson	225				225	197				197
Subtotaal	1 175				1 175	801				801
Nie-uitvoerend (nie-onafhanklik)										
P E Beyers	150	514	131	102	897	123	645	155	100	1 023
J W Dreyer	150	1 395	306	102	1 953	123	1 328	287	100	1 838
E de la H Hertzog	150	1 000	204	75	1 429	123	916	183	73	1 295
J Malherbe[6]	150	–	–	–	150	61	–	–	–	61
J P Rupert[7]	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Subtotaal	600	2 909	641	279	4 429	430	2 889	625	273	4 217
Totaal	2 525	14 828	3 331	1 491	22 175	1 846	14 361	3 036	1 511	20 754

1. *Mnr M H Visser verdien addisioneel tot bostaande, direkteursgelde van GBP75 000 (2007: GBP75 000) per jaar by British American Tobacco Plc, 'n geassosieerde maatskappy.*
2. *Mnr G D de Jager is lid van die oudit-en-risikokomitee sowel as die vergoedings-en-nominasiekomitee. Gedurende die 2007 finansiële jaar het hy slegs vir ses maande op dié komitees gedien.*
3. *Mnr M M Morobe is op 18 Junie 2007 as onafhanklike nie-uitvoerende direkteur aangestel.*
4. *Mnr J F Mouton het op 11 Oktober 2006 as onafhanklike nie-uitvoerende direkteur uitgetree. Hy was vir ses maande lid van die oudit-en-risikokomitee sowel as die vergoedings-en-nominasiekomitee.*
5. *Mej M Ramos is op 26 Maart 2007 as onafhanklike nie-uitvoerende direkteur aangestel.*
6. *Mnr J Malherbe is op 11 Oktober 2006 as nie-uitvoerende direkteur aangestel.*
7. *Mnr J P Rupert ontvang sedert 30 September 2005 geen vergoeding nie.*
8. *Voordele sluit in mediesefonds-bydraes en motorvoordele.*

24. AANDEELGEBASEERDE BETALINGS

24.1 Remgro Aandeleskema

Aandeelgebaseerde betalings ten opsigte van die Remgro Aandeleskema (die "skema") wat in die finansiële state verantwoord is, bestaan uit gewone aandele in Remgro Beperk aan deelnemers aangebied ingevolge dié skema. Die aanbiedinge is geldig vir een jaar vanaf die datum van aanbod. Die skema is 'n uitgestelde aankoopskema en betaling geskied in drie gelyke jaarlikse paaiemente waarvan die eerste eers drie jaar na aanboddatum betaalbaar word. Deelnemers het geen regte tot lewering, stemming of gewone dividende op aandele voordat betaling geskied nie. Deelnemers kan kies om op 'n later datum te betaal met die gevolglike uitstel van regte. Betaling ten opsigte van aanbiedinge voor 26 November 2004 moet egter voor die verstryking van tien jaar geskied, terwyl aanbiedinge ná die datum voor die verstryking van sewe jaar moet geskied.

Die waardasie van die skema is gedoen met behulp van 'n aktuariële model. Hierdie model is deur 'n onafhanklike derde party ontwikkel uit die standaard binomiaal-opsiewaarderingsmodel ten einde die eiesoortige aard van die skema, veral met verwysing na vroeë uitoefening, aan te spreek.

Die verwagte kontrakleeftye is beraam deur die toevallingspunte binne elke aanbod in ag te neem. Die risikovrye koers gebruik, is beraam met verwysing na die inherente koers gebruik op 'n SA-nulkoers staatseffek en deur gebruik te maak van die opbrengskurwe oor die verwagte kontrakleeftye van vyf, ses en sewe jaar vanaf aanboddatum.

Die aandeelpryswisselvalligheid van die gewone aandele in Remgro Beperk is bepaal met verwysing na die bewegings in die aandeelprys sedert 1 Oktober 2000, dit is die aanvang van die aandele se verhandeling op die JSE.

Die dividendopbrengs is bereken deur gebruik te maak van 'n tweejaar bewegende gemiddelde dividendopbrengs op elke aanboddatum.

	2008 **R miljoen**	2007 R miljoen
Billike waarde van aanbiedinge gemaak gedurende die jaar	**7**	53
Aandeelgebaseerde betalingskoste ingesluit in die inkomstestaat (volgens IFRS 2)	**12**	10
– Gedeelte toeskryfbaar aan direkteure	**8**	7

Alhoewel die groep ingevolge die oorgangsbepalings van IFRS gekies het om IFRS 2 slegs toe te pas op transaksies ná 7 November 2002 wat nog nie op 1 Januarie 2005 gevestig het nie, het die volgende inligting betrekking op alle aanbiedinge aan deelnemers van die skema.

Aantal en geweegde gemiddelde uitoefeningspryse van alle aanbiedinge van aandele aan deelnemers van die skema:

	2008		2007	
	Aantal aandele	**Rand**	Aantal aandele	Rand
Vorige finansiële jare	**3 396 994**	**72.65**	3 093 691	59.24
Aangebied en aanvaar in huidige finansiële jaar	**145 562**	**185.69**	569 699	135.02
Aandele betaal en gelewer	**(126 383)**	**56.50**	(262 016)	49.52
Diensverlatings en ander	**(4 250)**	**117.70**	(4 380)	98.67
Totaal op 31 Maart	**3 411 923**	**78.01**	3 396 994	72.65
Uitoefenbaar aan die einde van die tydperk	**2 127 518**	**53.78**	1 797 087	48.46

24. AANDEELGEBASEERDE BETALINGS *(vervolg)*

24.1 Remgro Aandeleskema *(vervolg)*

Uitoefeningsprysreeks van alle aanbiedinge:

	2008 Aantal aandele uitstaande op jaareinde	**2008** Geweegde gemiddelde oorblywende kontrak-leeftyd in jare	**2008** Geweegde gemiddelde uitoefenings-prys per aandeel (Rand)	2007 Aantal aandele uitstaande op jaareinde	2007 Geweegde gemiddelde oorblywende kontrak-leeftyd in jare	2007 Geweegde gemiddelde uitoefenings-prys per aandeel (Rand)
R40 – R60	**1 399 790**	**2.57**	**45.03**	1 464 972	3.57	44.98
R60 – R80	**625 238**	**5.12**	**64.46**	678 927	6.16	64.67
R80 – R100	**648 709**	**4.10**	**86.88**	656 615	5.13	86.82
R100 – R120	**24 248**	**4.64**	**114.05**	28 430	5.67	114.93
R120 – R140	**567 986**	**5.24**	**134.89**	568 050	6.24	135.01
R140 – R160	**390**	**5.66**	**155.45**	–	–	–
R160 – R180	**14 915**	**6.33**	**176.83**	–	–	–
R180 – R200	**130 647**	**6.22**	**186.70**	–	–	–

Die volgende aannames is in die binomiaalmodel gebruik ten einde die aanbiedinge te waardeer:

	2008	2007
Geweegde gemiddelde Remgro-aandeelprys vir die jaar (R)	**185.73**	150.20
Uitoefeningsprys (R)	**155.45 – 187.50**	132.60 – 137.80
Gemiddelde verwagte uitoefeningstermyn (jare)	**5 – 7**	5 – 7
Pryswisselvalligheid (%)	**19.24 – 20.21**	20.05 – 20.18
Risiko-vrye koers (%)	**7.7 – 8.4**	7.1 – 8.6
Verwagte dividendopbrengs (%)	**2.5 – 2.6**	2.9 – 3.1

Huidige status – aanbiedinge aan direkteure
– gewone aandele

Deelnemer	*Balans van aandele aanvaar op 31 Maart 2007*	***Aandele aanvaar gedurende die jaar***	***Datum van aandele aanvaar***	***Aanbod-prys (Rand)***	***Aantal aandele betaal en gelewer***	***Datum van aandele betaal en gelewer***	***Aandeel-prys op datum betaal en gelewer (Rand)***	***Waarde-toename* (R'000)***	***Balans van aandele aanvaar op 31 Maart 2008***
Uitvoerend									
W E Bührmann	97 872			**87.86**					**97 872**
	7 303			**135.00**					**7 303**
		38 645	**27/06/07**	**186.70**					**38 645**
D M Falck	458 716			**43.60**					**458 716**
	104 917			**63.00**					**104 917**
	30 050			**87.86**					**30 050**
	92 988			**135.00**					**92 988**
		18 146	**03/07/07**	**186.70**					**18 146**
J A Preller	24 466			**43.60**					**24 466**
	34 572			**87.86**					**34 572**
	30 167			**135.00**					**30 167**
		2 319	**03/07/07**	**186.70**					**2 319**
M H Visser	278 979			**63.00**					**278 979**
	342 488			**87.86**					**342 488**
	172 681			**135.00**					**172 681**
		68 230	**26/06/07**	**186.70**					**68 230**
T van Wyk	42 161			**87.86**					**42 161**
	41 598			**135.00**					**41 598**
		3 029	**03/07/07**	**186.70**					**3 029**
Subtotaal	1 758 958	**130 369**							**1 889 327**
Nie-uitvoerend									
P E Beyers	191 130			**43.60**					**191 130**
J W Dreyer	191 130			**43.60**					**191 130**
J P Rupert	414 938			**48.20**					**414 938**
Subtotaal	797 198								**797 198**
Totaal	2 556 156	**130 369**							**2 686 525**

** Dit verwys na die toename in die waarde van skema-aandele van die aangeduide deelnemers sedert die datum van aanbod tot en met betaling en lewering daarvan.*

24. AANDEELGEBASEERDE BETALINGS *(vervolg)*

24.1 Remgro Aandeleskema *(vervolg)*

Huidige status – aanbiedinge aan direkteure

– gewone aandele

Deelnemer	*Balans van aandele aanvaar op 31 Maart 2006*	*Aandele aanvaar gedurende die jaar*	*Datum van aandele aanvaar*	*Aanbod-prys (Rand)*	*Aantal aandele betaal en gelewer*	*Datum van aandele betaal en gelewer*	*Aandeel-prys op datum betaal en gelewer (Rand)*	*Waarde-toename* (R'000)*	*Balans van aandele aanvaar op 31 Maart 2007*
Uitvoerend									
W E Bührmann	97 872			87.86					97 872
		7 303	26/06/06	135.00					7 303
D M Falck	458 716			43.60					458 716
	104 917			63.00					104 917
	30 050			87.86					30 050
		92 988	26/06/06	135.00					92 988
J A Preller	24 466			43.60					24 466
	34 572			87.86					34 572
		30 167	26/06/06	135.00					30 167
M H Visser	278 979			63.00					278 979
	342 488			87.86					342 488
		172 681	26/06/06	135.00					172 681
T van Wyk	24 464			43.60	24 464	02/08/06	143.50	2 444.0	
	33 195			48.20	33 195	02/08/06	143.50	3 163.4	
	42 161			87.86					42 161
		41 598	26/06/06	135.00					41 598
Subtotaal	1 471 880	344 737			57 659			5 607.4	1 758 958
Nie-uitvoerend									
P E Beyers	191 130			43.60					191 130
J W Dreyer	191 130			43.60					191 130
J P Rupert	414 938			48.20					414 938
Subtotaal	797 198								797 198
Totaal	2 269 078	344 737			57 659			5 607.4	2 556 156

** Dit verwys na die toename in die waarde van skema-aandele van die aangeduide deelnemers sedert die datum van aanbod tot en met betaling en lewering daarvan.*

24.2 Rainbow Aandeleskema

Rainbow het 'n ekwiteitskikkende aandeleskema vir sekere werknemers ingevolge waarvan aandeelopsies aangebied uitoefenbaar is in drie gelyke paaiemente op twee, drie en vier jaar na die aanboddatum. Onderhewig aan die diskresie van die Rainbow Aandeleaansporingstrust se trustees, verval opsies wat nog nie by diensbeëindiging uitgeoefen is nie. 'n Koste van R10.8 miljoen (2007: R8.0 miljoen) met betrekking tot dié skema, is in die inkomstestaat erken.

		2008 R miljoen	2007 R miljoen
25.	**WINS**		
	Wins word getoon nadat die volgende in aanmerking geneem is:		
	Inkomste		
	Billike waarde aanpassing – biologiese bates	46	21
	Billike waarde aanpassing – afgeleide instrumente	66	113
	Huurinkomste – beleggingseiendomme	9	8
	Rente ontvang	296	332
	Aandeelhouerslening aan geassosieerde maatskappy	6	20
	Finansiële instellings en ander	290	312
	Wins met die aflossing en verkoop van beleggings*	1 665	7
	Wins met herstrukturering van belegging in Unilever	1 167	–
	Wins met ontbondeling van belegging in Discovery deur FirstRand	403	–
	Ander	95	7
	Wins met verkoop van eiendom, aanleg en toerusting	114	–
	Wisselkoerswinste	20	67
	** Verwys na die verslag van die raad van direkteure vir verdere inligting.*		
	Uitgawes		
	Amortisasie van ontasbare bates	12	14
	Billike waarde aanpassing – afgeleide instrumente	–	6
	Uitgawes – beleggingseiendomme	5	2
	Huur	61	41
	Grond en geboue	26	20
	Masjinerie en toerusting	21	10
	Voertuie	4	5
	Kantoortoerusting	10	6
	Navorsings- en ontwikkelingskoste afgeskryf	1	–
	Ouditeursvergoeding – ouditgelde	11	10
	– ander dienste	3	3
	Professionele gelde	25	28
	Waardevermindering	251	223
	Geboue	30	27
	Masjinerie en toerusting	188	167
	Voertuie	31	26
	Kantoortoerusting	2	3
	Verlies met verkoop van eiendom, aanleg en toerusting	–	1
26.	**ADMINISTRASIE- EN BESTUURSGELDE**		
	Totale administrasie- en bestuursgelde van Remgro Beperk**	83	75
	Min: Fooie ontvang	(16)	(16)
	Intergroep – volfiliale uitgesluit	(4)	(4)
	Ander	(12)	(12)
	Netto	67	59

*** Na verhaling van toepaslike gedeelte van VenFin Beperk.*

27. DIVIDENDINKOMSTE

	DIE MAATSKAPPY		GEKONSOLIDEERD	
	2008 R miljoen	2007 R miljoen	**2008 R miljoen**	2007 R miljoen
Ingesluit by wins:				
Genoteer	**–**	–	**274**	151
Ongenoteer – Filiaalmaatskappye	**2 138**	3 358		
– Ander	**–**	–	**–**	5
	2 138	3 358	**274**	156
Dividende vanaf geassosieerde maatskappye teen beleggings verreken			**3 297**	2 748

28. EKWITEITSAANSUIWERING

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Belang in netto toedeelbare wins van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings – per inkomstestaat	**7 210**	6 003
Dividende ontvang van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings	**(3 297)**	(2 748)
Belang in netto wins deur geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings behou	**3 913**	3 255
Wisselkoersverskille met omrekening tussen gemiddelde koerse en jaareindkoerse	**162**	111
Ekwiteitsaansuiwering oorgeplaas na nie-verdeelbare reserwes (Verwys state van veranderinge in ekwiteit)	**4 075**	3 366
Gedeelte van die belang in netto wins deur geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings behou, wat verantwoord is vanuit ongeouditeerde tussenverslae en bestuurstate	**1 039**	1 102
Voorwaardelike aanspreeklikhede van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings		
Waarborge aan derde partye – Leweringswaarborge, borgstellings en kredietbriewe van verskeie geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings	**142**	393
Voorwaardelike belastingaanspreeklikhede	**98**	103

Produkaanspreeklikhede – British American Tobacco Plc (BAT) het voorwaardelike aanspreeklikhede wat ontstaan wanneer BAT-groepmaatskappye in verskeie lande as die verweerders in hofsake gedaag word ten opsigte van regsaksie wat verband hou met produkaanspreeklikheid- en nie-produkaanspreeklikheid-regsgedinge, en voortspruitend uit buitelandse belasting, waarborge en ander aangeleenthede. Ten spyte van die kwaliteit van die verwere wat volgens BAT beskikbaar is, stel BAT dit in hul jaarverslag, waarin volledige besonderhede gevind kan word, dat daar 'n moontlikheid kan bestaan dat die uitslag van hierdie aangeleenthede 'n wesentlike uitwerking op sy resultate of kontantvloei van 'n spesifieke kwartaal of finansiële jaar mag hê. Dít mag 'n gevolglike uitwerking op Remgro se deel van BAT se resultate en toeskryfbare netto bates hê.

Eise – Daar bestaan 'n aantal bestaande en potensiële regseise teen verskeie geassosieerde maatskappye waarvan die uitslag nie voorsien kan word nie, maar wat, beide individueel en gesamentlik, as nie-wesentlik beskou word.

29. KONTANTVLOEI-INLIGTING

	GEKONSOLIDEERD 2008 R miljoen	GEKONSOLIDEERD 2007 R miljoen	DIE MAATSKAPPY 2008 R miljoen	DIE MAATSKAPPY 2007 R miljoen
29.1 Aansuiwerings				
Amortisasie van ontasbare bates en waardevermindering	263	237	–	–
Beweging in voorsienings	5	(58)	–	–
Aandeleskemakoste	68	18	–	–
Wisselkoerswins op buitelandse kontant	259	622	–	–
(Wins)/verlies met verkoop van eiendom, aanleg en toerusting	(114)	1	–	–
Ander	1	–	–	–
	482	820	–	–
29.2 Afname/(toename) in bedryfskapitaal				
Afname/(toename) in voorraad en biologiese landboubates	(341)	(180)	–	–
Afname/(toename) in handels- en ander debiteure	(327)	(109)	3	(1)
Toename/(afname) in handels- en ander krediteure	393	86	2	3
Netto beweging in afgeleide instrumente	(26)	33	–	–
	(301)	(170)	5	2
29.3 Rekonsiliasie van dividende ontvang				
Ontvangbaar aan die begin van die jaar	168	–	–	–
Per inkomstestaat	274	156	2 138	3 358
Dividende vanaf geassosieerde maatskappye teen beleggings verreken	3 297	2 748		
Dividend in spesie	(191)	–		
Ontvangbaar aan die einde van die jaar	–	(168)	–	–
Kontant ontvang	3 548	2 736	2 138	3 358
29.4 Rekonsiliasie van belasting betaal met bedrag getoon in inkomstestaat				
Vooruitbetaal aan die begin van die jaar	14	67	–	–
Onbetaald aan die begin van die jaar	(104)	(473)	–	–
Per inkomstestaat	(340)	(360)	–	–
– normale inkomste	(296)	(339)	–	–
– kapitaalwins	(17)	–	–	–
– SBM	(27)	(21)	–	–
Onbetaald aan die einde van die jaar	13	104	–	–
Vooruitbetaal aan die einde van die jaar	(80)	(14)	–	–
Kontant betaal	(497)	(676)	–	–
29.5 Rekonsiliasie van dividende betaal				
Per state van veranderinge in ekwiteit	(2 178)	(3 748)	(2 233)	(3 782)
Betaal deur filiaalmaatskappye aan minderheid	(74)	(65)		
Kontant betaal	(2 252)	(3 813)	(2 233)	(3 782)

	2008 R miljoen	2007 R miljoen

30. BESIGHEDE VERKRY

Gedurende die afgelope twee jaar het 'n filiaalmaatskappy in die groep verskeie klein besighede verkry. Die bates en laste voortspruitend uit hierdie verkrygings was die volgende:

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
Netto bates verkry	3	4
Klandisiewaarde (aantekening 5)	2	7
Kontant betaal	5	11
Kontant van besigheid verkry	(1)	3
Netto kontantvloei met verkryging van besigheid	4	14

31. FINANSIËLE INSTRUMENTE

31.1 Klasse finansiële instrumente en billike waarde

Finansiële instrumente op die balansstaat sluit beleggings, lenings ontvangbaar, debiteure, kontant, krediteure, langtermynverpligtinge en afgeleide instrumente in. Besonderhede van die aard, omvang en terme van hierdie instrumente is uiteengesit in die aantekeninge by die betrokke items.

Die rekeningkundige beleid vir finansiële instrumente is op die volgende lynitems in die balansstaat toegepas.

Finansiële bates	*Nie-finansiële bates* R miljoen	*Lenings en debiteure* R miljoen	*Bates teen billike waarde deur wins en verlies* R miljoen	*Beskikbaar vir verkoop* R miljoen	*Drawaarde* R miljoen	*Billike waarde* R miljoen
2008						
Beleggings – ander				8 551	8 551	8 551
Lenings		2			2	2
Debiteure en korttermynlenings	124	1 261			1 385	1 385
Afgeleide instrumente			19		19	19
Kontant en kontantekwivalente		3 934			3 934	3 934
	124	5 197	19	8 551	13 891	13 891
2007						
Beleggings – ander				6 245	6 245	6 245
Lenings		2			2	2
Debiteure en korttermynlenings	95	1 119			1 214	1 214
Afgeleide instrumente			16		16	16
Kontant en kontantekwivalente		5 004			5 004	5 004
	95	6 125	16	6 245	12 481	12 481

31. FINANSIËLE INSTRUMENTE *(vervolg)*

31.1 Klasse finansiële instrumente en billike waarde *(vervolg)*

Finansiële laste	*Laste teen geamortiseerde koste* R miljoen	*Laste teen billike waarde deur wins en verlies* R miljoen	*Drawaarde* R miljoen	*Billike waarde* R miljoen
2008				
Langtermynlenings	**189**		**189**	**189**
Handels- en ander krediteure	**1 826**		**1 826**	**1 826**
Korttermynlenings	**190**		**190**	**190**
Afgeleide instrumente		**3**	**3**	**3**
	2 205	**3**	**2 208**	**2 208**
2007				
Langtermynlenings	161		161	161
Handels- en ander krediteure	1 440		1 440	1 440
Korttermynlenings	233		233	233
Afgeleide instrumente		27	27	27
	1 834	27	1 861	1 861

Billike waarde
Op 31 Maart 2008 en 2007 benader die billike waarde van die finansiële instrumente hul drawaarde.

Die volgende metodes en aannames word gebruik om die billike waarde van elke kategorie van finansiële instrumente te bepaal:

Finansiële instrumente beskikbaar vir verkoop: Billike waarde is gebaseer op gekwoteerde markpryse of, in die geval van ongenoteerde instrumente, toepaslike waardasiemetodologieë.

Kontant en kontantekwivalente, debiteure, krediteure en korttermynlenings: Weens die verwagte korttermyn vervaldatum van hierdie finansiële instrumente benader die drabedrag hul billike waarde.

Lenings: Die billike waarde van langtermynlenings is gebaseer op verdiskonteerde kontantvloeie deur van die effektiewe rentekoersmetode gebruik te maak. Aangesien die rentekoerse van langtermynlenings almal markverwant is, benader hul drabedrag hul billike waarde.

Afgeleide instrumente: Die billike waarde van afgeleide instrumente word bepaal met verwysing na die mark waarin daar met dié instrumente handel gedryf word.

31.2 Finansiële instrumente en risikobestuur

'n Verskeidenheid finansiële risiko's beïnvloed die groep se resultate: markrisiko (insluitende prys-, rentekoers- en buitelandse valutarisiko), kredietrisiko en likiditeitsrisiko. Die maatskappy en sy filiaalmaatskappye se risikobestuursprogramme, waarvan sleutelaspekte hieronder uiteengesit is, erken die onvoorspelbaarheid van finansiële markte en is daarop gemik om enige negatiewe uitwerking daarvan tot 'n minimum te beperk. Afgeleide instrumente word gebruik om teen sekere finansiële risikoblootstellings te verskans.

Risikobestuur word uitgevoer deur die sentrale tesourie-afdeling ingevolge beleid wat deur die direksie goedgekeur is. 'n Tesourie-komitee identifiseer, evalueer en verskans finansiële risiko's in ooreenstemming met die groep se risiko-aptyt, stel risikoperke vas en moniteer nakoming van beleid en prosedures. Die komitee word bygestaan deur die interne ouditafdeling wat gereeld en op 'n ad hoc-basis oorsig doen van risikobestuurkontroles en -prosedures. Dit is die verantwoordelikheid van die Remgro oudit-en-risikokomitee om oor hierdie funksies toesig te hou en die geskiktheid van die risikobestuurstrategieë te beoordeel.

31. FINANSIËLE INSTRUMENTE *(vervolg)*

31.2 Finansiële instrumente en risikobestuur *(vervolg)*

Tersaaklike finansiële risiko's en risikobestuursprogramme, word soos volg opgesom:

Markrisiko

Prysrisiko

Blootstelling aan aandeelprysrisiko spruit uit beleggings in genoteerde en ongenoteerde aandele. "Beleggings beskikbaar vir verkoop" bestaan hoofsaaklik uit die belegging in Impala Platinum Holdings Beperk wat teen markwaarde ingesluit is by "Beleggings – Ander" op die balansstaat. Die uitvoerende komitee monitor op 'n deurlopende grondslag die stand van al die beleggings en maak aanbevelings aan die direksie in dié verband. Sommige bedryfsfiliale het kommoditeitsopsie- en -termynkontrakte wat deur die pryse van die onderliggende kommoditeite beïnvloed word.

Buitelandse valutarisiko

Die maatskappy en sy filiaalmaatskappye is internasionaal bedrywig en word blootgestel aan valutarisiko as gevolg van kommersiële transaksies wat gedenomineer is in buitelandse valuta. Hierdie risiko's word beperk deur gebruik te maak van buitelandse valutakontrakte wanneer nodig geag.

Die groep het geen beduidende blootstelling tot buitelandse valutarisiko nie.

Beleggings in buitelandse bedrywighede se netto bates is blootgestel aan buitelandse valuta omskakelingsrisiko. Die vernaamste hiervan is die belegging in Remgro Investments Limited, Jersey, wat die belang in R&R besit. Op jaareinde het R&R se drawaarde £1 200 miljoen (2007: £1 188 miljoen) beloop en was kontant ten bedrae van £165 miljoen (2007: £219 miljoen) in die buiteland belê.

Rentekoersrisiko

Weens beduidende bedrae in kontantbeleggings, word inkomste beïnvloed deur skommelings in markrentekoerse. Die profiel van kontant en kontantekwivalente word in aantekening 15 uiteengesit. Rentekoersrisiko word deur die tesourie-afdeling bestuur deur gebruik te maak van goedgekeurde teenpartye wat die beste koerse aanbied.

Die maatskappy en sy filiaalmaatskappye is ook blootgestel aan rentekoersrisiko as gevolg van sy langtermynverpligtinge. Die rentekoersprofiel van die verpligtinge word in aantekening 18 uiteengesit.

Die groep se sensitiwiteit vir markrisiko

Die volgende tabel dui die groep se wins- en ekwiteitsensitiwiteit vir markrisiko aan indien die markte met die onderstaande persentasies verander:

	2008 Verandering	**2008** Inkomste-staat R miljoen	**2008** Ekwiteit R miljoen	2007 Verandering	2007 Inkomste-staat R miljoen	2007 Ekwiteit R miljoen
Rentekoerse	**2.0%**	**51**		1.0%	33	
Wisselkoerse: ZAR/VK pond	**5.0%**	**1**		5.0%	43	
Ekwiteitspryse	**10.0%**		**731**	10.0%		534
Kommoditeitspryse	**R50/ton**	**9**		R50/ton	22	
		61	**731**		98	534

Bogenoemde is bereken met verwysing na die drawaarde van finansiële instrumente op jaareinde en 'n moontlike verandering in die markrisikofaktor.

31. FINANSIËLE INSTRUMENTE *(vervolg)*

31.2 Finansiële instrumente en risikobestuur *(vervolg)*

Kredietrisiko

Die groep se blootstelling aan kredietrisiko is die billike waarde van lenings, debiteure, korttermynlenings, afgeleide instrumente en kontant en kontantekwivalente soos hierbo aangedui.

Lenings ontvangbaar en debiteure

Op jaareinde was daar nie enige beduidende "Lenings ontvangbaar" uitstaande nie. Daar is ook nie enige beduidende konsentrasie van kredietrisiko met betrekking tot debiteure nie as gevolg van die verspreiding daarvan oor 'n wye geografiese gebied. Beleid en prosedures is in plek om te verseker dat verkope slegs aan klante met 'n aanvaarbare kredietgeskiedenis geskied. Ander debiteure bestaan hoofsaaklik uit vooruitbetalings en dividende ontvangbaar.

Die terme wat aan handelsdebiteure toegestaan word, word bepaal deur die onderskeie bedryfsfiliale, d.i. Rainbow Chicken, Tsb Sugar en Wispeco, wat elkeen sy eie kredietbeleid daarstel.

Die onderstaande tabel dui die ouderdomsanalise van agterstallige handelsdebiteure en die ooreenstemmende uitstaande bedrag van debiteure op jaareinde aan:

Debiteure	Ouderdomsanalise van agterstallige handelsdebiteure 60 dae R miljoen	 90 dae R miljoen	 120 dae + R miljoen	Totale agterstallige handels-debiteure R miljoen
2008	**76**	**8**	**10**	**94**
2007	85	7	20	112

'n Voorsiening vir oninbare skulde van R44 miljoen (2007: R49 miljoen) is gemaak. Verwys aantekening 12.

Die kredietkwaliteit van presterende handelsdebiteure waarteen geen waardedalings voorsien is nie, is soos volg:

	2008	2007
Nuwe klante (geskiedenis van minder as ses maande)	**125**	57
Bestaande klante (geskiedenis van ses maande +) – geen nie-betalings in verlede nie	**839**	667
Bestaande klante (geskiedenis van ses maande +) – met nie-betalings in die verlede	**82**	34
	1 046	758

Afgeleide instrumenttransaksies en kontantbeleggings

Afgeleide instrumenttransaksies word beperk tot transaksies met finansiële instellings met goeie kredietgradering. Die tesourie-komitee keur hierdie instellings en bepaal ook die limiete vir kredietblootstelling aan 'n enkele entiteit.

Kontant en kontantekwivalente word slegs by goedgekeurde instellings gehou met 'n aanvaarbare kredietwaardigheid. Die tesourie-komitee stel limiete vir elke finansiële instelling vas. Verwys na die kontant en kontantekwivalente aantekening (aantekening 15) vir verdere inligting.

Likiditeitsrisiko

Die maatskappy en sy filiaalmaatskappye beskik oor beduidende kontantsaldo's en minimum langtermynskuld wat sy likiditeitsrisiko beperk. Nietemin word verseker dat voldoende kredietfasiliteite beskikbaar is om buigsaamheid te behou in die befondsing van transaksies.

31. FINANSIËLE INSTRUMENTE *(vervolg)*

31.2 Finansiële instrumente en risikobestuur *(vervolg)*

Die volgende skedule dui die terugbetalingstermyn van uitstaande skuld aan:

Finansiële laste	*Drawaarde* R miljoen	*Kontraktuele kontantvloei* R miljoen	Nie-verdiskonteerde kontantvloei: *0 tot 12 maande* R miljoen	*1 tot 5 jaar* R miljoen	*5 jaar en langer* R miljoen
2008					
Langtermynlenings	**189**	**248**	**–**	**238**	**10**
Handels- en ander krediteure	**1 826**	**1 826**	**1 826**	**–**	**–**
Korttermynlenings	**190**	**211**	**211**	**–**	**–**
Afgeleide instrumente	**3**	**56**	**56**	**–**	**–**
	2 208	**2 341**	**2 093**	**238**	**10**
2007					
Langtermynlenings	161	206	–	172	34
Handels- en ander krediteure	1 440	1 440	1 440	–	–
Korttermynlenings	233	252	252	–	–
Afgeleide instrumente	27	113	113	–	–
	1 861	2 011	1 805	172	34

32. KAPITAALBESTUUR

Die maatskappy bestuur sy aandeelhouersekwiteit, d.i. sy uitgereikte kapitaal (insluitende aandelepremie), reserwes en tesourie-aandele, as kapitaal. Die groep se doelwit met kapitaalbestuur is om sy vermoë te beskerm om as lopende saak voort te gaan ten einde 'n opbrengs aan sy aandeelhouers in die vorm van dividende en kapitaalgroei te lewer.

Ten einde die kapitaalstruktuur te onderhou of te verander mag die groep die bedrag van dividende betaal aan aandeelhouers aanpas, kapitaal aan sy aandeelhouers uitkeer, aandele uitreik of aandele vanaf aandeelhouers terugkoop. Vir die jaar onder oorsig is dividende ten bedrae van R2 471 miljoen (2007: R2 102 miljoen) verklaar en aandele ter waarde van R37 miljoen (2007: RNul) uitgereik. Die groep het ook sy eie aandele ter waarde van R28 miljoen (2007: R1 106 miljoen) teruggekoop.

Verwys na die state van veranderinge in ekwiteit vir verdere inligting rakende die groep se kapitaal.

33. VERPLIGTINGE

	2008 **R miljoen**	2007 R miljoen
Kapitaalverpligtinge	**888**	704
Onafgehandelde kontrakte vir kapitaaluitgawes	**114**	106
Kapitaaluitgawes gemagtig waarvoor nog nie gekontrakteer is nie	**161**	253
Beleggingsverpligtinge	**613**	345
Bedryfshuurverpligtinge	**130**	122
Betaalbaar binne een jaar	**39**	37
Betaalbaar – twee tot vyf jaar	**81**	79
Betaalbaar daarna	**10**	6
	1 018	826

Bostaande verpligtinge sal uit eie bronne en geleende fondse gefinansier word.

34. LENINGSBEVOEGDHEDE

Daar is geen beperking op die leningsbevoegdhede van die maatskappy en sy filiale ten opsigte van lenings en gewaarborgde skulde nie.

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
35. WAARBORGE EN VOORWAARDELIKE AANSPREEKLIKHEDE		
35.1 Waarborge		
Waarborge deur filiaalmaatskappye	8	4
35.2 Voorwaardelike aanspreeklikhede		
Onafgehandelde regsgedinge	–	4
Kontrakteler-waarborge*	50	53
Ander	–	19
	50	76

* *Sekere filiaalmaatskappye het voorwaardelike aanspreeklikhede wat verband hou met sekere kontrakteler-ooreenkomste. Daar word nie voorsien dat enige wesentlike aanspreeklikhede hieruit sal voortspruit nie.*

36. VERWANTE PARTY INLIGTING

Filiale

Besonderhede van inkomste vanaf, en beleggings in, filiaalmaatskappye verskyn in aantekening 27 en in Bylaag A onderskeidelik.

Geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings

Besonderhede van beleggings in, en inkomste vanaf, geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings verskyn in aantekeninge 6, 7 en 28 onderskeidelik, asook in Bylae B en C.

Sleutelbestuurpersoneel

Slegs Remgro se direkteure word as sleutelbestuurpersoneel beskou. Inligting oor direkteursvergoeding en hul aandeelhouding in die maatskappy verskyn in aantekeninge 23 en 24 en in die verslag van die raad van direkteure.

Aandeelhouers

Besonderhede van die hoofaandeelhouer verskyn in die verslag van die raad van direkteure. 'n Gedetailleerde ontleding van aandeelhouers verskyn op bladsy 115 en 116 van die jaarverslag.

Ander

Sekere kontraktuele ooreengekome, ondersteunende en ander dienste word aan VenFin Beperk gelewer. Verwys na aantekening 26 vir besonderhede.

Transaksies met verwante partye	2008 R miljoen	2007 R miljoen
GEKONSOLIDEERD		
Transaksies van Remgro Beperk en sy filiaalmaatskappye met:		
Beherende aandeelhouer		
Dividende betaal	164	277
Geassosieerdes		
Rente ontvang	11	35
Dividende ontvang	3 297	2 748
Verkope	2	12
Administrasiefooie	13	12
Aankope	113	200
Rente betaal	1	–
Ander uitgawes	–	1
Sleutelbestuurpersoneel		
Salarisse en ander voordele	19	18
Aftreevoordele	3	3
Aandeelgebaseerde betalings	8	7

	2008 R miljoen	2007 R miljoen
36. VERWANTE PARTY INLIGTING *(vervolg)*		
GEKONSOLIDEERD *(vervolg)*		
Transaksies van Remgro Beperk en sy filiaalmaatskappye met *(vervolg)***:**		
Ander		
Fooie ontvang van VenFin Beperk	**17**	21
Saldo's verskuldig van/(aan) verwante partye		
Geassosieerde maatskappye	**(11)**	(13)
DIE MAATSKAPPY		
Transaksies van Remgro Beperk met:		
Filiaalmaatskappye		
Dividende ontvang	**2 138**	3 358
Administrasiefooie ontvang	**5**	4
Saldo's verskuldig deur/(aan) verwante partye		
Filiaalmaatskappye	**2 312**	2 371

Geen sekuriteit is vir enige uitstaande saldo's gegee nie. Daar is geen voorsienings vir oninbare skuld teen uitstaande saldo's met verwante partye gemaak nie en geen oninbare skuld van verwante partye is gedurende die jaar afgeskryf nie.

BYLAAG A

BELANGRIKSTE FILIAALMAATSKAPPYE OP 31 MAART 2008

NAAM VAN MAATSKAPPY In Suid-Afrika geïnkorporeer tensy anders vermeld		Uitgereikte kapitaal R (tensy anders vermeld)	Effektiewe belang 2008 %	Effektiewe belang 2007 %	GEHOU DEUR MAATSKAPPY Aandele 2008 R	Aandele 2007 R	Lening 2008 R miljoen	Lening 2007 R miljoen
Tabakbelange								
Remgro International Holdings (Edms) Beperk		2	**100.0**	100.0	**2**	2		
Remgro Investments Limited – Jersey	(GBP)	1 315 000	**100.0**	100.0				
Finansiële dienste								
Financial Securities Beperk		250 000	**100.0**	100.0	**250 000**	250 000		
Nywerheidsbelange								
Industrial Partnership Investments Beperk		125 000	**100.0**	100.0	**125 000**	125 000		
IPI (Overseas) Limited – Jersey	#	719 476	**100.0**	–				
Rainbow Chicken Beperk	*	1 157 092 000	**74.0**	61.4				
Remgro Investment Corporation (Edms) Beperk		100	**100.0**	100.0	**100**	100		
Robertsons Holdings (Edms) Beperk		1 000	**100.0**	100.0				
Tsb Sugar Holdings (Edms) Beperk		100	**100.0**	100.0				
Wispeco Holdings Beperk		5 000 000	**100.0**	100.0				
Mynbelange								
Partnership in Mining Beperk		100	**100.0**	100.0	**100**	100		
Tegniese Mynbeleggings Beperk		2	**100.0**	100.0				
Korporatiewe finansies en ander belange								
Eikenlust (Edms) Beperk		100	**100.0**	100.0				
Entek Beleggings Beperk		810 630	**65.0**	64.5				
Historiese Huise van Suid-Afrika Beperk		555 000	**54.0**	51.4				
M&I Groepsdienste Beperk		100	**100.0**	100.0			**200**	70
Remgro Finansieringskorporasie Beperk		300 000	**100.0**	100.0				
Remgro International Investments (Edms) Beperk	#	100	**100.0**	–				
Remgro Leningskorporasie Beperk		700	**100.0**	100.0			**2 110**	2 296
Remgro Suid-Afrika (Edms) Beperk		48 614	**100.0**	100.0	**96 506**	96 506		
Stellenryck Trust Beperk		700	**100.0**	100.0				
							2 310	2 366

(GBP) Britse pond
** Genoteerde maatskappy*
 # Nuut geïnkorporeer

Besonderhede van diverse filiaalmaatskappye wat nie wesentlik is vir die beoordeling van die besigheid van die groep nie, word nie aangetoon nie.

BYLAAG B

BELANGRIKSTE BELEGGINGS OP 31 MAART 2008

NAAM VAN MAATSKAPPY		GENOTEER				ONGENOTEER			
		2008		2007		**2008**		2007	
			Effektiewe		Effektiewe		**Effektiewe**		Effektiewe
In Suid-Afrika geïnkorporeer		**Aandele**	**belang**	Aandele	belang	**Aandele**	**belang**	Aandele	belang
tensy anders vermeld		**gehou**	**%**	gehou	%	**gehou**	**%**	gehou	%
Tabakbelange									
R&R Holdings SA – Luxembourg	(1)								
– gewone aandele						**316 000**	**33.3**	316 000	33.3
– skuldbriewe						**682 291**	**38.7**	682 291	38.7
– deelnemende sekuriteite (2005)						**19 281 686**	**100.0**	19 281 686	100.0
– deelnemende sekuriteite (2006)						**1**	**33.3**	1	33.3
– gehou deur R&R Holdings SA:									
– BAT Plc – VK (30%)	(1)		**10.6**		10.4				
Finansiële dienste									
RMB Holdings Beperk	(2)	**302 279 403**	**25.0**	280 946 517	23.7				
– gehou deur RMB Holdings Beperk:									
– FirstRand Beperk (33%)			**8.2**		7.8				
FirstRand Beperk	(2)	**481 142 375**	**9.3**	481 142 375	9.3				
Nywerheidsbelange									
Air Products South Africa (Edms) Beperk	(1)					**4 500 000**	**50.0**	4 500 000	50.0
Dorbyl Beperk	(1)	**14 058 346**	**41.4**	14 058 346	41.4				
Kagiso Trust Investments (Edms) Beperk	*(2)					**10 344**	**41.8**	10 344	41.8
Medi-Clinic Korporasie Beperk	(1)	**257 346 286**	**45.9**	171 128 418	47.6				
Nampak Beperk	(1)	**78 096 694**	**13.3**	78 096 694	13.4				
PGSI Beperk – BVI	#*(3)					**11 153 362**	**28.5**	–	–
Unilever Bestfoods Robertsons (Holdings) Limited L.L.C. – VSA	(4)					**–**	**–**	8 200	41.0
Unilever South Africa Holdings (Edms) Beperk	(5)					**5 348 135**	**25.8**	–	–
Total South Africa (Edms) Beperk	*(2)					**12 872 450**	**33.2**	12 872 450	33.2
Remgro-KWV Beleggings Beperk	(2)					**50**	**50.0**	50	50.0
– gehou deur Remgro-KWV Beleggings Beperk:									
– Distell Groep Beperk (59%)			**29.4**		29.4				
Mynbelange									
Impala Platinum Holdings Beperk	**	**26 687 288**	**4.4**	26 687 288	4.2				
Trans Hex Groep Beperk	Δ (1)	**30 215 000**	**28.5**	30 215 000	33.6				
Ander belange									
Business Partners Beperk	(1)					**36 204 249**	**21.1**	35 766 919	21.3
Xiocom Wireless, Inc. – VSA	(6)					**11 250 000**	**44.4**	–	–

Finansiële tydperk verantwoord:
(1) Twaalf maande tot 31 Maart 2008
(2) Twaalf maande tot 31 Desember 2007
(3) Vir vyf maande vanaf datum van aankoop tot 31 Desember 2007
(4) Vir ses maande vanaf 1 April 2007 tot datum van herstrukturering van belang in Unilever
(5) Vir ses maande vanaf herstrukturering van belang in Unilever tot 31 Maart 2008
(6) Vir agt maande vanaf datum van aankoop tot 31 Maart 2008

* *Effektiewe belang, op 'n volle verwaterde grondslag:*
- *Total South Africa (Edms) Beperk 24.9%*
- *Kagiso Trust Investments (Edms) Beperk 37.1%*
- *Business Partners Beperk 20.2% (2007: 20.0%)*
- *PGSI Beperk 24.5%*

** *Nie 'n geassosieerde maatskappy nie*

\# *Belang verkry op 31 Julie 2007*

Δ *Gedurende Maart 2008 het Trans Hex 16 000 000 verpligtend omskepbare skuldbriewe wat gedurende 2002 uitgereik is, in gewone aandele omskep in die verhouding van 1:1, met die gevolg dat Remgro se belang tot 28.5% verwater het.*

BVI – "British Virgin Islands"
VK – Verenigde Koninkryk
VSA – Verenigde State van Amerika

Besonderhede van beleggings wat nie wesentlik is vir die beoordeling van die groep nie, word nie aangetoon nie.

BYLAAG C

BEDUIDENDE GEASSOSIEERDE MAATSKAPPYE – ADDISIONELE INLIGTING

	RMB Holdings (Finansiële dienste) 2008	FirstRand (Finansiële dienste) 2008	Medi-Clinic (Nywerheids-belange) 2008	R&R (Tabak-belange) 2008
Effektiewe belang	25.0%	9.3%	45.9%	33⅓%
	R miljoen	R miljoen	R miljoen	R miljoen
Drawaarde van beleggings	5 493	5 085	4 091	19 229
Deel van behoue ekwiteitsinkomste				
– Huidige jaar	715	676	1 150	1 866
Normale inkomste	1 030	1 090	286	3 579
Dividende	(433)	(611)	(97)	(1 893)
Nie-herhalende en kapitale items en waardedalings	38	67	–	(55)
Ander reserwe- en wisselkoersbewegings	80	130	961	235
– Kumulatief	2 168	2 330	2 028	16 216

Opgesomde finansiële inligting:	Per tussenverslag 31/12/2007	Per tussenverslag 31/12/2007	Per jaarverslag 31/03/2008	Per jaarverslag 31/03/2008
				Nota 1
Balansstaat				
Bates				
Netto voorskotte, lenings en bankverwante sekuriteite	1 612	40 654	–	–
Ontasbare bates	22	4 409	6 079	129 915
Eiendom, aanleg en toerusting en ander	110	3 788	30 972	38 117
Beleggings en lenings	17 850	22 812	34	46 147
Netto bedryfsbates/(-laste)	–	(14 352)	(3 812)	13 016
	19 594	57 311	33 273	227 195
Ekwiteit en laste				
Aandeelhouersfondse en langtermynskuld	19 594	57 311	33 273	227 195

	12 maande geëindig 31/12/2007	12 maande geëindig 31/12/2007	12 maande geëindig 31/03/2008	12 maande geëindig 31/03/2008
				Nota 2
Inkomstestaat				
Wesensverdienste	4 332	11 695	607	9 874
Netto wins vir die jaar	4 491	12 429	609	9 719
Dividende betaal	1 681	4 266	189	5 165

Daar is geen lenings aan hierdie geassosieerde maatskappye nie.

Nota 1: In die geouditeerde balansstaat van R&R word sy belang in British American Tobacco Plc (BAT) slegs as 'n enkele item getoon wat die drawaarde daarvan as 'n geëkwiteerde geassosieerde maatskappy verteenwoordig. Om meer betekenisvolle inligting te openbaar, word BAT se verkorte balansstaat eerder hierbo aangebied. Hierdie balansstaat is soos op 31 Desember 2007 aangesien BAT nie 'n balansstaat in sy kwartaalverslag tot 31 Maart 2008 ingesluit het nie.

Nota 2: Wesensverdienste en netto wins vir die jaar het betrekking op die inkomstestaat van R&R wat sy belang in die netto inkomste van BAT insluit.

Nota 3: Bogenoemde beleggings verteenwoordig 78% van die totale drawaarde van geassosieerde maatskappye.

BEDUIDENDE GEASSOSIEERDE MAATSKAPPYE – ADDISIONELE INLIGTING

	RMB Holdings (Finansiële dienste) 2007	FirstRand (Finansiële dienste) 2007	Medi-Clinic (Nywerheids-belange) 2007	R&R (Tabak-belange) 2007
Effektiewe belang	23.7%	9.3%	47.6%	33⅓%
	R miljoen	R miljoen	R miljoen	R miljoen
Drawaarde van beleggings	4 054	4 539	987	17 047
Deel van behoue ekwiteitsinkomste				
– Huidige jaar	403	552	197	4 015
Normale inkomste	715	813	280	2 964
Dividende	(345)	(354)	(91)	(1 405)
Nie-herhalende en kapitale items en waardedalings	86	101	–	(190)
Ander reserwe- en wisselkoersbewegings	(53)	(8)	8	2 646
– Kumulatief	1 453	1 654	878	14 350

Opgesomde finansiële inligting:	Per tussenverslag 31/12/2006	Per tussenverslag 31/12/2006	Per jaarverslag 31/03/2007	Per jaarverslag 31/03/2007
				Nota 1
BALANSSTAAT				
Bates				
Netto voorskotte, lenings en bankverwante sekuriteite	1 257	50 804	–	–
Ontasbare bates	10	4 261	419	107 242
Eiendom, aanleg en toerusting en ander	100	941	3 124	31 659
Beleggings en lenings	13 703	17 894	46	38 760
Netto bedryfsbates/(-laste)	–	(21 875)	356	13 456
	15 070	52 025	3 945	191 117
Ekwiteit en laste				
Aandeelhouersfondse en langtermynskuld	15 070	52 025	3 945	191 117

	12 maande geëindig 31/12/2006	12 maande geëindig 31/12/2006	12 maande geëindig 31/03/2007	12 maande geëindig 31/03/2007
				Nota 2
INKOMSTESTAAT				
Wesensverdienste	3 155	9 048	581	8 190
Netto wins vir die jaar	3 524	10 126	582	7 653
Dividende betaal	1 347	3 267	178	3 964

Daar is geen lenings aan hierdie geassosieerde maatskappye nie.

Nota 1: In die geouditeerde balansstaat van R&R word sy belang in British American Tobacco Plc (BAT) slegs as 'n enkele item getoon wat die drawaarde daarvan as 'n geëkwiteerde geassosieerde maatskappy verteenwoordig. Om meer betekenisvolle inligting te openbaar, word BAT se verkorte balansstaat eerder hierbo aangebied. Hierdie balansstaat is soos op 31 Desember 2006 aangesien BAT nie 'n balansstaat in sy kwartaalverslag tot 31 Maart 2007 ingesluit het nie.

Nota 2: Wesensverdienste en netto wins vir die jaar het betrekking op die inkomstestaat van R&R wat sy belang in die netto inkomste van BAT insluit.

Nota 3: Bogenoemde beleggings verteenwoordig 81% van die totale drawaarde van geassosieerde maatskappye.

BYLAAG D

INLIGTING OOR SAKE- EN GEOGRAFIESE SEGMENTE VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 MAART 2008

R miljoen	Tabak-belange	Finansiële dienste	Nywerheids-belange	Myn-belange	Korporatiewe finansies en ander belange	GEKONSOLIDEERD 2008 Totaal
SAKESEGMENTONTLEDING						
Verkope	–	–	9 447	–	–	9 447
Resultate						
Filiaalmaatskappye	167	2	1 170	267	15	1 621
Geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings	3 525	2 226	1 458	(6)	7	7 210
						8 831
Finansieringskoste						(43)
Wins met verkoop van beleggings en negatiewe klandisiewaarde						1 684
Wins voor belasting						10 472
Belasting						(419)
Netto wins						10 053
Toeskryfbaar aan:						
Ekwiteithouers						9 893
Minderheidsbelang						160
						10 053
Wesensverdienste	3 579	2 120	1 895	264	133	7 991
ANDER INLIGTING						
Segmentbates	2 660	–	6 481	8 353	1 010	18 504
Beleggings in geassosieerde maatskappye	19 229	10 579	12 758	283	326	43 175
Beleggings in gesamentlike ondernemings	2	–	24	–	38	64
						61 743
Belasting – Uitgestel						4
– Lopend						80
Gekonsolideerde totale bates						61 827
Segmentlaste	2	–	2 368	–	115	2 485
Belasting – Uitgestel						1 454
– Lopend						13
Gekonsolideerde totale laste						3 952
Toevoegings tot eiendom, aanleg en toerusting en ontasbare bates	–	–	454	–	10	464
Waardevermindering en amortisasie	–	–	256	–	7	263
Netto verhaling van waardedaling	–	(4)	(15)	–	–	(19)

Die belange van die groep word in vyf hoofbedryfsafdelings/sakesegmente ingedeel – tabakbelange, finansiële dienste, nywerheidsbelange, mynbelange en korporatiewe finansies/ander belange. Elke segment verteenwoordig die hoofbedryfsektor van die beleggings wat daaronder ingedeel is. Geen aansuiwering is gemaak vir gevalle waar 'n maatskappy hoofsaaklik in een segment bedrywig is maar ook belange in 'n ander segment het nie.

Inkomste en uitgawes asook die toeskryfbare gedeelte van die inkomste van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings is direk aan segmente toeskryfbaar.

Segmentbates sluit hoofsaaklik kontant en kontantekwivalente, debiteure en korttermynlenings, voorraad, eiendom, aanleg en toerusting, ontasbare bates en ander beleggings in. Beleggings in geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings, volgens die ekwiteitsmetode verantwoord, word apart getoon.

Segmentlaste sluit alle bedryfslaste in, behalwe vir belasting.

GEOGRAFIESE SEGMENTONTLEDING

Die groep se belange kan in twee hoof geografiese gebiede ingedeel word, naamlik Suid-Afrika en die buiteland.

R miljoen	Kapitaal-uitgawes 2008	Verkope 2008	Wesens-verdienste 2008	Totale bates 2008
Suid-Afrika	464	9 447	4 293	39 852
Buiteland	–	–	3 698	21 891
	464	9 447	7 991	61 743

Totale bates sluit bates en beleggings in geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings in, maar nie uitgestelde belastingbates en belasting vooruitbetaal nie.

INLIGTING OOR SAKE- EN GEOGRAFIESE SEGMENTE VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 MAART 2007

R miljoen	Tabak-belange	Finansiële dienste	Nywerheids-belange	Myn-belange	Korporatiewe finansies en ander belange	GEKONSOLIDEERD 2007 Totaal
SAKESEGMENTONTLEDING						
Verkope	–	–	7 872	–	–	7 872
Resultate						
Filiaalmaatskappye	218	1	967	147	171	1 504
Geassosieerde maatskappye	2 774	1 716	1 499	14	–	6 003
						7 507
Finansieringskoste						(28)
Wins met verkoop van beleggings en negatiewe klandisiewaarde						51
Wins voor belasting						7 530
Belasting						(403)
Netto wins						7 127
Toeskryfbaar aan:						
Ekwiteithouers						6 942
Minderheidsbelang						185
						7 127
Wesensverdienste	2 964	1 568	1 924	155	281	6 892
ANDER INLIGTING						
Segmentbates	3 139	–	5 840	6 085	1 616	16 680
Beleggings in geassosieerde maatskappye	17 047	8 593	6 782	316	295	33 033
Beleggings in gesamentlike ondernemings	–	–	8	–	–	8
						49 721
Belasting – Uitgestel						124
– Lopend						14
Gekonsolideerde totale bates						49 859
Segmentlaste	3	–	1 980	–	140	2 123
Belasting – Uitgestel						1 205
– Lopend						104
Gekonsolideerde totale laste						3 432
Toevoegings tot eiendom, aanleg en toerusting en ontasbare bates	–	–	474	–	65	539
Waardevermindering en amortisasie	–	–	229	–	8	237

Die belange van die groep word in vyf hoofbedryfsafdelings/sakesegmente ingedeel – tabakbelange, finansiële dienste, nywerheidsbelange, mynbelange en korporatiewe finansies/ander belange. Elke segment verteenwoordig die hoofbedryfsektor van die beleggings wat daaronder ingedeel is. Geen aansuiwering is gemaak vir gevalle waar ’n maatskappy hoofsaaklik in een segment bedrywig is maar ook belange in ’n ander segment het nie.

Inkomste en uitgawes asook die toeskryfbare gedeelte van die inkomste van geassosieerde maatskappye is direk aan segmente toeskryfbaar.

Segmentbates sluit hoofsaaklik kontant en kontantekwivalente, debiteure en korttermynlenings, voorraad, eiendom, aanleg en toerusting, ontasbare bates en ander beleggings in. Beleggings in geassosieerde maatskappye, volgens die ekwiteitsmetode verantwoord, word apart getoon.

Segmentlaste sluit alle bedryfslaste in, behalwe vir belasting.

GEOGRAFIESE SEGMENTONTLEDING

Die groep se belange kan in twee hoof geografiese gebiede ingedeel word, naamlik Suid-Afrika en die buiteland.

R miljoen	Kapitaal-uitgawes 2007	Verkope 2007	Wesens-verdienste 2007	Totale bates 2007
Suid-Afrika	539	7 872	3 834	29 535
Buiteland	–	–	3 058	20 186
	539	7 872	6 892	49 721

Totale bates sluit bates en beleggings in geassosieerde maatskappye in, maar nie uitgestelde belastingbates en belasting vooruitbetaal nie.

MAATSKAPPY-INLIGTING

SEKRETARIS
M Lubbe (Mev)

SAKE-ADRES EN GEREGISTREERDE KANTOOR
Carpe Diem Kantoorgebou
Quantumstraat
Tegnopark
Stellenbosch
7600

Posbus 456
Stellenbosch
7599

OORDRAGSEKRETARIS
Computershare Investor Services (Edms) Beperk
Marshallstraat 70
Johannesburg
2001

Posbus 61051
Marshalltown
2107

OUDITEURE
PricewaterhouseCoopers Ing.
Kaapstad

NOTERING
JSE Beperk
Sektor: Nywerhede – Algemene Nywerhede

AMERICAN DEPOSITARY RECEIPT (ADR) PROGRAM
Cusip nommer 75956M107
ADR tot gewone aandeel 1:1

Depositaris:
The Bank of New York
101 Barclay Street
New York, NY 10286

BORG
Rand Aksepbank
('n Afdeling van FirstRand Bank Beperk)

WEBWERF
www.remgro.com

AANDEELHOUERSINLIGTING

DATUMS VAN BELANG VIR AANDEELHOUERS

Finansiële jaareinde	31 Maart
Algemene jaarvergadering	Donderdag, 21 Augustus 2008
Finansiële verslae	
Aankondiging van tussenresultate	November
Tussenverslag	Desember
Aankondiging van jaarresultate	Junie
Finansiële jaarstate	Julie
Dividende	
Tussendividend	
– verklaar	November
– betaal	Januarie
Finale dividend	
– verklaar	Junie
– betaal	Augustus
Finale dividend nommer 16	
Gewone dividend per aandeel	330 sent
Laaste dag van verhandeling ten einde vir die finale dividend te kwalifiseer	Vrydag, 8 Augustus 2008
Verhandelinge op of na hierdie datum sal met uitsluiting van die finale dividend wees	Maandag, 11 Augustus 2008
Rekorddatum	Vrydag, 15 Augustus 2008
Betaaldatum	Maandag, 18 Augustus 2008

STATISTIEK OP 31 MAART 2008

	2008 %	2008 Aantal aandele	2007 %	2007 Aantal aandele
VERNAAMSTE VOORDELIGE AANDEELHOUERS				
Gewone aandele				
Public Investment Commissioner	14.22	63 829 870	15.68	70 376 263
Old Mutual Life Assurance Company SA	5.35	24 044 096	5.47	24 558 168
Ander	80.43	361 129 640	78.85	353 867 776
	100.00	449 003 606	100.00	448 802 207
B-gewone aandele				
Rembrandt Trust (Edms) Beperk	100.00	35 506 352	100.00	35 506 352
Totaal		484 509 958		484 308 559

Geen ander aandeelhouer het op 31 Maart 'n voordelige belang van meer as 5% in die gewone aandele van u maatskappy gehou nie.

	2008	2007	2006	2005
VERSPREIDING VAN AANDEELHOUERS				
Gewone aandele				
Publieke aandeelhouers	41 832	28 728	30 929	27 321
Persentasie van aandeelhouers	99.94	99.90	99.92	99.91
Aantal aandele	433 151 212	432 253 223	440 740 885	448 808 224
Persentasie van aandele uitgereik	96.47	96.31	98.20	92.25
Nie-publieke aandeelhouers				
Direkteure en hulle verwantes/Aandeletrust/Tesourie-aandele	27	29	26	24
Persentasie van aandeelhouers	0.06	0.10	0.08	0.09
Aantal aandele	15 852 394	16 548 984	8 061 322	37 685 426
Persentasie van aandele uitgereik	3.53	3.69	1.80	7.75
Aantal aandeelhouers	41 859	28 757	30 955	27 345

STATISTIEK OP 31 MAART 2008

	2008	2007	2006	2005
AANTAL AANDELE UITGEREIK				
– Gewone aandele van 1 sent elk	**449 003 606**	448 802 207	448 802 207	486 493 650
Uitgereik op 1 April	**448 802 207**	448 802 207	486 493 650	486 493 650
Uitgereik gedurende die jaar	**201 399**	–	–	–
Gekanselleer gedurende die jaar	**–**	–	(37 691 443)	–
– Ongenoteerde B-gewone aandele van 10 sent elk	**35 506 352**	35 506 352	35 506 352	35 506 352
Totale aantal aandele uitgereik	**484 509 958**	484 308 559	484 308 559	522 000 002
Aantal aandele in tesourie gehou	**(11 972 555)**	(11 948 372)	(4 473 004)	(34 903 000)
Gewone aandele teruggekoop en in tesourie gehou	**(8 554 019)**	(8 554 019)	(1 379 635)	(30 521 841)
Gewone aandele deur Die Remgro Aandeletrust gekoop en as tesourie-aandele verantwoord	**(3 418 536)**	(3 394 353)	(3 093 369)	(4 381 159)
	472 537 403	472 360 187	479 835 555	487 097 002
Geweegde aantal aandele	**472 052 993**	474 123 689	483 154 691	497 292 403

ADDISIONELE INLIGTING (2008)

Institusionele en privaat aandeelhoudings in Remgro Beperk gewone aandele

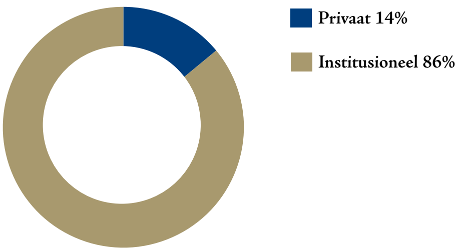

Buitelandse en plaaslike aandeelhoudings in Remgro Beperk gewone aandele

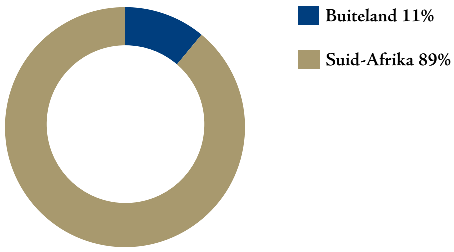

ADDISIONELE INLIGTING (2007)

Institusionele en privaat aandeelhoudings in Remgro Beperk gewone aandele

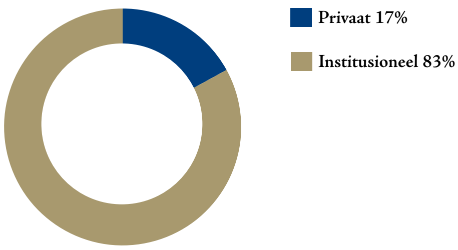

Buitelandse en plaaslike aandeelhoudings in Remgro Beperk gewone aandele

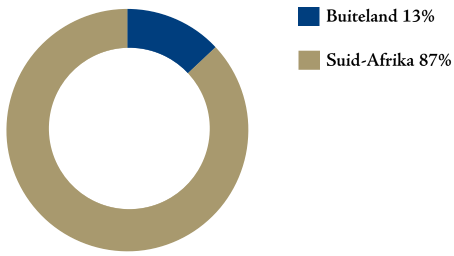

Belange van direkteure in die uitgereikte kapitaal van die maatskappy
Gewone aandele

Direkteure	Direk voordelig	Indirek voordelig	Verwantes	Totaal
31 Maart 2008				
P E Beyers	**70 024**	**13 000**	**–**	**83 024**
W E Bührmann	**223 256**	**–**	**–**	**223 256**
G D de Jager	**57 740**	**108 300**	**–**	**166 040**
J W Dreyer	**–**	**–**	**2 600**	**2 600**
D M Falck	**200**	**18 133**	**–**	**18 333**
P K Harris	**–**	**169 118**	**–**	**169 118**
E de la H Hertzog	**228 245**	**1 671 903**	**129 984**	**2 030 132**
J Malherbe	**26 826**	**222 511**	**22 500**	**271 837**
J A Preller	**75 069**	**–**	**–**	**75 069**
F Robertson	**–**	**5 000**	**–**	**5 000**
J P Rupert	**–**	**–**	**2 600**	**2 600**
T van Wyk	**117 585**	**–**	**100**	**117 685**
M H Visser	**–**	**715 145**	**–**	**715 145**
	798 945	**2 923 110**	**157 784**	**3 879 839**
31 Maart 2007				
P E Beyers	70 024	13 000	–	83 024
W E Bührmann	223 256	–	–	223 256
G D de Jager	38 740	108 300	–	147 040
J W Dreyer	–	–	2 600	2 600
D M Falck	200	18 133	–	18 333
P K Harris	–	169 118	–	169 118
E de la H Hertzog	228 245	1 671 903	129 984	2 030 132
J Malherbe	26 826	222 511	22 500	271 837
J A Preller	75 069	–	–	75 069
F Robertson	–	5 000	–	5 000
J P Rupert	–	–	2 600	2 600
T van Wyk	117 585	–	100	117 685
M H Visser	–	715 145	–	715 145
	779 945	2 923 110	157 784	3 860 839

B-gewone aandele

Mnr J P Rupert is 'n direkteur van Rembrandt Trust (Edms) Beperk wat die houer is van al die uitgereikte ongenoteerde B-gewone aandele.

Sedert die einde van die finansiële jaar tot datum van hierdie verslag het die belange van die direkteure onveranderd gebly.

KENNISGEWING AAN AANDEELHOUERS

Die 2008 algemene jaarvergadering van die maatskappy sal op Donderdag, 21 Augustus 2008, om 15:30 in Magnifica 2 & 3, Protea Hotel Stellenbosch, Tegnolaan, Tegnopark, Stellenbosch, 7600, gehou word om, indien goedgevind, die volgende gewone en spesiale besluite met of sonder wysiging aan te neem:

1. GOEDKEURING VAN DIE FINANSIËLE JAARSTATE

Gewone Besluit Nommer 1

Besluit dat die geouditeerde finansiële jaarstate van die maatskappy en die groep vir die jaar geëindig 31 Maart 2008 aanvaar en goedgekeur word.

2. GOEDKEURING VAN DIREKTEURE SE VERGOEDING

Gewone Besluit Nommer 2

Besluit dat die direkteursvergoeding vir dienste as direkteure vir die afgelope finansiële jaar geëindig 31 Maart 2008 asook vir die toekomstige finansiële jaar, eindigende 31 Maart 2009, as volg vasgestel word:

Tipe fooi	Fooi vir die afgelope finansiële jaar 31 Maart 2008 R	Fooi vir die toekomstige finansiële jaar 31 Maart 2009 R
Raadslid	150 000	160 000
Voorsitter van die oudit-en-risikokomitee	100 000	108 000
Lid van die oudit-en-risikokomitee	50 000	54 000
Lid van die vergoedings-en-nominasiekomitee	25 000	27 000

3. VERKIESING VAN DIREKTEUR

Gewone Besluit Nommer 3

Besluit dat mnr G D de Jager wat kragtens artikel 31.1.1 van die statute van die maatskappy as direkteur aftree en homself herkiesbaar gestel het, as direkteur van die maatskappy heraangestel word.

4. VERKIESING VAN DIREKTEUR

Gewone Besluit Nommer 4

Besluit dat mnr J W Dreyer wat kragtens artikel 31.1.1 van die statute van die maatskappy as direkteur aftree en homself herkiesbaar gestel het, as direkteur van die maatskappy heraangestel word.

5. VERKIESING VAN DIREKTEUR

Gewone Besluit Nommer 5

Besluit dat dr E de la H Hertzog wat kragtens artikel 31.1.1 van die statute van die maatskappy as direkteur aftree en homself herkiesbaar gestel het, as direkteur van die maatskappy heraangestel word.

6. VERKIESING VAN DIREKTEUR

Gewone Besluit Nommer 6

Besluit dat mev J A Preller wat kragtens artikel 31.1.1 van die statute van die maatskappy as direkteur aftree en haarself herkiesbaar gestel het, as direkteur van die maatskappy heraangestel word.

7. VERKIESING VAN DIREKTEUR

Gewone Besluit Nommer 7

Besluit dat mnr F Robertson wat kragtens artikel 31.1.1 van die statute van die maatskappy as direkteur aftree en homself herkiesbaar gestel het, as direkteur van die maatskappy heraangestel word.

8. VERKIESING VAN DIREKTEUR

Gewone Besluit Nommer 8

Besluit dat mnr T van Wyk wat kragtens artikel 31.1.1 van die statute van die maatskappy as direkteur aftree en homself herkiesbaar gestel het, as direkteur van die maatskappy heraangestel word.

9. VERKIESING VAN DIREKTEUR

Gewone Besluit Nommer 9

Besluit dat mnr L Crouse wat kragtens artikel 31.4.1.1 van die statute van die maatskappy as direkteur aftree en homself herkiesbaar gestel het, as direkteur van die maatskappy heraangestel word.

Biografiese inligting van al die direkteure van die maatskappy verskyn op bladsy 10 en 11 van die jaarverslag.

10. MAGTIGING VIR DIE TERUGKOOP VAN AANDELE

Spesiale Besluit Nommer 1

Besluit dat die direksie van die maatskappy hiermee gemagtig word, by wyse van 'n hernieubare algemene magtiging, om die koop van sy eie aandele deur die maatskappy, of om die koop van gewone aandele in die maatskappy deur enige filiaal van die maatskappy, goed te keur, met dien verstande dat:

- hierdie algemene magtiging geldig sal wees tot en met die volgende algemene jaarvergadering van die maatskappy of vir 15 maande vanaf die datum van hierdie besluit, welke tydperk ook al die kortste is;
- die gewone aandele deur die bestelboek van die JSE verhandelingsisteem gekoop word sonder enige voorafgaande verstandhouding of ooreenkoms tussen die maatskappy en/of die betrokke filiaal en die teenparty, met dien verstande dat indien die maatskappy ingevolge hierdie algemene magtiging sy eie aandele van enige volfiliaal van die maatskappy koop, vir die doel om sodanige tesourie-aandele te kanselleer, die bogemelde bepalings nie van toepassing sal wees op sodanige kooptransaksie nie;
- die maatskappy ooreenkomstig paragraaf 11.27 van die noteringsvereistes van die JSE ("noteringsvereistes") 'n aankondiging publiseer (i) wanneer die maatskappy en/of sy filiale kumulatief 3% van die gewone uitgereikte aandele soos op die datum wat magtiging verleen is ("die aanvanklike getal") teruggekoop het, en (ii) vir elke 3% in totaal van die aanvanklike getal gewone aandele wat daarna deur die maatskappy en/of sy filiale teruggekoop word;
- die terugkoop deur die maatskappy van sy eie gewone aandele in enige enkele finansiële jaar in totaal nie 20% van die maatskappy se uitgereikte aandele van daardie klas mag oorskry nie, met die voorbehoud dat die verkryging van gewone aandele deur 'n filiaal as tesourie-aandele nie 10% van die totale getal uitgereikte aandele van die maatskappy mag oorskry nie;
- terugkope nie gedoen mag word teen 'n prys wat meer as 10% bo die geweegde gemiddelde markwaarde van die gewone aandele vir die vyf besigheidsdae onmiddellik voor die datum waarop die transaksie uitgevoer word, is nie;
- die maatskappy te eniger tyd net een verteenwoordiger mag aanwys om namens die maatskappy, of namens 'n filiaal van die maatskappy, die terugkoop van gewone aandele uit te voer;
- die maatskappy na die terugkoop steeds aan die bepalings van die noteringsvereistes insake aandeelhouerverspreiding sal voldoen;
- onderhewig aan die uitsonderings vervat in die noteringsvereistes, die maatskappy en die groep nie gedurende 'n verbode tydperk (soos gedefinieer in die noteringsvereistes) gewone aandele sal terugkoop nie, tensy hulle 'n terugkoopprogram in plek het ingevolge waarvan die datums en aantal sekuriteite waarmee gehandel word tydens die betrokke tydperk vas is (nie onderhewig is aan enige verandering nie) en volle besonderhede van die program in 'n kennisgewing oor SENS openbaar gemaak is voor die aanvang van die verbode tydperk; en
- sodanige terugkope onderhewig sal wees aan die bepalings van die Maatskappywet (Nr. 61 van 1973), soos gewysig ("Maatskappywet"), die statute van die maatskappy en die noteringsvereistes.

Dit is die voorneme van die direksie om hierdie algemene magtiging te gebruik indien die heersende omstandighede (insluitende die belastingbedeling en marktoestande) dit na hulle mening regverdig.

Die direkteure van die maatskappy onderneem dat hulle nie enige sodanige terugkoop sal implementeer terwyl hierdie algemene magtiging geldig is nie, tensy:

- die maatskappy en die groep in staat sal wees om, in die gewone loop van besigheid, hul skulde vir 'n tydperk van 12 maande na die datum van die kennisgewing van die algemene jaarvergadering waartydens hierdie besluit voorgestel is ("die algemene jaarvergadering"), te betaal;
- die bates van die maatskappy en die groep hul laste vir 'n tydperk van 12 maande na die datum van die kennisgewing van die algemene jaarvergadering sal oorskry. Vir hierdie doel sal die bates en die laste erken en waardeer word in ooreenstemming met die rekeningkundige beleid wat toegepas is in die voorbereiding van die maatskappy en die groep se jongste geouditeerde finansiële jaarstate;
- die maatskappy en die groep voldoende aandelekapitaal en reserwes vir gewone besigheidsdoeleindes sal hê vir 'n tydperk van 12 maande na die datum van die kennisgewing van die algemene jaarvergadering;
- die bedryfskapitaal van die maatskappy en die groep voldoende sal wees vir gewone besigheidsdoeleindes vir 'n tydperk van 12 maande na die datum van die kennisgewing van die algemene jaarvergadering; en
- die maatskappy se borg, voor enige terugkoop van aandele in die mark, skriftelik aan die JSE bevestig het dat die maatskappy voldoende bedryfskapitaal vir doeleindes van 'n terugkoop van aandele het.

Rede vir en die effek van die Spesiale Besluit Nommer 1
Die rede vir en die effek van die spesiale besluit is om aan die direkteure van die maatskappy 'n algemene magtiging te verleen om die koop van sy eie aandele goed te keur of om 'n filiaal van die maatskappy toe te laat om aandele in die maatskappy te koop.

Vir doeleindes van die oorweging van Spesiale Besluit Nommer 1, en in ooreenstemming met paragraaf 11.26 van die noteringsvereistes, is die inligting hieronder aangedui in die jaarverslag, waarin hierdie kennisgewing van die algemene jaarvergadering vervat is, ingesluit:

- Direkteure en bestuur (bladsy 10 en 11);
- Wesentlike aandeelhouers (bladsy 115);
- Geen wesentlike veranderinge;
- Direkteure se belange in sekuriteite (bladsy 117);
- Aandelekapitaal van die maatskappy (bladsy 90 en 115);
- Die direkteure wie se name vermeld word op bladsy 10 en 11 aanvaar gesamentlik en afsonderlik volle verantwoordelikheid vir die korrektheid van die inligting vervat in hierdie Spesiale Besluit Nommer 1 en sertifiseer dat, na die beste van hulle kennis en wete, daar geen ander feite nagelaat is wat enige verklaring vals of misleidend mag maak nie, en dat hulle alle redelike navrae in hierdie verband gedoen het en dat hierdie besluit alle inligting wat regtens en deur die noteringsvereistes vereis word, vervat;
- Daar is geen regs- of arbitrasieverrigtinge (insluitende enige verrigtinge wat hangend of dreigend is waarvan die maatskappy bewus is) wat 'n wesentlike effek mag hê of gehad het ten opsigte van die maatskappy se finansiële posisie oor die laaste 12-maandetydperk nie.

11. MAGTIGING VIR SLUITING VAN AFGELEIDE TRANSAKSIES

Spesiale Besluit Nommer 2
Besluit dat, onderhewig aan die aanvaarding van Spesiale Besluit Nommer 1, die direksie van die maatskappy hiermee gemagtig word, by wyse van 'n hernieubare algemene magtiging, om afgeleide transaksies aan te gaan wat daartoe mag of sal lei dat die maatskappy sy eie aandele koop, onderhewig aan die bepalings van die Maatskappywet en die beperkinge vervat in paragraaf 5.84(a) van die noteringsvereistes.

Rede vir en die effek van die Spesiale Besluit Nommer 2
Die rede vir en die effek van die spesiale besluit is om aan die direkteure van die maatskappy 'n algemene magtiging te verleen om, onderhewig aan die bepalings van die Maatskappywet en die noteringsvereistes, afgeleide transaksies aan te gaan wat daartoe mag of sal lei dat die maatskappy sy eie aandele koop.

En om enige ander besigheid te verrig wat op 'n algemene jaarvergadering verrig mag word.

Lede wat nog nie hul aandele gedematerialiseer het nie, of wat hul aandele gedematerialiseer het en dit in hul eie naam geregistreer het, is geregtig om die vergadering by te woon, te stem en het die reg om 'n gevolmagtigde of gevolmagtigdes te benoem (vir welke doeleindes 'n volmagvorm hierby aangeheg word) om die vergadering namens hulle by te woon, daarop te praat en te stem. So 'n gevolmagtigde hoef nie 'n lid van die maatskappy te wees nie. Volmagvorms moet ingelewer word by die maatskappy se oordragsekretaris, Computershare Investor Services (Edms) Beperk, Marshallstraat 70, Johannesburg, 2001, Suid-Afrika, of kan gepos word aan die oordragsekretaris by Posbus 61051, Marshalltown, 2107, Suid-Afrika, om hulle te bereik nie later as Dinsdag, 19 Augustus 2008, om 15:30 (Suid-Afrikaanse tyd) nie.

Volmagvorms moet slegs deur lede voltooi word wat nie hul aandele gedematerialiseer het nie of wat hul aandele gedematerialiseer het en dit in hul eie naam geregistreer het.

Elke lid van die maatskappy wat self teenwoordig is of deur 'n gevolmagtigde verteenwoordig word, sal slegs een stem hê in die geval waar stemming plaasvind by wyse van 'n opsteek van hande. By stemming per stembrief is elke lid geregtig op sodanige aantal stemme van die totale stemme in die maatskappy as wat die verhouding is waarin die totale bedrag van die nominale waarde van die aandele deur so 'n lid gehou in die maatskappy staan tot die totale bedrag van die nominale waarde van al die uitgereikte aandele van die maatskappy.

Lede wat hulle aandele gedematerialiseer het en nie in eie naam geregistreer is as lede van die maatskappy nie, moet hulle Sentralesekuriteitebewaarplek-deelnemer ("CSDP") of makelaar kontak op die wyse en binne die tyd bepaal in hulle ooreenkoms, om:

- hulle CSDP of makelaar van hul stemopdragte te voorsien; of
- die nodige toestemming te reël, sou hulle die vergadering self wou bywoon.

In opdrag van die raad van direkteure.

M Lubbe
Sekretaris

Stellenbosch
18 Junie 2008

GEWONE BESLUITE

Gewone Besluit Nommer 1

Goedkeuring van finansiële jaarstate

Kragtens die Maatskappywet (Nr. 61 van 1973), soos gewysig ("die Maatskappywet"), is direkteure verplig om aan die lede van die maatskappy sowel die finansiële jaarstate van die maatskappy as die finansiële jaarstate van die groep by die algemene jaarvergadering vir oorweging voor te lê.

Gewone Besluit Nommer 2

Goedkeuring van direkteure se vergoeding

Kragtens die statute van die maatskappy moet die vergoeding van direkteure by die maatskappy se algemene jaarvergadering vasgestel word.

Gewone Besluite Nommers 3-9

Verkiesing van direkteure

Kragtens die statute van die maatskappy tree een-derde van die direkteure of, indien hulle nie 'n veelvoud van drie is nie, die getal naaste aan 'n derde, maar nie minder nie as 'n derde, jaarliks by die algemene jaarvergadering af. 'n Persoon wat deur die direkteure aangestel is, moet by die eersvolgende algemene jaarvergadering aftree en vorm nie deel van die derde van direkteure wat volgens rotasie moet aftree nie. Direkteure mag hulself vir 'n verdere termyn herkiesbaar stel. Biografiese inligting van die direkteure van die maatskappy verskyn op bladsy 10 en 11 van die jaarverslag.

SPESIALE BESLUITE

Spesiale Besluit Nommer 1

Magtiging vir die terugkoop van aandele

Die jaarlikse hernuwing van dié magtiging word deur die Maatskappywet en die noteringsvereistes van die JSE ("noteringsvereistes") vereis. Die bestaande goedkeuring aan die direkteure verval by die eerskomende algemene jaarvergadering, tensy dit hernu word.

Spesiale Besluit Nommer 2

Magtiging vir sluiting van afgeleide transaksies

Die algemene magtiging word aan die direkteure gegee ten einde hulle in staat te stel om, onderhewig aan die bepalings van die Maatskappywet en die noteringsvereistes, afgeleide transaksies aan te gaan wat daartoe mag of sal lei dat die maatskappy sy eie aandele moet koop.

Remgro
Beperk

(Geïnkorporeer in die Republiek van Suid-Afrika)
(Registrasienommer 1968/006415/06)
(Aandelekode: REM ISIN: ZAE000026480)
("die maatskappy")

VOLMAGVORM

HIERDIE VOLMAGVORM IS SLEGS VIR GEBRUIK DEUR:

1. **GEREGISTREERDE AANDEELHOUERS WAT NOG NIE HULLE REMGRO BEPERK GEWONE AANDELE GEDEMATERIALISEER HET NIE; EN**
2. **GEREGISTREERDE AANDEELHOUERS WAT REEDS HULLE REMGRO BEPERK GEWONE AANDELE GEDEMATERIALISEER HET EN IN EIE NAAM GEREGISTREER IS IN DIE MAATSKAPPY SE SUBREGISTER. ***

*** Sien verduidelikende aantekening 3 op die keersy hiervan.**

Vir gebruik deur bogenoemde geregistreerde aandeelhouers wat gewone aandele van die maatskappy hou ("lid") en welke lid nie die 2008 algemene jaarvergadering van die maatskappy wat op Donderdag, 21 Augustus 2008, om 15:30 in Magnifica 2 & 3, Protea Hotel Stellenbosch, Tegnolaan, Tegnopark, Stellenbosch, 7600, gehou word ("die algemene jaarvergadering") in persoon kan bywoon nie.

Ek/Ons ____

die eienaar/s van ____________ gewone aandele in die maatskappy, stel hiermee aan (verwys na aantekening 1 op die keersy)

1. ______________________________________ of, by ontstentenis van hom/haar,

2. ______________________________________ of, by ontstentenis van hom/haar,

3. die voorsitter van die algemene jaarvergadering, as my/ons gevolmagtigde aan om namens my/ons die algemene jaarvergadering van die maatskappy by te woon en daar, of by enige verdaging daarvan, namens en ten behoewe van my/ons te praat, te stem, of buite stemming te bly soos volg (verwys aantekening 2 en aanwysing 2 op die keersy):

	Dui aan met 'n "X" of vul aantal stemme in (een stem per gewone aandeel)		
Gewone besluite	Ten gunste van	Teen	Buite stemming
1. Goedkeuring van finansiële jaarstate			
2. Goedkeuring van direkteure se vergoeding			
3. Verkiesing van direkteur – mnr G D de Jager			
4. Verkiesing van direkteur – mnr J W Dreyer			
5. Verkiesing van direkteur – dr E de la H Hertzog			
6. Verkiesing van direkteur – mev J A Preller			
7. Verkiesing van direkteur – mnr F Robertson			
8. Verkiesing van direkteur – mnr T van Wyk			
9. Verkiesing van direkteur – mnr L Crouse			
Spesiale besluite			
10. Magtiging vir die terugkoop van aandele			
11. Magtiging vir sluiting van afgeleide transaksies			

Geteken te ______________________ op ______________________ 2008

Handtekening/e ____

Bygestaan deur ____
(waar van toepassing)

Lees asseblief die aantekeninge en aanwysings op die keersy hiervan.

AANTEKENINGE

1. 'n Lid wat geregtig is om die algemene jaarvergadering by te woon en te stem het die reg om een of meer gevolmagtigdes te benoem om die algemene jaarvergadering in sy/haar plek by te woon en te praat en te stem. 'n Gevolmagtigde hoef nie 'n lid van die maatskappy te wees nie.

2. Elke lid persoonlik, of by wyse van volmag, teenwoordig en geregtig om te stem by die algemene jaarvergadering van die maatskappy, het slegs een stem by die opsteek van hande, ongeag die aantal aandele gehou deur so 'n lid. Wanneer per stembrief gestem word, is elke lid egter geregtig op sodanige aantal stemme van die totale stemme in die maatskappy as wat die verhouding is waarin die totale bedrag van die nominale waarde van die aandele deur so 'n lid gehou in die maatskappy staan tot die totale bedrag van die nominale waarde van al die uitgereikte aandele van die maatskappy.

3. Eie naam geregistreerde lede is lede wat gekies het om nie aan die Uitreiker-geborgde Genomineerde Program deel te neem nie en vir Computershare Beperk aangestel het as hul Sentralesekuriteitebewaarplek-deelnemer ("CSDP") met die uitdruklike instruksie dat hul ongesertifiseerde aandele **in hulle eie naam** in die elektroniese subregister van lede geregistreer moet word.

AANWYSINGS VIR DIE ONDERTEKENING EN INLEWERING VAN VOLMAGVORM

1. 'n Lid mag die naam van 'n gevolmagtigde of die name van twee alternatiewe gevolmagtigdes invul in die spasie/s voorsien op die keersy met of sonder die deurhaling van "die voorsitter van die algemene jaarvergadering", maar enige sodanige deurhaling moet deur die lid geparafeer word. Indien hierdie spasie/s oopgelaat word, sal die volmag uitgeoefen word deur die voorsitter van die algemene jaarvergadering. Die naam van die persoon wat eerste op die volmagvorm verskyn en wat aanwesig is by die algemene jaarvergadering is geregtig om as gevolmagtigde op te tree met uitsluiting van die persone wie se name daarna volg.

2. 'n Lid moet sy/haar stemopdragte aan die gevolmagtigde aandui deur 'n "X", of die aantal stemme wat die lid wil uitoefen, in die toepaslike spasies op die keersy in te vul. By gebrek hieraan sal dit geag word dat die gevolmagtigde by die algemene jaarvergadering mag stem of buite stemming bly soos hy/sy goeddink ten opsigte van al die stemme waarop die lid geregtig is. 'n Lid of sy/haar gevolmagtigde is nie verplig om al sy/haar stemme te gebruik nie, maar die totaal van stemme wat uitgeoefen word, of dié ten opsigte waarvan daar buite stemming gebly word, mag nie die totale aantal stemme oorskry waarop die lid of sy/haar gevolmagtigde geregtig is nie.

3. 'n Minderjarige moet bygestaan word deur sy/haar ouer of voog tensy dokumente, wat sy/haar regsbevoegdheid staaf, gelewer word of reeds by die oordragsekretaris aangeteken is.

4. Ten einde geldig te wees moet voltooide volmagvorms ingelewer word by die maatskappy se oordragsekretaris, Computershare Investor Services (Edms) Beperk, Marshallstraat 70, Johannesburg, 2001, Suid-Afrika, of kan gepos word aan die oordragsekretaris by Posbus 61051, Marshalltown, 2107, Suid-Afrika, om hulle te bereik nie later as Dinsdag, 19 Augustus 2008, om 15:30 (Suid-Afrikaanse tyd) nie.

5. Persone wat die volmagvorm in 'n verteenwoordigende hoedanigheid onderteken, moet dokumentêre bewys van sodanige magtiging aan die volmagvorm heg, tensy dit reeds by die oordragsekretaris ingelewer en aangeteken is, of die voorsitter van die algemene jaarvergadering daarvan afstand gedoen het.

6. Die voltooiing en inlewering van hierdie volmagvorm sal nie die lid belet om, indien hy/sy so sou verkies, die algemene jaarvergadering by te woon en self daar te praat en te stem in die plek van die gevolmagtigde wat deur hom/haar aangewys is nie.

7. Geen parawe is nodig wanneer lede blanko spasies op hierdie volmagvorm voltooi nie. Enige wysigings of veranderings wat aan hierdie volmagvorm aangebring word, moet deur die ondertekenaar/s geparafeer word.

8. Die voorsitter van die algemene jaarvergadering mag enige volmagvorm wat nie in ooreenstemming met hierdie aantekeninge voltooi is nie, aanvaar indien hy tevrede is dat die lid se wense ten opsigte van die uitoefening van sy stemme nagekom word.